
НАША ДЕЦА, НАШ УКРАС СВЕТА

образовно-васпитни рад на српском језику у иностранству

- школска 2023/2024. година -

2024. година

НАША ДЕЦА, НАШ УКРАС СВЕТА

образовно-васпитни рад на српском језику у иностранству

школска 2023/2024. година

УРЕДНИЧКИ ТИМ

Министарство просвете Републике Србије – Сектор за предшколско и основно образовање и васпитање.

Координатори образовно-васпитног рада на српском језику у иностранству.

Наставници образовно-васпитног рада на српском језику у иностранству.

ЛЕКТУРА И КОРЕКТУРА

Јелена Ангеловски, Марија Праизовић

Излази једном годишње.

РЕЧ МИНИСТРА

Значај образовно-васпитног рада на српском језику у иностранству наглашен је и тиме што је свестрано унапређивање тог рада истакнуто као један од девет циљева у *Стратегији развоја образовања и васпитања до 2030 године* у нашој држави.

Циљ образовања и васпитања српске деце у иностранству јесте развијање свести о сопственом националном и културном идентитету – учењем српског језика и упознавањем са највреднијим делима српске културне баштине, као и подстицањем одржавања трајних веза са отаџбином.

У образовно-васпитном раду на српском језику у иностранству сматрамо најважнијим квалитетан рад наставника и задовољство ученика.

Велику подршку нашим наставницима пружају представници Министарства спољних послова, у оквиру дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије у иностранству, Српска православна црква, удружења Срба у иностранству и нарочито родитељи наших ученика.

Унапређивање образовно-васпитног рада на српском језику у иностранству сматрамо и једним од несумњиво кључних доприноса очувању српског језика и писма. А знано је одувек да су српски језик и писмо темељ националног идентитета Срба, па то треба имати у виду и кад се размишља о кључним потребама најмлађих, али и осталих припадника нашег народа, који живе у дијаспори и региону.

проф. др Славица Ђукић Дејановић

ГДЕ СЕ СВЕ НАЛАЗИМО У ШКОЛСКОЈ 2024. ГОДИНИ

КРЕНУЛИ СМО ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

сада смо у:

ЕВРОПИ

Е В Р О П А

Физикогеографска карта
1 : 3 800 000

НЕМАЧКА

ЛУКСЕМБУРГ

ИТАЛИЈА

БЕЛГИЈА

ШВАЈЦАРСКА

ДАНСКА

СЛОВЕНИЈА

РУСИЈА

ФРАНЦУСКА

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

ШПАНИЈА

ХОЛАНДИЈА

НОРВЕШКА

ГРЧКА

МАЛТА

КИПАР

ИСЛАНД

ЧЕШКА

АУСТРАЛИЈИ

КВИНСЛЕНД ВИКТОРИЈА

НОВОМ ЗЕЛАНДУ

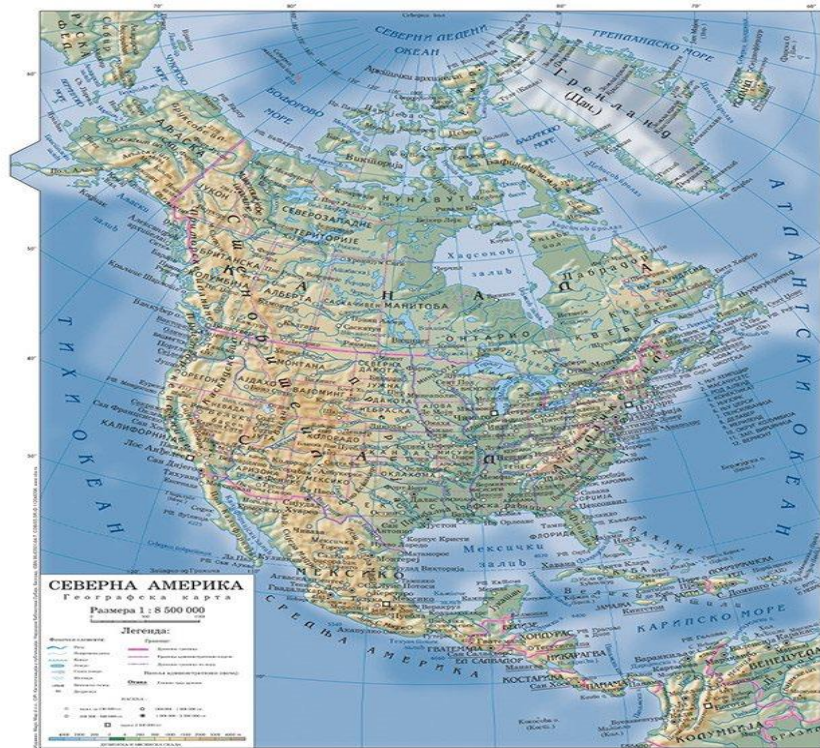

АФРИЦИ

ЛУЖНОАФРИЧКА РЕПУБЛИКА

АМЕРИЦИ

ВИСКОНСИН

ИЛИНОИС

АРИЗОНА

КООРДИНАТОРИ И НАСТАВНИЦИ

КООРДИНАТОРИ И НАСТАВНИЦИ ДОПУНСКИХ ШКОЛА

Образовно-васпитни рад на српском језику у иностранству реализују наставници, а велику помоћ последњих неколико година пружају им координатори образовно-васпитног рада. У школској 2023/2024. години ангажована су четири координатора и сваки од њих прати образовно-васпитни рад на српском језику у по неколико земаља.

БИЉАНА БУКИНАЦ

Биљана Букинац, координатор образовно-васпитног рада у иностранству

- професор немачког језика;
- просветни саветник;
- екстерни евалуатор;
- у образовању више од 35 година.

У школској 2023/24. години координира рад у петнаест држава: Савезна Република Немачка, Уједињено Краљевство, Краљевина Норвешка, Исланд, Краљевина Данска, Краљевина Холандија, Краљевина Белгија, Велико Војводство Луксембург, Чешка Република, Република Грчка, Кипарска Република, Сједињене Америчке Државе, Комонвелт Аустралија, Нови Зеланд и Јужноафричка Република.

Посао координатора образовно-васпитног рада у иностранству обавља од 2018. године и заједно са Министарством просвете и дипломатском-конзуларним представништвима ради на организацији наставе, ширењу обухвата ученика и унапређивању рада. У овој школској години задужена је за рад шездесет наставника којима пружа подршку у организационом, процедуралном и методичко-дидактичком аспекту рада.

Посао који ради доживљава као мисију у којој је задатак координатора да обједини све учеснике процеса, како би циљеви образовно-васпитног рада најефикасније били испуњени. Рад координатора обухвата пружање савета и подршке наставницима у различитим сегментима

образовног процеса и педагошког рада. Поред тога, активно ради на повезивању наставника из различитих земаља ради размене искустава и унапређења педагошких пракси.

СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ

У школској 2023/24. години допунска настава на српском језику освојила је нови континет и закорачила на територију Северне Америке. Оно што се донедавно чинило немогућим, остварило се у овој школској години и настава на српском језику започела је у савезним државама Висконсин (Милвоки), Аризона (Финикс) и Илиноис (Брукфилд).

На иницијативу Генералног конзулата Републике Србије у Чикагу започела је настава на српском језику у три савезне државе, а у школској 2023/24. години реализација наставе се финансира из буџета Управе за сарадњу са дијаспором и Србима из региона.

Укупно 392 ученика у двадесет наставних група похађа наставу на српском језику у три савезне државе. Поред Биљане Јовичић, редовне наставнице која изводи наставу у Милвокију, у својству хонорарног наставника ангажоване две наставнице: Сњежана Солдар Мацгаљ (Финикс) и Ивана Најдановић (Брукфилд).

Први кораци на новом континенту били су обележени учењем о Републици Србији, првих ћириличних слова, упознавањем са културом и традицијом, али и учешћем на манифестацијама где су ученици имали прилику да афирмишу своја постигнућа и таленте.

Након првих, очекујемо и још много нових корака у процесу ширења обухвата деце српског порекла, који ће постати део велике заједнице ученика допунске наставе на српском језику.

Биљана Јовичић

КОМОНВЕЛТ АУСТРАЛИЈА

У школској 2023/24. години настава на српском језику у Аустралији бележи огроман напредак у погледу ширења обухвата ученика.

На иницијативу Амбасаде Републике Србије у Канбери у фебруару 2023. године Министарство Републике Србије започело је са организацијом образовно-васпитног рада у Аустралији и почетак наставе обележен је у на источној обали Аустралије у граду Бризбејну са 46 ученика и три ангажована наставника, док је у школској 2023/24. години у наставу на српском језику било укључено 395 ученика, а број наставника задужених за извођење наставе износио је шеснаест.

Поред Бризбејна, деца српског порекла у далекој Аустралији могу се прикључити настави на српском језику у Мелбурну и Канбери. У Бризбену су за извођење наставе задужени хонорарни наставници Уна Матовић, Леонела Фундић, Драган Тепалчевић и Снежана Дукић. Наставница Смиља Рајак реализује наставу у Канбери. Чак једанаест наставника изводе наставу у Мелбурну: Татјана Георгијевска, Даница Банда, Бранка Стевановић, Јелена Ђуричић, Љиљана Ковачевић, Мирослава Перућица, Сања Лугоња, Ивана Кристин, Татјана Крнета, Лидија Милосављевић и Нада Миљанић.

Уна Матовић

Смиља Рајак

Очување српског језика, културе и традиције има веома дугу традицију у Аустралији, а спровођено је у неформалном облику у оквиру Српске православне цркве и удружења наших грађана. Уласком у државни систем образовања Републике Србије настављена је традиција, а образовање на српском језику у Аустралији постало је формално.

Везе наставе са партнерима, црквом и удружењима, ојачане су кроз заједничка дешавања и друге активности, како за децу, тако и за родитеље. Заједнички осмишљене активности усмерене су ка очувању националног интегритета, јачању заједништва и припадности матици.

Нада Миљанић, Лидија Милисављевић, Татјана Крнета, Мирјана Куљанин

Важну улогу у процесу успостављања образовно-васпитног рада у Аустралији има Амбасада Републике Србије у Канбери, која је спровела сву потребну процедуру да образовне потребе наше деце која живе на овом континенту буду задовољене. Како на подручју Аусталије постоји интересовање за отварање нових група, очекивања су да ће се настава на српском језику на тлу овог континета и даље ширити.

НОВИ ЗЕЛАНД

Настава на српском језику на Новом Зеланду започела је у јуну 2023. године у Окланду. У школској 2024. години настава се проширила и на други део земље, па су деца српског порекла из Хамилтона постала део заједнице ученика укључених у наставу на српском језику на Новом Зеланду. Важну улогу у започињању и организацију наставе имала је Амбасада Републике Србије у Канбери, у чијој јурисдикцији је Нови Зеланд. Амбасада и даље пружа велику подршку настави и наставницима у процедуралном и оперативном погледу.

За извођење наставе на српском језику у школској 2024. години ангажоване су две хонорарне наставнице, Сања Зупчић Жилић у Окланду и Милка Савић у Хамилтону. Укупан број ученика је 71, а настава је организована у четири групе, три наставна места успостављена су у Окланду, а једно наставно место се налази у Хамилтону.

У протеклој години, нове генерације ученика на Новом Зеланду, на самом крају света, постали су ђаци допунске наставе и на часовима имају прилику да развијају осећај националне припадности и стекну слику о свом пореклу, али и да кроз учење, игру и дружење стекну нова пријатељства.

Милка Савић

КРАЉЕВИНА БЕЛГИЈА

У Краљевини Белгији већ дуги низ година, остварује се образовно-васпитни рад на српском језику као део образовног система Републике Србије.

У школској 2023/24. години у наставу на српском језику укључено је 54 ученика, који су подељени на три узрасне групе и похађају часове у главном граду краљевине, Бриселу. Структура ученика, као и просторни услови омогућавају да се настава организује у три узрасне групе, чиме су створени оптимални услови за учење и напредак.

Извођење наставе поверено је наставници Јелени Стојановић, која са пуно љубави и посвећености организује учење и дружење са ученицима. Ученици из Брисела радо учествују у манифестацијама и програмским активностима, а посебно их радују сусрети са другарима

Јелена Стојановић из других држава који похађају наставу на српском језику.

Допунска настава на српском језику добија потребну подршку од стране Амбасаде Републике Србије у Бриселу, а уз залагање Савета родитеља обезбеђују се одлични просторни услови за одвијање наставе.

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

Од текуће 2023/24. године у Чешкој Републици започео је образовно-васпитни рад и 43 ученика који живе у Прагу похађају наставу на српском језику. За наставу се користи учионица у редовној школи, а за процес учења и организацију слободних активности била је задужена наставница Мирјана Јовановић. Крај школске године обележен је заменом наставника и ангажовањем Љиљане Милановић у својству хонорарног наставника

Поред редовне наставе, где ученици развијају језичке вештине у оквиру наставе српског језика, уче о српској историји, географији, култури и традицији, организују се и слободне активности кроз учешће у уметничким радионицама.

Почетак допунске наставе на српском језику у Републици Чешкој иницирала је Амбасада Републике Србије у Прагу, која је осим подршке у успостављању наставе, за ученике набавила одређен број наслова дечје и омладинске литературе, чиме је начињен први корак у формирању ђачке библиотеке.

Мирјана Јовановић

КРАЉЕВИНА ДАНСКА

Министарство просвете већ дужи низ година организује образовно-васпитни рад у Краљевини Данској. Допунска настава на српском језику изводи се у две групе у Копенхагену, где 40 деце српског порекла има прилику да се образује на завичајном језику.

Наставница Биљана Скакић има задатак да ученике води кроз процес учења и стицања различитих вештина. Деца из Копенхагена са успехом уче ћирилично писмо, радо истражују српску историју, упознају најважније географске одлике Србије и искуствено оживљавају српску традицију. Уз дружење са вршњацима истог порекла, кроз наставу се стичу пријатељства за цео живот.

Поред подршке коју у организацији наставе пружа Амбасада Републике Србије у Копенхагену, Српска православна црква је значајан партнер. Настава на српском језику се одвија у просторијама црквене општине.

Биљана Скакић

РЕПУБЛИКА ИСЛАНД

У острвској држави на северозападу Европе, која лежи између Гренланда и Норвешке, Исланду, живе деца српског порекла која желе да уче српски језик и све што је важно о отаџбини Србији. Прве кораке у учењу ћирилице, најзначанијих историјских догађаја и важних географских одлика направила су у овој школској години деца која живе на Исланду.

Српски културни центар Рејкјавика иницирао је организацију образовно-васпитног рада, а иницијатива је подржана од стране Амбасаде Републике Србије у Ослу и настава у Рејкјавику почела је школске 2023/24. године. Наставу на српском језику у Рејкјавику похађа 31 ученик, а ученике је кроз процес учења до маја месеца водила наставница Љупка Цвијић, а од маја извођење наставе преузео је наставник Младен Живановић.

Почетак наставе на српском језику на Исланду обележен је веома свечано и на највишем нивоу, уз присуство председника државе Гудни Јоханесона, који је на симболичан начин, одбројавањем на исландском и српском језику, прогласио почетак наставе. Његовим присуством, али и присуством господина Драгана Петровића, амбасадора Републике Србије у Норвешкој, указана је велика част српској заједници и настави на матерњем језику на Исланду.

РЕПУБЛИКА ГРЧКА

Образовно-васпитни рад на српском језику у Грчкој изводи се у периферијама Средишња Македонија (Солун, Катерини и Лептокарија), Тесалија (Волос и Лариса), Атика (Атина) и Крит (Ираклион, Херонисос, Агиос Николаус и Хања).

У школској 2023/24. години на територији Грчке, допунска настава на српском језику се организује у 20 група, од којих се у 16 група организује непосредни рад, а у четири групе настава се изводи на даљину. У Грчкој је укупно 329 ученика укључено у образовање на српском језику.

Излазећи у сусрет потребама за образовање на српском језику, посебно због веома разуђене територије и великог броја острва на којој се Грчка простире, а где живе и раде наши грађани, настава на даљину у Грчкој је веома развијена, па је чак 70 ученика укључено у овај вид наставе. На тај начин се омогућава сваком детету које живи на територији Грчке да буде члан велике заједнице ученика који похађају наставу на српском језику.

Ове школске године допунска настава на српском језику у Солуну добила је свој простор у оквиру Канцеларије манастира Хиландар, у којем су обезбеђени добри услови за учење и боравак деце.

Деца која похађају допунску наставу на српском језику потичу претежно из мешовитих бракова, где се у породицама развија двојезичност и негује култура и традиција оба народа. Зато родитељи ученика укључених у допунску наставу на српском језику значајно подржавају све школске и ваншколске активности, на којима су радо виђени гости и представници грчких званичних институција.

Ученици који похађају наставу на српском језику у Грчкој радо учествују у конкурсима који се расписују у Србији, где имају могућност да искажу своје таленте за које су често награђивани.

За извођење наставе ангажовано је четири наставника: Ана Џогановић (Солун, Катерини и Лептокарија), Љубица Покрајац (Волос, Лариса и настава на даљину), Весна Коривица (Атина) и Милена Марковић (Крит).

Ана Џогановић

Весна Коривица

Љубица Покрајац

Милена Марковић

КРАЉЕВИНА ХОЛАНДИЈА

У Краљевини Холандији образовно-васпитни рад на српском језику изводи се од 2021/22. године. Српска заједница у Ротердаму исказала је 2021. године потребу за организацијом наставе на српском језику и након заједничких активности Амбасаде Републике Србије у Хагу и Министарства просвете, први часови су одржани школске 2021/22. године.

У текућој 2023/24. години 32 ученика похађа допунску наставу на српском језику у Ротердаму, у две наставне групе, а рад са децом поверен је новој наставници Андријани Бредвелд.

На часовима се учи ћирилично писмо, српска историја, географија, упознају се знаменити Срби, обележавају се значајни датуми и припремају наступи ученика.

Настава има велику подршку Савета родитеља и удружења грађана „Српско оmlадинско пријатељство“, које обезбеђује и финансира просторије за наставу.

Андријана Бредвелд

ЈУЖНОАФРИЧКА РЕПУБЛИКА

У далекој Јужноафричкој Републици, од 2012. године, деца српског порекла имају прилику да похађају наставу на српском језику. Због специфичних услова живота, организација наставе у овој земљи представља велики изазов, али се континуитет у извођењу наставе не прекида већ дванаест година.

У школској 2024. години образовно-васпитни рад се реализује у једној хетерогеној групи у Јоханесбургу која броји 18 ученика. Наставу већ годинама изводи хонорарна наставница Виолета Павловић Мариновић.

Родитељи ученика су најважнији партнери у организацији наставе, а њихова активна улога и ангажовање омогућавају простор за наставу и организацију слободних активности.

Ученицима допунске наставе на српском језику омогућено је да српски језик полажу као изборни предмет на матурском испиту, а оцена из матерњег језика може допринети њиховом општем успеху. Зато се на часовима посебно обраћа пажња на овај сегмент рада.

РЕПУБЛИКА КИПАР

Са великим задовољством поздравили смо децу српског порекла која живе на Кипру, а која су од школске 2023/24. године постала део велике светске заједнице ученика допунске наставе на српском језику. Непосредна настава на Кипру одвија се у Никозији и Лимасолу, али је због велике удаљености наставних места организована и настава на даљину, коју похађају деца која живе у Ларнаки и Пафосу.

Драгана Христу

Укупан број ученика који су укључени у образовно-васпитни рад на Кипру је 41. Наставу изводи хонорарна наставница Драгана Христу, која своје дугогодишње искуство стечено у области образовања на српском језику у неформалном облику, сада користи за остваривање исхода прописаних програмом. За наставу се користи учионица коју уступа редовна кипарска школа као и црквена просторија, док се часови на даљину посебно успешно и ефикасно одвијају путем „зум“ платформе.

Деца која на Кипру уче српски језик, али и све важно и значајно о отаџбини, посебно су мотивисана за учешће на конкурсима који се расписују у Србији, постижу одличне резултате и освајају велики број награда. Наставу на српском језику на Кипру активно подржава Амбасада Републике Србије у Никозији, која је и иницирала почетак наставе.

ВЕЛИКО ВОЈВОДСТВО ЛУКСЕМБУРГ

У једној од најмањих европских држава, земљи са високим животним стандардом, Великом Војводству Луксембург, заједница српских грађана и црквена општина иницирала су 2021/22 године почетак наставе на српском језику. Настава на српском језику у Луксембургу има подршку Амбасаде Републике Србије у Бриселу, у чијој јурисдикцији је Велико Војводство Луксембург.

У школској 2023/24. години настава на српском језику у Луксембургу изводи се у две наставне групе, у простору Српске православне Цркве у Луксембургу и просторијама Удружења грађана „Српски културни центар“. Деца у овој малој српској заједници воле да уче српски језик, али и да се друже и заједнички наступају на различитим манифестацијама. Укупан број уписаних ученика у обе групе је 43, а за наставу је задужена хонорарна наставница Драгана Петровић.

Драгана Петровић

КРАЉЕВИНА НОРВЕШКА

Од школске 2015/16. године деца српског порекла која одрастају у земљи фјордова, Краљевини Норвешкој, имају прилику да се образују на српском језику. Од тада се из годину у годину бележи значајно повећање обухвата деце која се укључују и образовно-васпитни рад на српском језику. Укључивање деце у образовни систем Републике Србије, резултат је ефикасне сарадње Амбасаде Републике Србије у Ослу и Министарства просвете.

У школској 2023/24. у Краљевини Норвешкој мрежа допунске наставе на српском језику обухвата градове Осло, Јесхајм, Драмен, Фредерикстад, Сандефјорд, Пошгун, Кристијанзанд, Ставангер, Берген, Лилехамер и Трондхеим. У овим градовима у школској 2023/24. години 570 ученика похађа наставу у 31 наставном месту.

Поред непосредне наставе, за ученике којима су због удаљености наставна места недоступна, организована је и настава на даљину.

У успешној организацији наставе у Краљевини Норвешкој значајну улогу имају удружења наших грађана чијим се залагањем обезбеђују просторије за наставу у норвешким школама, као и црквене општине које уступају простор за реализацију наставе.

На питање зашто воле да долазе у српску школу, деца у Норвешкој одговарају да их на похађање наставе мотивише то што уче на другачији начин него у норвешким школама, да желе да науче све о својој отаџбини како би још више били на њу поносни, али и да воле да се друже са вршњацима истог порекла.

За извођење наставе ангажовано је једанаест наставника: Милица Томић (Осло и Фредерикстад), Гордана Човић Јовановић (Осло), Вања Спахић (Кристијанзанд), Сања Хундхамер и Наташа Динчић Раденковић (Ставангер), Сњежана Секулић (Берген), Милош Зорнић (Јесхајм и Драмен), Милица Живковић (Лилехамер), Мирела Ђурић (Посгрун), Маша Шујица Бернтсен (Зандефјорд) и Ивана Лујић (Трондхеим).

Гордана Човић Јовановић

Ивана Лујић

Милош Зорнић

Сњежана Секулић

Вања Спахић

Сања Хундхаммер

Наташа Динчић Раденковић

Милица Томић

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА **Покрајине Берлин, Хесен, Хамбург, Бремен и Доња Саксонија**

Настава на српском језику у СР Немачкој датира од седамдесетих година прошлог века, када су у Савезну Републику Немачку стигли први „гастарбајтери“, чија су деца похађала такозвану „југословенску“ школу. Деведесетих година прошлог века, након распада Југославије, статус Допунске наставе на матерњем језику мењао се у погледу надлежности. У последњих десет година Министарство просвете Републике Србије интензивно ради на повећању обухвата, са циљем стварања услова за образовање на матерњем језику деце српског порекла.

Школске 2023/24. године образовно-васпитни рад одвија се у 48 наставних група у покрајинама Берлин, Хесен, Хамбург, Бремен и Доња Саксонија. Деца српског порекла похађају наставу у местима Берлин, Франкфурт на Мајни, Офенбах на Мајни, Ној Изенбург, Обертсхаузен, Родгау, Висбаден, Дармштат, Мајнтал, Бад Филбел, Бад Хомбург, Зелингенштат, Идштајн, Хамбург, Линебург, као и у Бремену и Оснабрику.

У реализацији наставе ангажовано је једанаест наставника, пет редовних и шест хонорарних. Поред непосредног извођења, настава се остварује и на даљину у покрајинама Берлин и Хесен. У све видове наставе у СР Немачкој укључено је 1038 ученика. Са пуно ентузијазма, креативних идеја и залагања, за учење и остваривање програма у СР Немачкој наставу изводе: Марија Алексић и

Мирјана Стефановић (Берлин), Бојана Ракоњац, Олга Урошевић, Сања Стојановић Бојковић, Татјана Милановић, Зорица Младеновић, Владимир Живанов (Хесен), Татјана Филиповић (Хамбург), Слађана Дуњић (Бремен) и Марија Мрдовић (Оснабрик).

Велику подршку у организацији наставе на српском језику пружају дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије, црквене општине СПЦ и удружења наших грађана. Добра и конструктивна сарадња остварује се и са немачким образовним институцијама, које обезбеђују простор за наставу у школама, омогућавају уношење оцена из српског језика у немачка сведочанстава, спроводе испит из српског језика као замену за други страни језик, организују стручно усавшавање за наше наставнике и, као што је то случај у покрајини Хамбург, издвајају финансијска средства за потребе наставе на српском језику.

Марија Алексић

Слађана Дуњић

Татјана Филиповић

Татјана Милановић

Бојана Ракоњац

Олга Урошевић

Сања Стојановић Бојковић

Владимир Живанов

Зорица Младеновић

Марија Мрдовић

УЈЕДИЊЕНО КРАЉЕВСТВО

Захваљујући залагању Министарства просвете Републике Србије, Влади Републике Србије и Министарству спољних послова, а на велико задовољство деце која живе и раде у Великој Британији, пре пет година започела је настава на српском језику. Први мали, али сигурни кораци на тлу Велике Британије из године у годину постају све већи и настава на српском језику проналази пут до све већег броја деце српског порекла у Великој Британији.

Добро организован рад по посебном програму основног образовања и васпитања на српском језику, а нарочито позитивна

Вида Милојковић

искуства ученика допунске наставе резултирала су значајним повећањем броја ученика. У односу на прошлу школску годину број уписаних ученика се готово удвостручио, тако да је у школској 2023/24. години у образовно-васпитни рад укључено 310 ученика, распоређених у 15 наставних група. За извођење наставе ангажовано је четири наставника: редовна наставница Вида Милојковић (Корби, Бедфор, Лестер, Далвич, Њукасл, Лондон), и три хонорарне наставнице, Слађана Стевановић (Рединг, Бирмингем, Оксфорд), Биљана Динић Спенсер (Редхил) и Јелена Ђорђијевски (Лондон). За децу којој се наставна места недоступна, организована је настава на даљину, коју изводе три наставнице.

Савет родитеља, као и црквене општине важни су партнери у реализацији наставе, пре свега у обезбеђивању простора за наставу, али и у организацији ваннаставних активности. Ученици који похађају наставу мотивисани су како за учење, тако и за јачање везе са матицом, па из године у годину деца из Велике Британије у великом броју учествују у програму „Лето у завичају“.

Биљана Динић Спенсер

Јелена Ђорђијевски

Слађана Стевановић

МАРИЈА ПРАИЗОВИЋ

Марија Праизовић, наставник и координатор образовно-васпитног рада у иностранству

РЕПУБЛИКА ФРАНЦУСКА

На територији Републике Француске допунска настава има традицију дугу пола века. У школској 2023/2024. годину наставу на српском језику похађа 1019 ученика, распоређених у 57 група.

Париски регион обухвата највећи број ђака, преко 900, а настава се остварује у местима Орлеан, Париз, Иври сир Сен, Курбевоа, Дранси, Обервилије, Бонди, Рони су Боа, Епон, Сен Мор де Фосе, Есон, а од ове школске године и у новим групама у Монтреју, Буржеу и месту Кросн. У источној Француској наставна места јесу Милуз, Белфор, Сошо, Нанси, Стразбур, Лион, док у североисточној Француској ученици имају прилику да се упознају са српским језиком, културом и традицијом у Арантону. На југу Француске, осим у Витролу код Марсеја и у Ници, од ове школске године отворене су две групе у Кану. Ђаци из Сент Авола, Санса, Бургундије, Лоаре и околине Париског региона, а од ове школске године и ученици из Гренобла, прате часове на српском језику „онлајн“, док ученици из Дижона од ове школске године имају непосредну наставу.

Велику подршку допунска настава на српском језику, у организацији Министарства просвете Републике Србије, има од стране Амбасаде у Паризу, као и Конзулата у Стразбуру, али је једнако важна и неизоставна подршка Српске православне цркве, свих удружења и савета родитеља који се истински залажу да деца која живе у Француској не забораве језик своје домовине и сачувају своју идентитетску везу.

Стручни кадар који је одабрало Министарство просвете улаже значајан труд како би ученици имали прилику да учествују на разним конкурсима у матичној земљи, наступају и представе се на најбољи могући начин на многим манифестацијама, а као показатељ оваквог залагања јесу и многе

освојене награде, али и интересовање за отварањем нових група на територији Републике Француске. Наставу у школској 2023/2024. години остварује 6 редовних наставника и 11 хонорарних наставника.

Биљана Кнежевић

Јасмина Милић

Катарина Страиловић

Љиљана Симић

Милија Јевремовић

Радмила Савковић

Сандра Пејовић

Славица Милић

Снежана Војкановић

Тамара Нацик

Зорица Сорак

Тања Милосављевић

РЕПУБЛИКА ИТАЛИЈА

У Републици Италији се допунска настава у организацији Министарства просвете реализује од 2010. године.

У школској 2023/2024. години наставу похађа 428 ученика у местима Трст, Бусоленго код Вероне и регија Венето (Вићенца, Тори ди Квартезоло, Валдањо, Арзињано, Скио, Алонте, Басано дел Грапа и Роверето). Настава се остварује у 23 групе, од којих се 6 група реализује на даљину и њима су обухваћени сви ученици из Трста, Милана, Монце, Торина, Випитена, Мерана, Фиренце, Фераре, Анконе, Рима и Тревиза.

Наставници путем многих културно-уметничких програма презентују рад допунске наставе, а такође подстичу учешће ученика на конкурсима у матичној земљи, као и реализацију многих кампова и школа учења језика које Министарство просвете Републике Србије омогућава нашим ученицима који живе у дијаспори.

Велику подршку допунска настава на територији Италије има од стране Конзулата у Трсту, Амбасаде у Риму, као и од Српске православне цркве, Савеза Срба Италије и многобројних српских удружења, захваљујући којима се обезбеђују просторије за реализацију наставе.

Као резултат свих тих активности јавља се значајно интересовање родитеља који са радошћу желе да њихова деца уче свој матерњи језик, историју и културу. Наставу у школској 2023/2024. остварују 3 редовна наставника и 1 хонорарни наставник.

Јасмина Стојковић

Магдалена Донеvски

Драгица Додеровић

Данијела Јанковић

РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА

У Словенији је допунска настава, могло би се рећи, у повоју, али је интересовање веома велико, односно сама српска заједница показује велико интересовање за ширење мреже допунске наставе на српском језику. Велику подршку и изузетан допринос, поред Амбасаде Републике Србије у Словенији, дају и Српска православна црква, удружења, организације, институције, али и појединци.

Настава на српском језику у Словенији, започела је са радом у школској 2020/2021. Ове 2023/2024. школске године наставу похађа 1221 ученик. Ђаци су распоређени у 77 група на територији Словеније у Љубљани, Камнику, Иванчној Горици, Трбовљу, Литији, Чрнучу, Врхники, Крању, Новом Месту, Марибору, Мурској Сobotи, Миклавжу на Дравском пољу, Словењ Градецу, Преваљу, Новој Горици, Постојни, Пивки, Ајдовшчини, Копру, Анкарану, Луцији, Изоли, Порторожу, Ливадама, Деканима, Требњу, Кршком, Цељу и Велењу – са изузетком једне онлајн групе, којом су обухваћени ученици из Моста на Сочи, Ракека, Медвода, Јелшана, Чрномелја, Шкофје Локе и Толмина. Од ове школске године отворена је нова група Шкофја Лока. Сама Словенија, сходно броју Срба који овде живи, засигурно указује на могућност отварања нових група. У школској 2023/2024. години наставу изводи 12 наставника, од тога је 7 редовних и 5 хонорарних наставника.

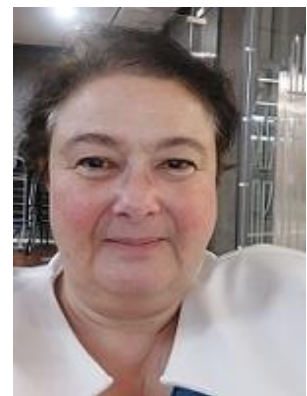
Невена Ступар

Драга Давид

Јелена Стефановић

Маја Шегуљев

Славица Радовановић

Светлана Тодоровић

Тамара Сврзић

Вера Мајсторовић Христић

Жељка Карановић Бојанић

РЕПУБЛИКА МАЛТА

Допунска настава на Малти започела је 2021/2022. и данас је у окриљу Министарства просвете Републике Србије. Ученици су распоређени у 9 група и наставу похађају на острву Гозо, у северном делу Малте – Аури, у центру Малте – Гзира, као и у две учионице на југу Малте у Бирзебуци и Марсаскали.

Велику подршку, како за покретање, тако и за трајање допунске наставе на Малти дала је Управа за сарадњу с дијаспором и Србима у региону, Српски образовно-културни центар „Св. Јелена Анжујска“, Парохија Светог апостола Павла и Парохија Светог Николе Српске православне цркве на Малти. Неизоставна је помоћ и изузетна сарадња са Канцеларијом Републике Србије у Валети.

У школској 2023/2024. години наставу на српском језику похађа укупно 143 ученика, распоређених у 9 група.

Ваннаставне активности се и ове школске године настављају несмањеним интензитетом и са истим интересовањем. Након литургије у Српској православној цркви у Бирзесурци ученици имају прилику да се опробају у многим креативним активностима, уз различите госте који долазе како би ђаке у сарадњи са наставницима на један нов и потпуно занимљив начин упознавали са разним садржајима и који имају за циљ да приближе националну културу и традицију.

Наставу на Малти веома предано и посвећено изводе две хонорарне наставнице Јелена Јабланов Максимовић и Маја Маринковић.

Јелена Јабланов Максимовић

Маја Маринковић

ЈЕЛЕНА АНГЕЛОВСКИ

Јелена Ангеловски, наставник и координатор образовно-васпитног рада у иностранству

ШВАЈЦАРСКА КОНФЕДЕРАЦИЈА

Образовно-васпитни рад на српском језику у Швајцарској Конфедерацији представља вишедеценијску традицију, како за генерације наших исељеника, тако и за швајцарски школски систем, који наставу на јужнословенским језицима препознаје као једну од најдуготрајнијих на простору ове алпске државе. То је и разумљиво ако имамо у виду да је југословенска емиграција током седамдесетих година сачињавала један од првих великих досељеничких таласа у Швајцарској. Ове чињенице с једне стране олакшавају процес мотивације родитеља и ученика, од којих неки припадају и четвртој генерацији у Швајцарској. С друге стране, неопходно је реалистично сагледати изазове на које је могуће наићи у земљи у којој се наш језик чује на сваком кораку, али је и поред тога неопходно непрестано и неуморно радити на оснаживању образовног система на српском језику, на његовој доступности, квалитету и сврсисходности.

Школска 2023/2024. била је за образовно-васпитни рад на српском језику у Швајцарској веома изазовна, сходно чињеници да је релативно велики број редовних наставника имао проћи кроз компликован, захтеван и дуготрајан процес обезбеђивања боравка у тој земљи. Захваљујући удруженом и преданом ангажовању министарстава просвете и спољних послова, додатној помоћи хонорарних наставника, редовном информисању родитеља и реализацији наставе на даљину у делу група, избегнута је највећа опасност оваквих ремећења редовног наставног ритма – осипање наставних група. Уз успоне и падове, ову школску годину завршавамо са 1431 учеником у 89 наставних група. Ангажовано је 19 наставница, од чега је 9 редовних и 10 хонорарних.

Настава на српском језику организована је у 19 кантона, у учионицама швајцарских школа. Као изразито мултијезична и мултикултурна средина, Швајцарска веома много пажње поклања настави језика порекла (узмимо само за пример кантон Цирих, у којем се реализује настава на чак 31 завичајном језику), те је у великом броју кантона оцена из овог предмета део званичног сведочанства

редовне школе. У школској години која је пред нама надамо се стабилнијем периоду, који ће омогућити да се изузетан ентузијазам и стручност наставника покажу у пуном светлу.

Ивана Марчета

**Јасна Живковић
Брајковић**

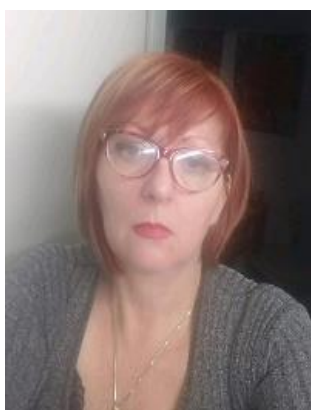
Мира Томић

Слађана Бужек

Александра Марковић

Биљана Димитријевић

Бранка Стевановић

Ивана Петковић

Зорица Алексић

Јована Нинчић

Весна Савић

ТАТЈАНА ХОТ

Татјана Хот, наставник и координатор образовно-васпитног рада у иностранству

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА Покрајине - Баварска и Баден-Виртемберг

У мистичној долини реке Рајне, где се обриси планинских врхова стапају са плаветнилом неба, открива се јединствено царство знања. У том царству, које као да је изронило из страница епске приче, столује Министарство просвете, брижни чувар српског језика и културе на тлу две знамените покрајине - Баварска и Баден-Виртемберг. У срцу овог чаробног простора, саздана је палата знања, дом допунске наставе на српском језику. Ова палата крије тајне које су испуњене духом српске књижевности, историје и традиције. У окриљу Министарства просвете, свако дете постаје чувар давно заборављених прича, песама и обичаја. Њихови кораци кроз ходнике оживљавају странице српских епова, док њихове мисли лебде попут слободних птица кроз богату ризницу српског језика.

Учитељи откривају тајне слова и речи кроз игру и песму, кроз разговор и размишљања која оживљавају свет српске књижевности, остављајући неизбрисив траг у срцима својих ученика. Министарство просвете Републике Србије, у чијој је надлежности допунска настава на српском језику у иностранству, поверила је образовно-васпитни рад вредним наставницама: Гордани Будиши, Александри Цветковић, Ивани Ђурић, Бранки Станојевић, Драгани Узелац, Маји Трифуновић, Дајани Луковић, Маријани Тодоровић, Славици Ступар, Ксенији Гађиновић, Славици Симић, Јовани Кнежевић, Валентини Дамјановић, Слађани Марковић, Душици Брљак, Марији Качаревић-Машић и Татјани Хот којој је поред улоге наставника поверена и улога координатора допунске наставе на српском језику у обе покрајине. Овај Актив наставника краси тимски рад, међусобно уважавање и поштовање.

Образовно-васпитни рад на српском језику у Баден-Виртембергу и Баварској похађа школске 2023/2024. године укупно 1451 ученика распоређених у 72 наставне групе које су се знатно повећале у односу на прошлу годину.

Поред озбиљног тима наставника који ниже успехе ученика у области образовања, све би то било мање приметно да нема подршке Министарства просвете Републике Србије, Генералног конзулата Републике Србије у Штутгарту и Минхену, Савета родитеља, Српске православне цркве, културно-уметничких друштава, целокупне српске заједнице, коју чине појединци и остала удружења, као и културно-образовних институција земље домаћина.

Већ неколико година за редом одржава се традиционално академија посвећена Светом Сави са 11 наставника из десет градова у Минхену, ту су затим Видовданске спортске игре у Штутгарту са тенденцијом ширења и на друге градове, у оквиру којих је и Крос РТС-а као традиционална манифестација под генералним покровитељством Министарства просвете Републике Србије, уз подршку Министарства спољних послова – Управе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону.

У Бајерну и Баден-Виртембергу, допунска настава на српском језику игра важну улогу у одржавању језичких и културних веза са Србијом, тако да постаје лука, сигурно уточиште за оне који траже везу са својим наслеђем. Она је подсећање да без обзира колико далеко од отаџбине живели, наше приче и традиције остају снажне, спремне да се преносе с генерације на генерацију. Кроз допунску наставу дух Републике Србије наставља да живи у срцима оних који су је напустили, али је никада нису заборавили.

Александра Цветковић

Бранка Станојевић

Дајана Луковић

Драгана Узелац

Душица Брљак

Гордана Будиша

Ивана Ћурић

Јована Кнежевић

Ксенија Гаџиновић

Маја Трифуновић

Марија Качаревић

Маријана Тодоровић

Слађана Марковић

Славица Симић

Славица Ступар

Валентина Дамјановић

РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА

У Руској Федерацији, највећој држави на свету, у њеном главном граду Москви, дому Пушкина и Достојевског, у граду где се у Архангелском саборном храму чувеног Кремља љубоморно чувају фреске Светог Саве, Светог Симеона Мироточивог и светог кнеза Лазара, а сваког јануара слави Савиндан, реализује се допунска настава на српском језику у организацији Министарства просвете Републике Србије.

Настава на српском језику није обична школа, већ мост између прошлости и садашњости, нит која повезује српску дијаспору са њеним домом, али и врата кроз која улази светла будућност.

Деца уче о јунацима из српске историје, о поносним принцезама и мудрим краљевима, али и о обичним људима чији су животи били испреплетени са судбином читаве нације.

Настава се организује у Москви за 74 ученика основношколског узраста, од 1. до 8. разреда, подељених у три наставне групе.

Образовно-васпитни рад на српском језику у Москви поверен је наставници Татјани Берановић, која је својом креативношћу и преданим радом задобила поверење како ученика тако и њихових родитеља.

Татјана Берановић

Велику подршку ђацима и њиховој наставници пружају Амбасада Републике Србије у Руској Федерацији, Подворје Српске православне цркве у Москви, као и појединци који чине српску заједницу у далекој Русији. И није то случајно, јер су сви они препознали значај учења српског језика као матерњег и нераскидиву спону са матицом, као и несебичан труд наставнице Татјане.

Језик је срце културе, и кроз ову наставу оно куца снажно, одржавајући везу између Србије и њене деце у далекој Москви. Србија да брине, јер су дела и стечена знања ученика српске допунске школе показала да Србија има на кога да буде поносна.

КРАЉЕВИНА ШПАНИЈА

Шпанија, земља сунца, медитеранске климе, лепог времена, укусне хране и пића, држава је коју су неки од наших сународника изабрали као место за живот, у потрази за неком, за њих, повољнијом будућности и срећом. Свако од наших сународника на територији Шпаније на себи својствен начин показује повезаност са отацбином Србијом. То се огледа у ангажовању чланова српске заједнице у неговању и очувању српског језика и писма, културе и традиције при различитим пројектима Владе Републике Србије на територији Шпаније. Један од најзначајнијих пројеката јесте допунска школа на српском језику Министарства просвете Републике Србије, у оквиру које се настава на српском језику у Краљевини Шпанији институционализовано успешно реализује другу школску годину за редом.

Иако је допунска школа на српском језику Министарства просвете у Краљевини Шпанији млада и броји не тако велики број ученика у поређењу са неким другим државама у дијаспори, где је српска миграција јача и доминантнија, она храбро својим активностима и мотивацијом, радом и залагањем марљивих ученика и њихових родитеља, корача раме уз раме са успесима осталих школа. Ученици из Шпаније су прошлог лета похађали летњи камп

Катарина Маринковић

Министарства просвете *Лето у завичају*, који је организован у Тршићу, са ког су се вратити са новим знањем и доживљајима српске културе и језика и пуни предивних утисака због међусобног дружења са осталом децом из дијаспоре. Тако мотивисани, ученици непосредне наставе у Мадриду и наставе на даљину, коју похађају деца из осталих покрајина Краљевине Шпаније (из Каталоније, Валенсије, Андалузије и са Канарских острва), усвајали су предвиђено градиво из српског језика, културе, историје и географије за ову школску годину и радо су се, заједно са својим родитељима, одазивали организовању и реализацији различитих школских приредби, као и за Републику Србију битних датума. Такође, заједно смо посетили и изложбу фотографија *Примењена носталгија Београд-Мадрид* у Мадриду. Дан примирја, Божићни дани, Светосавске академије, Сретење, ускршњи празници, КРОС РТС-а, неке су од манифестација које смо сви заједно обележили.

„Скоро три хиљаде километара удаљени од свог завичаја, а опет, на овај начин, тако близу”, био је један од радосних коментара присутних, а уједно потврда и резултат нашег досадашњег вредног рада и труда, али и подстрек да и даље храбро, чврсто и достојанствено наставимо са неговањем и очувањем српског идентитета и ван граница српске државе кроз допунску школу на српском језику.

**НАУЧИЛИ СМО,
САЗНАЛИ, ВИДЕЛИ...**

„КОРЕНИ СУ ЈАЧИ ОД ДАЉИНА“, АУСТРАЛИЈА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Уна Матовић

У претходној години наши ученици су имали прилику да обогате своје знање о отаџбини Србији, упознавши се са њеним природним богатствима, богатом флором и фауном, као и граничним земљама. Кроз програмску наставу, ученицима је предочена на начин прилагођен њиховим узрастима, данашњица њихових вршњака који живе на Косову и Метохији. Мотивисани чистим срцима, искреном емпатијом и патриотизмом, ученици су дошли на идеју да донирају своје цртеже као илустрације за дизајнирање Васкршњих честитки и обележивача за читање. Наставничко веће уз благослов оца Милоша Ракетића, уз одушевљење и свеобухватну радост, подржало је ову иницијативу. Продајом дизајнираних материјала, ученици Српске школе „Свети Сава“ су успели да сакупе близу \$2000, које су намењене за набавку основних животних потреба вршњака на Косову и Метохији. Поносимо се овим хуманитарним чином, који је додатно пробудио свест, идентитет и љубав међу ученицима према својим коренима, нацији и вери. Упоредо са реализацијом ове дивне иницијативе, број ученика је порастао са 46 ученика на 70 ученика, и даље расте!

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Смиља Рајак

Учимо да правилно изговарамо гласове српског језика и да пишемо и читамо користећи ћирилично писмо. Активно учествујемо у слободном и вођеном разговору на српском језику, као и у рецитовању и певању песама. Учимо о природно географским одликама завичаја наших предака као и о значајним историјским догађајима у Србији.

Учимо азбуку

Калемегдан

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Нада Миљанић, Лидија Милосављевић и Татјана Крнета

Српска школа „Вук Стефановић Караџић“ из Мелбурна постоји 50 година и за то време смо научили да је сваки 'српски' ђак прича за себе.

На нама наставницима је да им учење језика њихових родитеља или предака учинимо што забавнијим и лакшим. Наши ђаци с поносом истичу да су Срби, негују српску традицију, а у спорту за њих постоји само Србија, и ватрени су навијачи српских спортиста.

Кизборо - Мелбурн

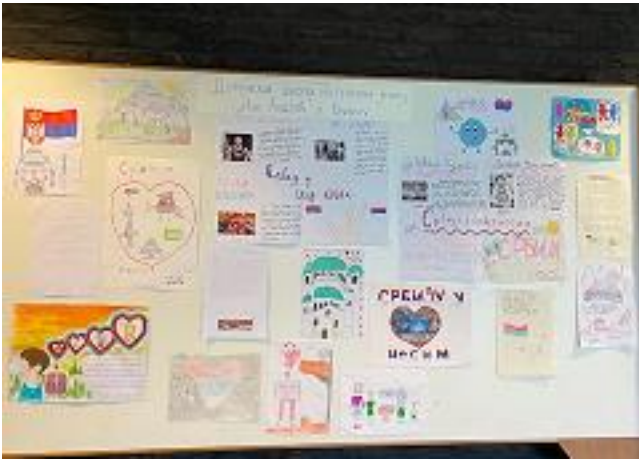
„СРБИЈУ У СРЦУ НОСИМ“, БЕЛГИЈА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Јелена Стојановић

Школска 2023/24. година, за ученике који похађају Допунску наставу на српском језику у Бриселу, била је занимљива и динамична, узимајући у обзир све ваннаставне активности у којима смо учествовали и које смо организовали. Почетак новембра обележила је смотра фолклора КУД-а „Бурђевак“ из Антверпена, где нам је указана част да направимо изложбу радова на тему „Србију у срцу носим“. Ученици су се веома успешно одазвали изложби и направили креативне радове који су одушевили многобројне посетиоце ове манифестације. Уз учешће на изложби, били су у прилици да уживо погледају народне ношње и игре из разних крајева наше земље, те су и на овај начин разумели значај очувања српске културе и традиције.

Средином априла, у договору са наставницом допунске школе у Ослу, Милицом Томић, организовали смо квиз знања путем видео укључења. Ученици су показали да одлично познају историју и географију наше земље, а оно што је још битније, имали су прилику да упознају нове

другаре и са њима размене искуства из српске школе, као и из редовних школа које похађају. Пуни утисака, препричавали су дуго ово искуство, уз жељу да га што пре понове.

Изложба - Србију у срцу носим

„ПРАЗНИЦИ“, ЧЕШКА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Мирјана Јовановић

Научили смо, сазнали, видели.... ново писмо - ћирилицу, химну Србије, нове песме и рецитације, пренели део духа наше културе и традиције славећи наше празнике. Деца су посебно уживала у фарбању јаја, а након наших музичких активности, неколико ђака је изразило жељу да упише музичку школу.

Српске традиционалне игре

Живахно слово

Географија Србије

„НАША ДЕЦА, НАШ УКРАС СВЕТА", ДАНСКА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Биљана Скакић**

Да је стара изрека "Без муке нема науке" тачна, показатељ је и ученик који говори напамет Антићеву песму „Плави чуперак“, Никола Зечевић. Научили смо да читамо ћирилицу и да објаснимо својим речима прочитано – Александар Елез. Да је цитат "Благо ономе ко зна да не зна, а хоће да зна" тачан, својим примером је показао Александар Филип Богдановић када је научио писану ћирилицу. „Понављање је мајка знања“, потврдио је Стефан Лука Трипковић, када је на детаљан начин објаснио узрок, повод и почетак Првог светског рата.

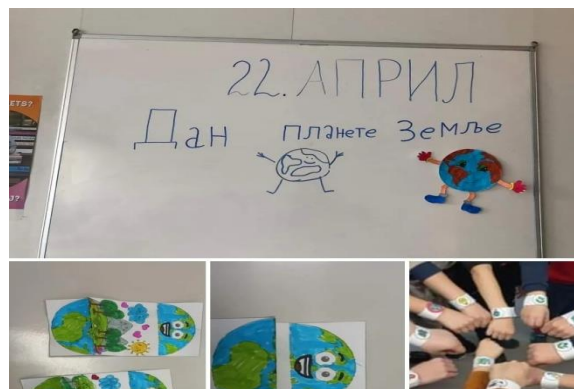

Никола Зечевић, Александар Елез, Александар Филип Богдановић и Стефан Лука Трипковић

„О НАМА“, ХОЛАНДИЈА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Андријана Бредвелд**

Ученици су научили да пишу и читају ћирилична слова, да надограде знање српског као матерњег језика, да боље упознају историју, културу, обичаје, традицију наше домовине са којим су нераскидиво повезани преко својих родитеља и предака.

Приредба поводом Међународног дана жена

Обележавање 22. априла, Дана планете Земље

„ЛЕПО ЈЕ МАШТАТИ, УЧИТИ И СТВАРАТИ“, КИПАР

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Драгана Христу

Волимо свој матерњи језик и зато смо га добро научили. Успешно га користимо у различитим комуникативним ситуацијама, усмено и при писаном изражавању. Упознали смо нашу лепу Србију, њене географске одлике, као и прошлост завичаја наших родитеља и предака. Маштали смо, марљиво писали, цртали и учествовали на разним конкурсима у отаџбини. Изненадио нас је долазак Деда Мраза у нашу школу и обрадовао поклонима, а ми њега певањем и рецитовањем новогодишњих и божићних песама.

Долазак Деда Мраза

„НАСТАВА НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ У ВЕЛИКОМ ВОЈВОДСТВУ“, ЛУКСЕМБУРГ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Драгана Петровић

Са поносом учимо и чувамо ћирилично писмо и национални дух, упознајемо лепоте Србије кроз географију и учимо о српској култури и историји.

Учимо о српској традицији

„УЧЕЊЕ И ВЕСЕЛИ ОДМОРИ У ШКОЛИ У ХАМИЛТОНУ“, НОВИ ЗЕЛАНД

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Милка Савић**

Допунска настава на српском језику је почела са радом у фебруару 2024. године. Током периода од почетка рада до данас упознавали смо се и загревали за рад и активности. Ђаци су са одушевљењем приступили раду и нашим сусретима. Хамилтон је мали град у коме је значајан број људи који потичу из Србије. Било је веома лепо видети њихово одушевљење због Допунске школе српског језика. Срећни су што могу да се повезују са другим породицама и широм заједницом на Новом Зеланду, а нарочито да њихова деца говоре српским језиком.

Уживамо у активностима у којим се присећамо омиљених места у Србији, па смо се бавили израдом симбола Србије и симбола наших родних градова различитим материјалима. Неке радове смо посветили мамама, поводом Дана жена, а некада смо се бавили и дечјим играма из прошлости. Игре попут "игре ластиша", "између две ватре", "црвене рукавице", "јелчкиње-барјачкиње", "жмурке" и "бој петлића" биле су више него интересантне и за децу и за родитеље. Заједно смо се подсећали правила, а и родитељи су учествовали у неким играма.

Када је реч о градиву које изучавамо, трудимо се да систематично и организовано прођемо кроз историју нашег народа и обиђемо све лепоте домовине кроз слике, видео-снимке, наше личне приче и искуства. Задајемо себи задатке, шта би требало посетити када одемо у Србију. Упознајемо музику и културу својих предака, да бисмо учврстили 17000 километара далеке везе са Србијом и да бисмо домовину још дубље урезали у срце.

Читање

Писање

Игра ластиша

Ученици

Вежбамо правопис и граматiku

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Сања Зубчић Жилић

У протеклој години, нове генерације ученика српске школе на Новом Зеланду постали су ђаци прве званичне српске допунске школе у овој земљи, на самом крају света, на шта смо изузетно поносни. Наша мала, али разиграна школа броји око 70 ђака који, похађајући наставу на српском језику, сваке недеље имају прилику да завире у обичаје, традиције, књижевност, историју и географију земље из које вуку корене.

Кроз игру и дружење, деца српског порекла на Новом Зеланду су у српској допунској школи стекла другаре, упознала се са ћириличним писмом и отворила прозоре српске историје, која им је увек фасцинантна у односу на историју земље у којој живе. Највећи успех нам је што су деца, кроз школу, развила осећај припадности, што у националном погледу, што у друштвеном. Стекли су, и још увек стичу, јасну слику о свом пореклу и разумеју колико је богато културно наслеђе које им припада и да треба са поносом да га чувају.

Презентација – Косовска битка

Додела књижица - Окланд

„РЕЦИ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ“, ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Биљана Динић Спенсер**

Српска допунска школа у Редхилу окупља ученике од пет до седамнаест година, који живе у околним местима, а онима који живе широм Велике Британије, омогућује наставу на даљину. Радимо по програму Министарства просвете Републике Србије и часови су прилагођени различитим узрастима и нивоима знања. Ученици савладавају писање и читање ћириличног писма, уче граматику и правопис, проширују и обогаћују речник, упознају се са књижевношћу, уметношћу, историјом, културом и обичајима Србије кроз игру, песму и дружење.

Ученици посебно уживају у онлајн-сусретима са писцима, радионицама и такмичењима у знању између ученика свих група из Велике Британије. Такви сусрети омогућују размену и проширивање знања, упознавање и дружење и размену искустава.

Учешће у различитим конкурсима организованим у Србији, пружило је ученицима не само прилику да покажу своју креативност и знање, већ и повезивање са матицом и осећај да су њен саставни део. Поводом Дана књиге у Србији, учествовали смо и у манифестацији „Читајмо гласно“, читајући гласно и размењујући видео-записе.

На новогодишњој приредби, ученици мешовитих група показали су знање и умеће у рецитовању, певању и глуми и уживали у дружењу.

Остварујемо сарадњу са СПЦ „Свети Сава“ у Лондону, као најближом матичном црквом која окупља наш народ. На Дан Светог Саве, наши ученици су присуствовали служби у цркви. Такође, наши ученици су узели учешћа у вечерњој служби и прослави Лазареве суботе, при истој цркви. Овакве посете омогућују ученицима да учествују и сазнају више о нашој православној цркви и обичајима и да оснују и учврсте везе са широм српском заједницом.

Дан књиге

Новогодишња радионица

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Јелена Ђорђијевски

На часовима српског језика у нашој школи „Свети Сава“, ученици се упознају са културом и традицијом предака, начином живота у завичају, уче нове речи и изразе, слова азбуке, рецитију, глуме и певају.

Машта и креативност ученика долази до изражаја на радионицама, где ученици израђују поклоне и честитке за празнике и рођендане, праве новогодишње орнаменте и израђују рукотворине за базаре школе.

Азбука

Кутија успомена из Србије

Ускршњи базар и честитке

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Слађана Стевановић

Српска допунска школа у Редингу, Оксфорду и Бирмингему пружила је ученицима несвакидашње искуство у учењу матерњег језика, упознавању са културом и традицијом своје земље, као и учествовање у различитим креативним активностима. У овој школи, ученици су не само стекли знање о свом језику, већ су и уживали у интерактивним радионицама и дружењима са познатим српским писцима и глумцима.

Програм је био обогаћен низом радионица, у којима су ученици имали прилику да се упознају са различитим аспектима књижевности и уметности. Сусрет са познатим писцима и глумцима омогућио је ученицима да дубље разумеју дела која су прочитали или видели на предавањима и да стварају сопствене утиске и интерпретације. Поред тога, ученици су имали прилику да покажу своје креативне способности кроз учешће на различитим конкурсима. Конкурси попут „Кад порастем бићу“, „Лепо је волети“ и „Дани ћирилице“ омогућили су им да изражавају своје мисли и идеје кроз писану реч, креативне радове или изражавање на позорници.

Школа је такође организовала онлајн-радионице и дружења са другим групама из Велике Британије, што је допринело размени искустава и стварању нових пријатељстава. Ова интеракција са вршњацима обогатила је ученичко разумевање света и поштовање различитости.

Ученици су имали прилику да посете Српску православну цркву „Лазарица“ у Бирмингему. Ова посета омогућила је ученицима да се подробније упознају са својим верским и културним наслеђем и да прошире своје знање о традицији и обичајима свог народа.

Кроз све ове активности, Српска допунска школа у Редингу, Оксфорду и Бирмингему пружила је својим ученицима не само образовање и учење, већ и могућност за креативно изражавање, интеркултурни дијалог и лични развој.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Вида Милојковић**

Ученици наше школе су за редовно похађање наставе и добре резултате у учењу добили наградно путовање. Ово седмодневно дружење на Златибору, кроз едукативне садржаје допринело је да проширимо своја знања о завичају, обичајима и традицији.

Посебно уживамо у онлајн-сусретима са писцима, радионицама и такмичењима у знању између ученика свих група из Велике Британије. Поред тога, ученици су имали прилику да покажу своје креативне способности кроз учешће на различитим конкурсима који су им омогућили да изражавају своје мисли и идеје кроз писану реч, креативне радове или изражавање на позорници. Наши најмлађи ученици посетили су библиотеку на отвореном и читали приче у сликама.

Школа већ неколико година успешно сарађује са Основном школом „Стеван Дукић“ из Београда. Ове активности и дружење са вршњацима пружају им додатну мотивацију, доприносе развијању националне припадности и интеграцији у матици.

У библиотеци

Продајна изложба

Ове године смо имали изузетну част и задовољство да будемо домаћини школске славе Свети Сава. После сечења славског колача ученици су кроз пригодан програм дочарали лик и дело нашег просветитеља. Сва деца су добила пригодне поклоне. Заједнички радови ученика и родитеља завршили су продајном изложбом.

Допунску школу на српском језику у фебруару је посетила начелница Сектора за основно образовање Министарства просвете Републике Србије Славица Јашић. Том приликом је разговарала са ученицима, родитељима, учитељима и присуствовала часовима како би имала увид у целокупну реализацију наставног процеса, сазнала са којим проблемима се суочавамо и које су могућности за њихово превазилажење. Сусрет је био срдчан, конструктиван и пун подршке и подстицаја за даљи рад.

Поносни смо на наше ученике који током наставе истражују Србију, славе њену културу, уживају у традицији, откривају наше природне лепоте и увек са поносом представљају своју отаџбину.

Спортски дан на Златибору

„ВОЛИМО СВОЈ РОД“, ГРЧКА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Ана Цогановић

Српска допунска школа у Солуну ове године је добила свој сталан простор. Том приликом ученици су учествовали у уређењу учионице и школске библиотеке, као и уређењу паноа, на коме постављају своје радове са тематских часова, радове са конкурса на којима су учествовали, као и ликовне радове. Ове године, уз помоћ својих родитеља, организовали су и божићни базар, на коме су продавали своје рукотворине - ручно прављене предмете, као и слаткише; како би сакупили новац за касу своје школе. Такође, организовано је и традиционално ломљење чеснице, као и игра поклона „тајни Деда Мраз”, где су ученици тајно припремали поклон за свог друга из разреда.

У току школске 2023/24, ученици су учествовали у многим креативним активностима, конкурсима и смотрема ђачког стваралаштва, а до краја школске године очекује их и учешће на другим манифестацијама, као и припремање завршних приредби. Највећи успех ђаци су постигли на песничком конкурсима „Лепо је волети”, где су освојили много похвала, једно треће место и две специјалне награде.

Ускршњи пано

Божићни базар

Ломљење чеснице

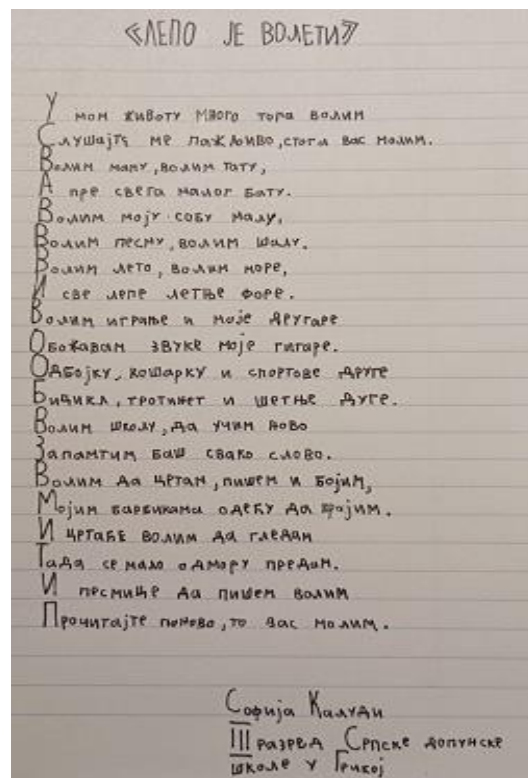
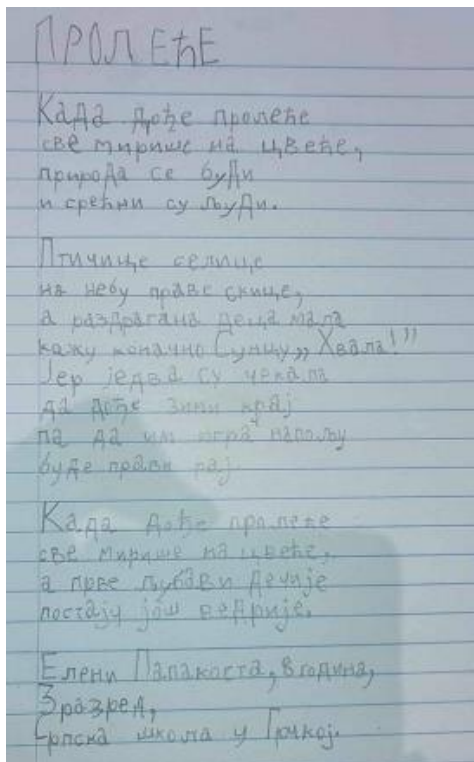
Тајни Деда Мраз

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Љубица Покрајац-Псаррос

Допунска настава на српском језику у грчким градовима Волос и Лариса изводи се у две мешовите групе ученика узраста од првог до осмог разреда различитог нивоа познавања српског језика, а за ученике који станују на острвима и осталим местима превише удаљеним од најближе српске школе организована је настава на даљину у виду непосредног групног рада у реалном времену путем интернета.

Специфичне околности доприносе јединственој атмосфери на часовима, где старији ђаци, показујући своје знање, истовремено дају позитиван пример млађима међу којима су често њихова браћа и сестре. Топлина заједништва и припадности истој земљи порекла веома се осећа на часовима српског језика и књижевности, а још више када учимо о историји, географији, култури и обичајима наше заједничке домовине. Тада се наша учионица претвара у својеврстан времеплов, који нас води у давна времена, где учимо о битним историјским догађајима, али и о начину живота наших предака, о чему нам сведоче стари занати, споменици, као и музеји, који чувају прошлост.

Све то представља инспирацију и подстиче рађање идеја, које ученици претварају у предивна дела на часовима ваннаставних активности. Осим приредби којима обележавамо празнике и разних спортских манифестација, ученици са радошћу учествују на великом броју литерарних и ликовних конкурса расписаних у Србији, остварујући запажене резултате

Награђени радови - Халкидики и Тасос

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Милена Марковић

На медитеранском острву Крит, ризници природних лепота и историје, постојимо и ми - Српска допунска школа. Наша мисија је да обезбедимо деци српског порекла која живе на овом грчком острву прилику да науче језик својих предака, као и да упознају и заволе историју и традицију Србије.

Радионица – учимо и стварамо

Српска школа на Криту поред тога што је место где се усвајају знања језика и културе представља место дружења и нових пријатељстава. Деца која похађају нашу наставу показују побољшање у знању српског језика и радо учествују у догађајима промовисања српске културе. Једна таква могућност ученицима наше школе дата је у октобру, када је реализована изложба књига Милоша Црњанског. У овире изложбе организована је и радионица о писцу на којој су учествовали наши ученици показавши велику креативност правећи рекламне паное са ликом писца и цитатима из његових дела.

Дан државности

Беле покладе - Херсонисос

У оквиру редовног наставног програма реализују се и активности креативног карактера које помажу нашим ученицима да уз игру и забаву усвоје битна знања. Тако смо ове школске године уживали у многим темаским часовима. Обележили смо поносно Дан државности Србије, истичући значај Првог српског устанка и његовог вође - Карађорђа. Слободарски дух наших предака кроз историју и лик Карађорђа оживео је и овековечен кроз ученичке портрете великог Војда.

Долазак пролећа и почетак карневала на Криту пружили су нам прилику да у оквиру наших часова научимо нешто и о значењу маскенбала. Сазнали смо много тога о машкарама - Белим покладама код Срба. Кроз гледање документарних филмова, читање о обичајима и израду маски да нас заштите од урока и злих сила, како то традиција наших српских предака налаже, осетили смо понос што смо део српске културне баштине.

„СТВАРАМО НЕРАСКИДИВЕ ВЕЗЕ“, НОРВЕШКА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Гордана Човић Јовановић

У овој школској години, ученици допунске наставе у Ослу највише су научили и сазнали на основу своје неизмерне креативности и радозналости. Посебно бисмо истакли радионице које су нам омогућиле да деца на што лакши начин сазнају и науче важне догађаје из српске прошлости и српске историје. Радионице о Првом српском устанку, Срећењу, као и радионица ”Србија коју волим” објединиле су дечју креативност и истраживачки дух, повезујући дух прошлости са њиховом другачијом садашњошћу и будућношћу.

Први српски устанак

Срећење

Србија у срцу

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Ивана Лујић

Наша школа у Трондхеиму почела је са радом у новембру прошле године. Први пут су деца са севера Норвешке добила прилику да уче, стварају, друже се и играју на матерњем језику. Сваки наставни дан за нас је као мали празник. Деца улазе са осмехом у учионицу, а са још већим из ње излазе. Наш главни циљ ове године јесте да се повежемо, да створимо нераскидиве везе међу децом. Радимо у једној групи у којој су деца узраста од шест па до шеснаест година и права смо мала породица. Млађи уче од старијих, старији пазе на млађе.

За ових шест месеци много тога смо научили о својој земљи. Редовно организујемо забавне квизове „Колико познајеш Србију“ и тако потврђујемо и богатимо своје знање. Богатимо и свој речник читајући из мале библиотеке коју смо сами направили. Имали смо малу изложбу ручних радова наших мајки, бака и прабака. Сви смо пробали опанке и шајкачу и за тренутак оживели дух предака. Научили смо да играмо моравац и ужичко коло, тако да смо спремни и за неко весеље када посетимо домовину. Посебно смо много научили о свадбеним обичајима и њиховом значењу. Научили смо химну своје земље и певамо је с поносом. Заједно смо обележили и два велика празника: Божић и Ускрс. Уочи Ускрса угостили смо српску децу која нису у нашој школи. Заједно смо правили пилиће и зеке и украшавали јаја. Радост празника проширила је нашу заједницу.

Поздрав из Јесхајма

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Милош Зорнић

Шта је Златибор питао Тару. Где је Међавник. Где је Дрвенград. Како је девојка цара надмудрила. Шта је то тако важно у лепоме старом граду Вишеграду, што повезује људе вековима. Научили смо да су мостови важнији од храмова, како је то наш Нобеловац рекао. Зато желимо да градимо мостове игром, песмом и речима. Мостове између онога што је „тамо далеко“ и овога овде, између наше Србије и Норвешке. Зато учимо о Ћирилу и Методију, зато учимо ћирилицу, зато пишемо латиницу, певамо Востани Србије 15. фебруара и дивимо се славним прецима и устаницима.

Научили смо захваљујући чика Јови Јовановићу Змају како је леп овај свет, како је Дунав сунца пун, како се пазе и трава, и жбун. Дакле, научили смо од песника и лекара чика Змаја како се чува и воли наша планета Земља.

Мама, тата, бата и сека заједничке су именице, јер има их на свету више, али само је једна Морава, Дрина, Ивана, Растко, Надежда и Мира. Шетали смо се и од номинатива преко генитива до датива и локатива. Дозивали смо вокатива и гледали акузатива. Ишли смо са инструменталом на крос РТС-а и ићи ћемо опет!

Ето то су, укратко, наша постигнућа, а има их и биће их још у име свих нас... Живела Србија!

Ускршње слике

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Сњежана Секулић

Непосредно након гостовања представе позоришта Пан театар из Београда „Пипи дуга чарапа“ 10. 12. 2023.године, ученици Српске школе имали су новогодишњу приредбу. Ђаци су певали, глумили, рецитовали, а родитељи су били поносни. Томе да је наша приредба била занимљива и лепа сведочи и то што се после ње у школу уписало још деце пореклом из наших крајева. Тако смо у фебруару дошли до броја од четрдесет и пет ђака, па смо добили и трећу групу.

Ученицима се нарочито свидело када смо на часовима гледали анимирани филм „Јежева кућица“ и кроз њега објаснили љубав према свом дому и породици, али и отаџбини. Исто тако су били задовољни и када смо радили басну „Корњача и зец“ и глумом показали на који начин се корњачи исплатила упорност и неодустајање.

Српска школа у Бергену, чувар српске традиције на западу Норвешке

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Вања Спахић

Настава на српском језику у Кристиансанду, на југу Норвешке, организује се успешно већ пету годину за редом и похађа је 32 ђака, који су подељени у две групе: млађу, коју чини 18 ученика од 1. до 4. разреда и старију: групу састављену од 14 ђака од 5. до 8. разреда. Учионица у парохијском дому, при цркви Светог Димитрија Солунског, опремљена је свим потребним наставним средствима, укључујући и видео-пројектор и платно, а има и библиотеку, коју са љубављу и поносом попуњавају и користе ђаци наше школе. Поред индивидуалног приступа ученику, фокуса на ћириличном писму, савладавању фонетике и фонологије, ортографије, богате баштине српске културе и традиције, те побуђивања и подстицања навике читања дела класичне српске, али и светске литературе, акцентовања писања и усвајања форматизовања писаног текста, наставу махом чини методички осмишљен рад у групи, те разни креативни и истраживачки задаци и радионице. Ђаци

стичу знања кроз наставу на свом, српском језику, користећи наставна средства – уџбенике које издаје Завод за уџбенике и наставна средства Србије, али и кроз методолошким приступима изабране паралеле са норвешким језичким

и културолошким искуствима, што им олакшава процес интеграције, али и чини јасну дистинкцију према асимилацији као, нажалост, феномену веома присутном код Срба у исељеништву. Радећи са наставницом Вањом Спахић, проф. српског језика и књижевности, мали и велики ђаци, у текућој 2024. години учествовали су у низу наставних и ваннаставних активности. Знања стечена у школи, дечја креативност, машта и љубав према домовини водила су и окосница свих јавних наступа који се, махом, организују и изводе у сарадњи са црквом Светог Димитрија Солунског у Кристиансанду.

Само ове године, наставница и ђаци били су неизоставни дио и најсветлије лице црквене славе, божићног програма, новогодишње забаве, величанствене прославе Светог Саве, Дана државности, васкршње приредбе, иницијатори и носиоци хуманитарне аукције васкршњих јаја на којој је сакупљено преко 3000 еура за породицу из Младеновца са осморо дјеце и мамом болесном од канцера дојке. Ђаци су посјетили фестивал дечјег филма и нашу, православну цркву, те имали више пута наставу у природи и спортске активности. Старија група је, осим филмског есеја, писала самостални

и сценарио за модерну Црвенкапу и учествовала у пројекту „Пишем ти писмо - нова пријатељства“, са школом на српском језику из Ставангера. План је да се почетком јуна ђаци сретну и упознају на

На приредби

заједничкој приредби поводом црквене славе у Ставангеру. На тај начин ће вишемесечни пројекат бити истински заокружен новим пријатељствима - трајном везом ђака две школе и лепом и успешном сарадњом. Наставнице које су ове године, у оквиру заједничке парохије иницирале и први светосавски литерарни конкурс са тенденцијом да исти, у перспективи, отвори могућност за стипендирање будућих студената који одлучују да студирају у Србији.

У току су и припреме за крос РТС, који ће се одржати у Поршгруну 1.јуна, и где ће се ученици из Кристиансанда срести са другарима из школа из Драмена, Шијена и Поршгруна. И ове године, ђаци из Кристиансанда недвосмислено показују и доказују - домовина се брани деџим срцима и расте и цвета на свим просторима где живе Срби.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Наташа Динчић Раденковић и Сања Хундхамер

Српска допунска школа у Ставангеру почиње са радом под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије 2019. године и сваке године бележи раст броја заинтересованих ученика. Тако је школске 2023/2024. године уписано четрдесет и осам ученика од првог до осмог разреда. Настава се одржава суботом, а ученици су подељени у три групе, које воде две учитељице.

Ученици млађе и средње групе вођени наставницом Наташом упознали су лепоте Србије, заронили у свет ћирилице и богатство српског језика.

Ученици старије групе, вођени наставницом Сањом Зоћевић Сандвик, обрадили су сваки округ у Републици Србији, као и њихове административне центре у оквиру предмета Моја отаџбина Србија. Сада са лакоћом могу препоручити заинтересованима шта посетити у Србији.

На часовима српског језика ученици су често читали народне песме и анализирали их. Наше народне песме су пуне архаичних речи, а старији ученици су обогатили свој речник учећи их.

Заједно смо уживали у празничној и креативној атмосфери божићне и васкршње радионице. Имали смо част да нас посети и свештеник и више сазнамо о славским обичајима и српским празницима.

Ученици допунске школе у Ставангеру

Посета свештеника

Писали нам вршњаци из Србије

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Милица Томић

У овој школској години научили смо колико је важно да користимо српски језик, да негујемо и чувамо српске обичаје, културу и традицију. Научили смо да нас српски језик све повезује, да нас лепоте крајева Србије позивају да их посетимо, увек богатији знањем које смо стекли на часовима у српској школи. Ученици са нестрпљењем ишчекују летњи распуст како би посетили све оне градове, села, реке, планине, језера, бање, манастире, цркве, тврђаве и музеје које смо кроз приче и слике заволели.

Крајем априла 2024. ученици у Ослу са радошћу су дочекали онлајн-гостовање чланова АКУД „Шпанац“ из Београда. Шеф оркестра Владимир Симовић ученицима је указао на значај очувања традиције, народних игара карактеристичних за сваки крај Србије, али је указао и на радост коју буде игра и песма код сваког од чланова овог културно-уметничког друштва. Ту радост они несебично

пренесе на своју публику, а овога пута радост је, захваљујући песми и игри, завладала и у нашој учионици. Чланице ансамбла Теа Меденица и Милица Павловић демонстрирале су ученицима народне ношње из шумадијског и крајева Јужне Србије. Имали смо ту част и задовољство да ученике науче првим корацима народне игре коло. Ученици су са осмехом на лицу, уз игру и музику савладали оно што им је на први поглед изгледало несавладиво.

У сарадњи са српском школом из Брисела и учитељицом Јеленом Стојановић средином априла организован је онлајн-такмичарски квиз, у коме су ученици наше школе одмерили знања из области српског језика, културе, географије и историје Србије са ученицима из Белгије. Ученици обе школе показали су изузетно знање, тако да сви они представљају мале амбасадоре своје земље. Очување српског духа, културе и традиције је важно пренети на младе нараштаје јер они су најискренији и најбољи чувари српства ма где били.

Познати Срби

Новогодишња приредба – Фредрикстад

Квиз са ученицима из Брисела

„ЛАГАНИМ КОРАЦИМА КРОЗ РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ“, СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Биљана Јовичић**

Ученици који похађају наставу на српском језику у Сједињеним Америчким Државама у Милвокију ове школске 2023/2024 године били су изузетно вредни.

Наши први кораци допунске наставе започети су учењем о Републици Србији. Ученици су се упознали са главним обележјима наше државе - заставом, грбом и химном, као и са превозним средством којим је најлакше доћи до Републике Србије. Даље смо ходали ка нашем језику. Прва слова дао нам је Вук Стефановић Караџић. Упознали су Тршић и Вуков живот кроз разне слике и презентације. У том периоду ученици уче прва слова азбуке. Данас, осам месеци након тога, ученици знају целу азбуку и веома успешно читају. Са првим кишама учили смо „Јесењу песму“, Душана Радовића. Своју креативност и машту ученици су испојили правећи животиње и ликове од лишћа.

Симболи Србије

Учили смо о Вуку Караџићу

Јесења песма

Васкршња изложба

„СТОПАМА НАШИХ ПРЕДАКА“, НЕМАЧКА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Марија Алексић**

Средином децембра 2023. ученике у Берлину обрадовало је гостовање савременог дечјег писца Дејана Алексића. Наставнице српске допунске школе Марија Алексић и Мирјана Стефановић потрудиле су се да организациони део буде на највишем нивоу.

Гостујући у једној од градских сала у Берлину, дечји писац је још једном испунио очекивања великог броја присутних. На интерактиван и занимљив начин писац је представио лексичко богатство српског језика, истичући важност и значај учења. Говорећи стихове намењене деци, вратио је и одрасле у свет детињства да још једном осмотре свет кроз оптику дечје логике, растерећени свог досадашњег искуства, знања или предубеђења стечених у годинама зрелости. У другом делу програма Деда Мраз је пожелео срећне новогодишње и божићне празнике и обрадовао наше најмлађе сјајним пакетићима.

Креативни радови ученика

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Слађана Дуњић-Фридрих**

Допунска настава на српском језику у Бремену изводи се у две групе,. Настава се изводи у једној бременској гимназији средом и петком. Сваке школске године, групе бележе повећање броја ученика који су изузетно мотивисани за неговање и учење матерњег језика, савладавање ћириличног писма, изучавање историје свог народа, неговање културе и традиције.

Уз велику подршку Савета родитеља, а у циљу дружења и јачања заједнице, коришћењем свих расположивих ресурса, Допунска настава на српском језику у Бремену реализује и ваннаставне активности. Неке од њих су: традиционални благослов за почетак школске године, посета изложбама из Републике Србије, учешће на различитим литерарним и ликовним конкурсима, музичким пројектима и спортским манифестацијама, као и организовање Светосавске и Видовданске академије.

Током школске године, ученици се посебно радују креативним радионицама које организујемо пред Божић и Дан жена. Израдом честитки и малих поклона развијамо креативност и спајамо са наученим, исписујући песме и лепе жеље искључиво ћирилицом, штампаном или писаном, у зависности од узраста и напретка ученика.

Прослава црквене славе у Бремену, за ученике наше школе, као и за црквену заједницу има посебан значај. Припремом пригодног програма, рецитала, певањем традиционалних песама и фолклором ученици развијају и негују национални и верски идентитет, позитивне људске особине и на посебан начин представљају рад школе уз јасну поруку: „Да не заборавимо ко смо и одакле смо!“

Дан жена

Прослава црквене славе

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Татјана Филиповић**

С циљем упознавања највреднијих дела српске културне баштине, неговања језика, традиције и јачања осећаја националне припадности, Допунска настава на српском језику у Хамбургу организује садржајима богат програм ваннаставних активности. Коришћењем свих расположивих ресурса шире заједнице, креирали смо радионице усмерене на изучавање и савладавање техника традиционалних ручних радова. Резултате свог рада, ученици су представили на Божићном базару и Васкршњим данима.

Изучавањем прошлости, традиције и обичаја, уз уважавање склоности, трудимо се да изградимо добар темељ за стваралаштво. Резултат су истинска радост и понос на лицима и у очима ученика док стварају своја дела. Активности везане за Божићни базар су ученицима пружиле могућност да савладају технике ткања, плетења и веза фолклорних мотива, а кроз Васкршње дане смо их упутили у традиционалне технике шарања васкршњих јаја воском, као и у цео поступак фарбања јаја. Учесници су успешно обавили своје задатке, а ове активности су појачале њихово интересовање за традицију и изазвале благонаклоност родитеља.

Други аспект продубљивања знања о богатству српске традиције сагледали смо реализацијом две монодраме, кроз које су ученици ближе упознали значајне жене српске историје, културе и књижевности. Кроз монодраму „Десанка“, стекли су увид у живот велике српске песникиње Десанке Максимовић. Пратећи искрену и неспутану исповест о детињству, школовању, опчињености природом, откривању дара за писање, педагошком раду, деца су ближе упознала Десанку, која их је преношењем ванвременских порука, подучавала истинским вредностима. Јачању позитивног става према очувању сопственог националног и културног идентитета, допринело је и извођење монодраме „Принцеза Оливера“, јер говори о величини жртве коју је након Косовске битке поднела не само најмлађа кћерка кнеза Лазара и кнегиње Милице, већ и цела Србија. Надахнућем које проналази у молитви, Оливера нам преноси најдубље и најчистије патриотске поруке.

Континуираним, добро осмишљеним и разноврсним садржајима, Допунска настава на српском језику у Хамбургу својим деловањем подстиче не само активност ученика, већ мотивише и родитеље и ширу заједницу на јачање осећаја припадности и учвршћивање идентитетских веза.

Божићни базар

Васкршњи дани

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Бојана Ракоњац, Олга Урошевић, Сања Стојановић Бојковић, Татјана Милановић, Зорица Младеновић, Владимир Живанов

Манифестацију Дани културе – Србија по други пут је организовао Генерални конзулат Републике Србије у Франкфурту. На павиљону Допунске наставе оба дана манифестације посетиоце су дочекале разноврсне и са великом пажњом припремљене радионице. Јелена Ангеловски, наставница Допунске наставе у Швајцарској и списатељица, представила је свој вишеструко награђивани роман „Мика“, који говори управо о одрастању у дијаспори. Још једну књижевну радионицу одржала је наставница Татјана Милановић из Франкфурта представљајући своју књигу поезије за децу „Добро јутро, добри свете“. За језичко - драмске радионице биле су задужене Бојана Ракоњац и Олга Урошевић. Кроз игру, причу и луткарско позориште, малишани

су богатели свој речник и вежбали правилан изговор речи у српском језику. Уз вођење Марије Милосављевић, најмлађи су ношени крилима песме стигли до своје Србије, а у шетњу кроз прелепу ћирилицу повели су их Сава Букинац и Бојана Павловић у оквиру ликовне радионице „Бојама кроз ћирилицу“.

У недељи када се слави писана реч и када се одржава Сајам књига у Франкфурту и у Београду, малишани из Хесена су имали задовољство да угосте Дејана Алексића, једног од највећих писаца за децу данашњице. У два наврата, најпре у Храму Васкрсења Христовог у Франкфурту, а затим на Сајму књига, ученици наше школе присуствовали су књижевним радионицама Дејана Алексића. Непосредним и искреним приступом Дејан је успео да стигне до срца сваког малишана, да изазове осмехе и пробуди радозналост, али је успео да допре и до детета који се крије у свакој одраслој особи, па су у књижевној послastici уживали и велики и мали љубитељи књиге. Публика је активно

учествовала у читању поезије, малишани су глумили, решавали загонетке у стиху и ломили језике покушавајући да изговоре неке нове брзалице.

Трудили смо се да учврстимо сарадњу са родитељима, па су нам и они били драги гости на часовима и радионицама и тако на млађе генерације преносили љубав према домовини и матерњем језику. У сарадњи са родитељима одржана је радионица Божићна честитка (групе Мајнтал, Акерман, Ритхоф), а на часу посвећеном Светом Сави у Линее школи гостовала је мама Маја, професор музике. И Дан матерњег језика је обележен

бројним активностима. Издвојићемо млађу група ученика из Офенбаха која је показала богатство нашег језика које се огледа у употреби два писма.

Да не заборављамо старе обичаје и да поштујемо традицију, показали смо и на васкршњим радионицама одржаним у Визбадену и у Франкфурту. На овим радионицама ученици су имали прилике да покажу свој таленат и креативност, али и да науче старе технике фарбања јаја.

Конкурси, такмичење

Читалачка значка

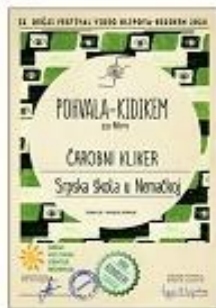
Дани ћирилице

Ала је леп овај свет

Читалићи,
словца

Кидикем

Дружење са писцем,
Дејан Алексић

Дан матерњег језика,
Скупштина града Франкфурта

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Марија Мрдовић**

Група у Оснабрику броји 33 ученика од 1. до 8. разреда. Моје запажање након годину дана рада је да су ученици одговорни и мотивисани у савладавању редовних наставних садржаја, али да исто тако веома радо учествују у тематским пројектима као што су Ускрс, Божић, Знамените личности Србије, Завичај... осмишљавајући и самостално обликујући предлоге за садржаје које укључујемо приликом њихове реализације.

На приредби

Овом приликом бих посебно издвојила иницијативу наших ђака да организују Божићни базар, где су ученици правили честитке, украсне свећице, колаче и продавали их, како би дали свој допринос за изградњу црквене капеле. Посебно смо поносни на учешће на рецитаторском такмичењу *Ала је леп овај свет*, у организацији удружења писаца *Седмица*, које је одржано у априлу у Франкфурту, где је ученица Хелена Миловановић освојила 2. место, а ученица Нина Борисављевић добила похвалу. Имамо велику срећу да у оквиру цркве постоје и часови фолклора, које организује Биљана Дабић, тако да међусобно често сарађујемо током припрема приредби.

Напоменула бих и то да смо током ове школске године организовали пуно радионица, где бих посебно издвојила гостовање једне баке из Оснабрика, Хаџи Раденке Петровић, која нам је показала нову технику фарбања јаја воском. Ученици су били врло креативни, а учествовали су и родитељи, којима се ова радионица учинила посебно занимљивом.

Ове школске године смо организовали и тематске часове у природи, посетили смо српско ратно гробље у Оснабрику, садили цвеће у порти цркве, заједно са Црквеном општином Српске православне цркве у Оснабрику организовали смо и угостили позоришну трупу из Београда.

Оно што могу да приметим је да ученици уживају у наставним и ваннаставним активностима и са радошћу долазе на наставу. Ту се осећају пријатно, друже се и, рекла бих, да у тим тренуцима отаџбина није тако далеко.

Креативна радионица

Радионица -Фарбање јаја воском

Гледали смо позоришну представу

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Јована Кнежевић**

Удаљени од своје отаџбине Србије, у предивном немачком граду Штутгарту са околином окупила се читава заједница душа жедних за додиром са својом матицом и потребом за очувањем српства. У допунској школи на српском језику, под покровитељством Министарства просвете Републике Србије, ученици Јоване Кнежевић су у сталном додиру са српским језиком, културом и историјом, што их дубоко везује за њихове корене и завичај, а такође спречава да забораве ко су и одакле су. Савладавањем ћирилице, најлепшег писма на свету, обележавањем верских и државних празника, као што су Божић, Ускрс, Видовдан, Дан жена, Дан државности, Дан примирја, учећи о знаменитим личностима српске историје, попут Светог Саве, Николе Тесле, Јована Јовановића Змаја, Карађорђа, Милунке Савић и многих других, истовремено се дружећи, на часовима се поставља темељ заједништва, док се у духу колективног гради лични идентитет. На крилима најлепше српске поезије и прозе, подстакнути подвизима српских јунака, мотивисани борбом српских хероја за слободу, гради осећај се припадности и радости што су и овде „међу својима“.

Учимо, стварамо, глумимо

Током школске 2023/2024. године, у Генералном конзулату Републике Србије у Штутгарту, одржана је и подела божићних пакетића поводом прославе највећег православног празника, рођења Христовог. Осим тога, преко стотину ученика и родитеља из Штутгарта и околине, скупљених под кровом Генералног конзулата Републике Србије у Штутгарту, имало је прилику да се састане, размени покоју реч и искуство у топлој и свечаној атмосфери празничног расположења. У препуној сали владала је весела атмосфера, а дечја граја и смех орили су се читавом зградом конзулата. Тог дана у Генералном конзулату РС у Штутгарту изнад свега доминирао је осећај задовољства и жеље да оваквих манифестација буде све више.

Надахнути православљем и љубављу према најближима, ученици са радошћу учествују у радионицама на којима праве честитке са мотивом Христовог рођења и васкрснућа, шарају јаја, праве божићне украсе и дарове за маме, настале из најдубљег и најчистијег у нама, срца и душе.

Изузетно надарени имају могућност да свој дар и креативност изразе учествујући на конкурсима и такмичењима, као што су конкурси „Радост Божића“, „Дани ћирилице“, „Васкрс“, „Кад порастем, бићу...“ и други. Маштајући, пишући и цртајући своје радове показали су свој велики таленат, за који су и награђени.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Ксенија Гаћиновић**

У Српској православној цркви у Манхајму по четврти пут је одржан Божићни вашар 17. децембра 2023.г. Ове године трећи пут по реду деца су својим вештим рукицама израдила много новогодишњих украса, божићних аранжмана, са први пут коришћеним бадњаком за декорацију предмета које смо продавали у цркви. Као и сваке године, сви су се радовали овом догађају, а посебно

зато што смо одабрали посебан дан Детињци, који је по нашем православном календару падао баш на тај дан.

У току јануара, фебруара, марта, априла школске 2023/24. школске године одржано је још неколико слободних активности које су имале за циљ развијање заједништва, креативни рад и уз њега учење. Обележили смо Дан државности једном сјајном радионицом која је имала неколико пунктова на којима су

се налазиле пузле, од којих је требало саставити карту Србије, као и пузле од грбова, а завршница је била нацртати себе. Тако су се сви ђаци заједно нашли као цртани ликови на обојеној карти своје земље.

У току школске године 2023/24. деца су узела учешће на доста конкурса. Радо су учествовали на радионицама које су се односиле на неке празнике, као што је Осми март.

Дан државности

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Валентина Дамјановић**

Српске допунске школе широм света представљају важну и значајну карику у образовном систему Републике Србије, јер представљају везу наше земље са дијаспором. Деца у српским допунским школама имају прилику да уче и негују српски језик, ћирилицу и све обичаје, као и богату традицију нашег народа. Такође, кроз часове историје имају прилику да се упознају са српском историјом и историјским личностима који су се борили за слободу и очување српског идентитета и интегритета.

Ученици, осим што похађају наставу, имају прилику да учествују и у великом броју ваннаставних активности.

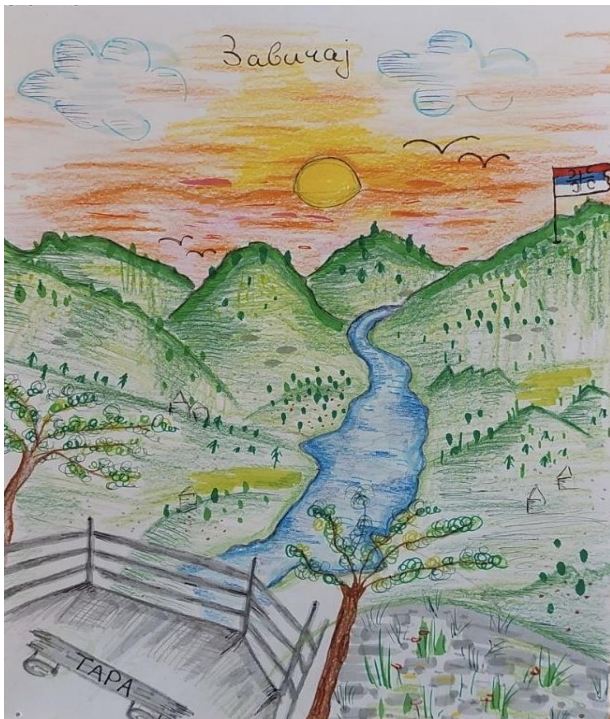
Бели анђео – Филип Бонинг и Душан Живадиновић

У току ове школске године имали смо велики број различитих активности у школи. Приредбе, књижевне вечери, прослава најважнијих верских и државних празника, учешће на такмичењима и конкурсима. Разговарали смо о различитим темама, а ђаке највише занимају теме из наше историје и наши велики јунаци. Такође и културна баштина наше земље буди велико интересовање код наших ђака. Тако смо велику пажњу посветили средњовековном манастиру Милешева и његовом благу, који је значајан не само за српску уметност него и европску. Ученици су веома заинтересовано и са великом пажњом слушали о Белом анђелу, краљу Урошу и страдањима кроз која је манастир прошао, а затим су и кроз илустрацију показали своје импресије.

Ученици који воле да читају, ове године су имали богат избор лепих књижевних дела која су након читања уврстили у свој читалачки дневник а затим исти послали на конкурс „Читалачка значка“. Разговарали смо о различитим темама, а ђаке највише занимају теме из наше историје и наши велики јунаци. Такође и културна баштина наше земље буди велико интересовање код наших ђака. Тако смо велику пажњу посветили средњовековном манастиру Милешева и његовом благу, који је значајан не само за српску уметност него и европску. Ученици су веома заинтересовано и са великом пажњом слушали о Белом анђелу, краљу Урошу и страдањима кроз која је манастир прошао, а затим су и кроз илустрацију показали своје импресије. Ученици који воле да читају, ове године су имали богат избор лепих књижевних дела која су након читања уврстили у свој читалачки дневник а затим исти послали на конкурс „Читалачка значка“. Традиционално, већ годинама уназад имамо

учешће на конкурс у „Дани ћирилице“. Ученици су кроз илустрацију, литерарни рад и калиграфско писање одговорили на тему „Завичај“ и показали каква осећања гаје према отаџбини. Традиционално, већ годинама уназад имамо учешће на конкурс у „Дани ћирилице“. Ученици су кроз илустрацију, литерарни рад и калиграфско писање одговорили на тему „Завичај“ и показали каква осећања гаје према отаџбини.

Светосавска приредба, Крос РТС-а, у склопу којег су и Видовданске спортске игре, као и Видовданска академија свечаности су које окупљају највећи број деце и родитеља.

Завичај – Јулијана Живадиновић

Читалачки дневник – Димитрија и Николија Антић

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Маријана Тодоровић

Немачка покрајина Баден-Виртемберг и град Штутгарт, друга је кућа великом броју људи из Србије. Како би сачували осећај припадности једном народу, упознали и очували нашу богату културу, историју, традицију, деца са задовољством долазе у Допунску школу на српском језику.

Основни циљ и задатак не само наставника, већ и осталих који су део одрастања деце у иностранству јесте сачувати језик, не заборавити корене, претке, отаџбину, а то постижемо, између осталог, учествујући на разним конкурсима, манифестацијама, кроз разноврсне активности. Важно је напоменути и то да наставник има аутономију у одређивању садржаја, а с обзиром на различите нивое знања, интересовања ученика, узрасне разлике.

Садржаји који заокупе њихову пажњу, али и којима се посвећује посебна пажња јесу историјски садржаји и личности које су несебично дале свој живот у одбрани своје земље. Ученици воле да слушају о непокорности нашег народа, њиховој храбрости, истрајности у очувању своје земље и националног идентитета. Дух нашег народа треба да буде водиља неким новим генерацијама. Наш човек није отимао и присвајао туђе, зато тако истрајно брани своје.

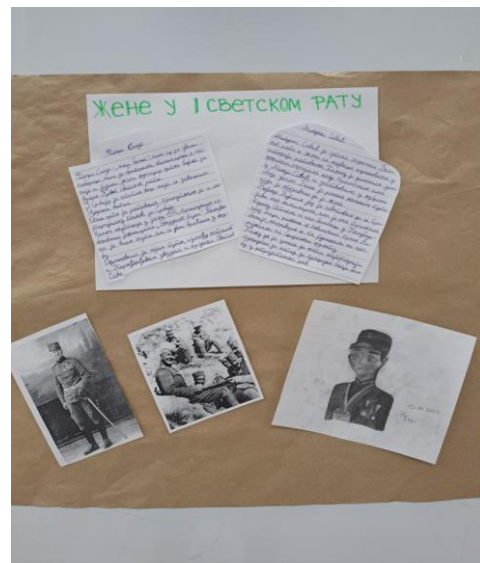
Тако је Први светски рат једна од тема којој се посвећује велика пажња. Приче које радознано и са великим интересовањем слушају, инспиришу их на многобројна питања, као и на то да схвате страдање и жртву српског војника а самим тим да им одају част за све патње које су преживели.

Кроз презентацију су се упознали са најважнијим догађајима и личностима Првог светског рата, након чега је уследио квиз, који је пробудио такмичарски дух у њима. Затим су ученици правили плакат, где су све то представили, на тај начин одајући почаст прецима и чувајући их од заборавља. Стихови песама „Тамо далеко“ и „Креће се лађа француска“ пробудили су посебну емоцију у њима.

Велико је задовољство гледати ученике како савладавају наше писмо, напредују у читању ћирилице, како је успешно уче а и они сами, свесни тога, улажу још више труда и са радошћу долазе на часове али задовољни и одлазе са њих.

Израда плаката

Жене у Првом светском рату

Изложбени плакат у Конзулату Републике Србије у Штутгарту

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Славица Симић

Наставу у покрајини Баден-Виртемберг наставница разредне наставе Славица Симић изводи са својим ученицима у Штутгарту и околини. Њена улога као наставнице није само да преноси знање, већ и гради мостове између два културна света, пружајући деци прилику да се повежу са својим коренима. Кроз стрпљив рад и преданост, она оснажује младе генерације да одрже везу са својом националном баштином и развијају осећај припадности и поноса.

Уз редовну наставу која обухвата три наставна предмета: Српски језик, Основи културе српског народа и Моја отаџбина Србија, ученици су веома активни и у реализовању слободних активности. На часовима се труде се да савладају ћирилицу, упознају са историјом, знаменитим личностима, учествују у обележавању државних и верских празника.

Обележавајући државне празнике Дан примирја, Дан државности, код ученика се развија родољубље и патриотизам.

На позив Генералног конзулата Републике Србије у Штутгарту да будемо гости, радо смо се одазвали у великом броју. Повод је била прослава Православне нове године, где су подељени божићни пакетићи. Као гости уз послужење, звуке домаће музике, осећали смо се као да смо код своје куће.

Велику подршку пружа и Православна српска црква за реализацију многих активности. Светосавска академија, као и сваке године наставља традицију светосавског духа, те окупља све ученике из покрајине Баден-Виртемберг.

На разним радионицама ученици праве украсе, честитке, поклоне мамама за 8. март, шарају јаја, праве тематске паное. Најталентованији учествују на конкурсима, као што су „Дани ћирилице“, „Васкрс“, „Кад порастем, бићу...“ и други. Пишући, цртајући, рецитујући, показују свој таленат и жељу да буду заједно на конкурсима са децом из матице и расејања.

Ученица Маријана Пузигаћа је рецитовала песму „Ускршње јутро“ за конкурс „Васкрс“ у цркви и успела да на аутентичан начин придобије похвале.

У сусрет Ускрсу

Министарство просвете Републике Србије даје велику подршку у промовисању српских песника у дијаспори. На наше велико задовољство угостили смо писце Мирјану Булатовић, Мухарема Баздуља и великог Љубивоја Ршумовића. Родитељи и деца нису крили задовољство што су били у прилици да слушају писце и уживају стиховима, свима познатим.

Предстоји нам још Видовданска академија и Крос РТС-а, који се планирају и реализују уз велику подршку родитеља.

Ова школска година била је богата манифетацијама. Остварен је циљ приближавања ученика матици, јачање породичних вредности, повезивање са породичним коренима, неговање културног наслеђа, очување језика и обичаја.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА:

Драгана Узелац

Домовина се воли срцем, брани знањем, културом и језиком. Многи људи живе у дијаспори и они су само географски одвојени од своје матице, али је носе у свом срцу, упознају преко језика и културе, коју уче у допунским школама. Ученици из Аугзбурга, Фирстенфелдбрука и Фрајзинга радосно похађају наставу матерњег језика код наставнице Драгане Узелац и уче ћирилицу, граматику, књижевност, географију, историју, традицију, уметност...

Лепо је видети са колико ентузијазма они желе да науче свој матерњи језик и упознају културу и обичаје. Обележили су све важне празнике - Дан примирја у Првом светском рату, Божић, Светог

Саву, Дан државности Републике Србије, Осми март, као и Васкрс. Били су креативни при прављењу новогодишњих честитки, честитки за маме и баке, васкршњих украса... Радо су учествовали у Светосавској академији, цртали лик Светог Саве и његове задужбине, правили плакате о Николи Тесли...

Учили смо о Николи Тесли

Учењем ћирилице, нашег језика и обичаја, ученици су корак ближе домовини, чувају вредности и шире их поносно даље.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Дајана Луковић

Српски језик се с љубављу учи на допунској настави на српском језику у Регензбургу, где ученици већ другу годину и у повећаном броју посећују часове код наставнице Дајане Луковић.

На најлепшем светском писму, ћирилици, исписане су прве речи, научени и најтежи гласови: ћ, ђ, љ. Од севера до југа, од Војводине до Косова, сви предели су оживели, реке и планине, градови са слика - као да су сви ђаци доле у нашој дивној Србији, доле у завичају, у отаџбини, у родној грудни, у домовини, у дедовини. Сви синоними су научени о земљи која се воли, одакле је корен

изникао, где сви припадају срцем, поносни на претке, богату историју, традицију и уметност. Ученици који похађају наставу на српском језику у лепом граду на Дунаву у оквиру наставних и ваннаставних активности обележили су многе битне датуме: Дан примирја у Првом светском рату, Светог Саву, Дан државности Републике Србије, Осми март, Светски дан књиге, као и хришћанске празнике Божић и Васкрс. Креативним радом и плакатима улепшали су учионицу, обрадовали маме честиткама, научили како се спрема чесница, правили веселе тањире и украсе за Васкрс, али и били хумани.

Поводом Дана примирја у Првом светском рату израдили су прелепе беџеве са мотивом наталијине рамонде и поклонили их у хуманитарној акцији Српског клуба „Дунав“. Такође су донирали и преко 50 књига српској библиотеци из Регензбурга, постали њени чланови и тако показали да је заинтересованост за литературу на српском језику велика.

Љубав према књизи испољили су и израдом плаката и бојењем камења са мотивом ликова из бајки поводом Светског дана књиге, а своја сазнања зашто је битно читати поделили и са новим другарима из Основне школе „Јован Микић“ из Суботице и ученика из Ерлангена, а у оквиру пројекта „Умрежена Србија“. Прва заједничка радионица „Књига је прозор у свет“ била је веома успешна и обрадовала је срца свих учесника. Ученици допунске наставе на српском језику из Регензбурга су и ове школске године радо учествовали на конкурсима и показали одличне резултате. Освојене су бројне награде, написани изврсни литерарни радови, али и порасло самопоуздање код ђака и мотив да наставе да негују своје таленте. Радо су учествовали и у радионици „Из бакине шкриње“, на којој су научили пуно о народној радиности, технику веза, ткање, плетење и хеклање и дивним радовима показали да се српска традиција наставља и ван српских граница.

Љубав према српству нема границе, у сваком детету расте из дана у дан, а сва нова знања на допунској настави на српском језику ће ту љубав увећати и учврстити везе Србије и дијаспоре.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Слађана Марковић

Остваривање образовно-васпитног рада на српском језику у иностранству представља могућност и даје учитељу слободу да на креативан и флексибилан начин утиче на свеукупни развој младе личности. То никако не значи да је реализација активности са ученицима стихијска. Планирање тих активности је темељно, односно садржаји су повезани и хоризонтално и вертикално. Битан сегмент наставе представља обележавање важних датума, које доприноси задовољавању не само образовних, већ и ширих потреба и интересовања ученика и

представља идеалну основу за raznolike активности. Један од таквих дана намеће се сам: Дан матерњег језика. Матерњи језик представља део културног и националног идентитета једног народа, те се као основни циљ издваја подизање свести о значају матерњег језика. Ипак, обележавање Дана матерњег језика не треба да се претвори у средство сукоба међу културама, већ у подстицај за неговање језичке разноликости. Осмислити активност која је занимљива како седмогодишњацима, тако и петнаестогодишњацима представља изазов. Активност је почела „Ругалицом” Милке Цанић, тј. обраћањем „Апелујем, драги ученици, да не блефирате. Знам да сте експерти у томе. Не бих да вас доведем у апсурдну ситуацију.” Сама ученичка реакција (смех) показала је да су разумели суштину. Кроз постављање задатка и потрагу за решењима, ученици су дошли до закључка да је наш језик веома богат и да га непотребно и сувишно коришћење страних речи квари. Уследио је разговор уз презентацију у коме се дошло до одговора на питања: Шта је то матерњи језик? Од када се обележава овај дан? Зашто се обележава? Зашто баш 21. фебруара? Незамисливо је да би овај дан могао проћи без најважније књиге за описмењавање, тј. буквара. Управо је наш буквар послужио као инспирација за упознавање ученика са развојем буквара од најстаријих времена. Посебну пажњу привукао им је први српски буквар из 1579. године, од четири стране, као и изглед сваког од 37 слова.

Свој доживљај Првог српског буквара изразили су на креативан и јединствен начин. Свако од њих представио је свој иницијал и од таквих радова формирали су „Наш буквар“. За ученике је ово било једно ново искуство и прилика да се упознају са занимљивим чињеницама из развоја писмености

код нас, а посвећеност ученика је показатељ успешности овакве активности.

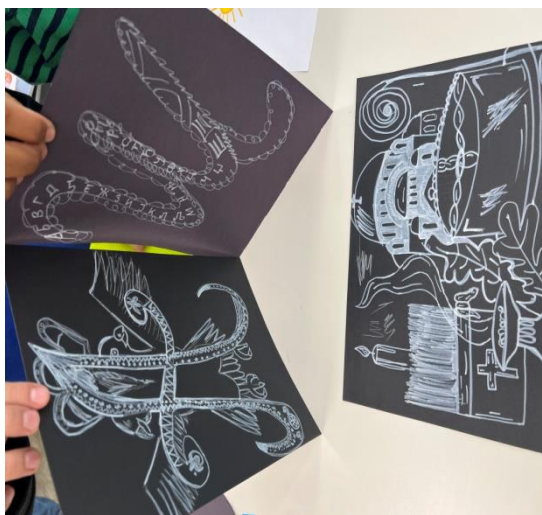
Наш буквар

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Бранка Станојевић**

Допунска

настава на српском језику у Розенхајму покренута је на иницијативу родитеља у септембру 2019.

године. За реализацију наставног програма до јануара 2022. године, била је задужена наставница Татјана Хот, а од 10.01.2022.године, рад на очувању матерњег језика међу децом рођеном и настањеном у Розенхајму и околини, наставила је наставница Бранка Станојевић.

Наставна група у Розенхајму је прошле године имала 24 ученика, а сада тренутно броји укупно 32 ученика, који према јасним и адекватним смерницама њихове наставнице, вредно раде на очувању ћириличног писма, српског језика, традиције и обичаја српског народа. Ученици су распоређени према узрасту, на млађи, средњи и старији узраст, при чему сви заједно, у једном комбинованом одељењу, прате садржаје наставног процеса. Ученици су веома заинтересовани за наставу и њене садржаје, мотивисани и жељни нових знања из српске културе и традиције, што им наставница Бранка омогућава на сваком наредном часу. Да је то тако, показује и чињеница да су ученици, који су почетком ове школске године говорили искључиво немачким језиком, сада већ полако разумеју неколицину српских речи, те читају ћирилично писмо.

Сваке школске године ученици учествују у обележавању државних и верских празника, Међународног дана матерњег језика, те учествују у конкурсима у којима показују своју љубав према ћириличном писму. Радо учествују у изради плаката, рецитацијама, те заједничким излетима. Тако су

током 2022/2023. године Дан државности, Васкрс, Дан жена и Међународни дан породице, те Међународни дан језика обележили израдом плаката, обележивача за књиге, уз казивање текстова и певање песама на одговарајућу тему.

Посебно их радују заједнички излети и настава ван учионице, када на свежем ваздуху и уз зраке сунца слушају о српској традицији и говоре на српском језику.

Наставница Бранка се труди да им што боље приближи српску културу, као и важност свакодневне употребе српског језика као матерњег, јер знати шта су им корени и одакле потичу даје им ветар у леђа и мотивише да поносно корачају напред.

На часу

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Душица Брљак

Са почетком наставног процеса у иностранству издвајају се теме које су носеће, које најјаче обележавају нашу културу, језик, историју и традицију.

Започињемо песмом о домовини, учимо о значају хлеба, пшенице и земљорадње за наш народ. Долазимо до теме о Првом светском рату и војничком хлебу „таину“.

Моји ученици у Улму 11. новембра припремају приредбу под називом „Благо нама, потомцима ових јунака“ и тако одају почаст српским жртвама које почивају на Српском војничком гробљу у близини Улма. Праве плакат са стилизованим цветовима рамонде и уцртавају границе Србије на карти.

Долази нам месец децембар, а са њим српске славе и обичаји. Организујемо радионицу на тему „Славе и славска јела“. Богата трпеза наших традиционалних јела представљена је помоћу фотографија, асоцијација, песама у којима се јела српске кухиње помињу. Моји ученици нарочито воле песму Бранка Коцкице „Пица или гибаница“.

Најзначајнији школски празник је школска слава Свети Сава. Након што смо изучили о животу и делу Светог Саве, заједно са својим ученицима пишем драмски комад „Немањићи“. Уживамо у пробама, одабирају костима и на крају у извођењу пред публиком.

На креативној радионици

папиру.

У Српској допунској школи на часовима негујемо не само правилан, него и леп и изражајан говор. Читамо и рецитујемо песме српских песника. Своје умеће у рецитовању показала је наша ученица другог разреда Алексија Соболевски на такмичењу рецитатора „Ала је леп овај свет“ у Франкфурту. Она је освојила треће место у категорији од 1. до 4. разреда.

Учествовали смо и на другим конкурсима. На Васкршњем конкурс допунске наставе на српском језику у Словенији ученица Ксениа Костић освојила је 2. место у категорији млађег узраста. Припремамо се за учешће у „Читалачкој значки“.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Гордана Будиша

Ученици допунске наставе из Нирнберга и Ерлангена које води наставница Гордана Будиша у овој школској години успешно су учествовали у многим активностима.

Уз редовну наставу, коју радо и редовно посећују учећи ћирилично писмо, историју, географију, песме и обичаје своје отаџбине, ученици су вредно учествовали и на многобројним ваннаставним активностима.

Обележавали су се сви велики и важни празници који се славе и у нашој отаџбини, а негујући их у расејању чувамо и не заборављамо своје корене.

Почевши од Дана примирја подсећајући се наших јунака из Првог светског рата, прављења наталијине рамонде и плаката о херојима Првог светског рата, преко припрема за новогодишње и божићне празнике, до Савиндана, за који се ученици са посебним одушевљењем припремају.

Новогодишње и божићне декорације су украсиле домове ученика, а веома креативни и маштовити радови су учествовали на конкурсима који су били на ту тему .

Божићна радионица у којој се правио славски колач била је веома успешна, а прелепо украшен и укусан славски колач био је послужен гостима на Божићном концерту, који су ученици одржали на Детињце на велико одушевљење и захвалност публике за коју су припремили честитке са ликом Богородице и Христа и божићним поздравом *Христос се роди!*

Посебан доживљај био је заједнички излет возом на књижевни сусрет у Минхен, где су се дружили са дечјим песницима из отаџбине. Посебно их је одушевио сусрет са Љубивојем Ршумовићем и јединствена прилика да упознају песника чије песме радо певају и рецитију на приредбама. Са одушевљењем су наредних дана препричавали тај сусрет и показивали књиге и фотографије са познатим песником.

Активности које су следиле за Васкрс, фарбање јаја и прављење васкршње погаче, као и учествовање у пројекту Умрежена Србија, употпуниле су дешавања ове школске године.

„СРПСКА ШКОЛА – ЦЕНТАР ЗАЈЕДНИШТВА И УЧЕЊА”, ФРАНЦУСКА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Биљана Кнежевић**

Ученици, наставници и родитељи Допунске српске школе Париског региона у Француској, реализовали су регионалну екскурзију 28. априла 2024. године. Дворац *Breteuil*, који се налази у *Vallée de Chevreuse*, 35 километара југозападно од Париза, посетило је око 250 родитеља и ученика. Овај излет организовао је Савет родитеља Париског региона, уз руководство председнице Сузане Тодоровић. Сарадња родитеља и наставника била је на високом нивоу, па је ова једнодневна екскурзија протекла према предвиђеној сатници и планираним активностима. Посебан и драг гост била је конзулка Бранислава Бечановић.

У самом дворцу, историјском споменику од 1973. године, ученици су се упознали са богатом историјом породице маркиза де Бретеја, која је дала три министра краљевима Француске. Овај дворцац је и даље у власништву породице Бретеј. Снажан утисак оставило је 50 воштаних фигура, које су употпуниле доживљај свакодневног живота ове значајне породице.

Посебну пажњу изазвале су анимације бајки Шарла Пероа, које је у 17. веку стварао на самом имању. Ученици су уживали у изванредним анимацијама бајки „Мачак у чизмама“, „Црвенкапа“, „Успавана лепотица“, „Пепељуга“, „Виле“, „Магарећа кожа“, „Плавобради“ и других.

Парк, подељен на двадесет целина, својом лепотом, богатим садржајима попут лавиринта, парка за децу, мозаика од шимшира, базена и шеталишта, допринео је да овај дан буде употпуњен и активним боравком у природи.

Ова једнодневна екскурзија допринела је зближавању ученика, родитеља и наставника.

Допунска српска школа испред дворца Бретеј

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Јасмина Милић**

Арантон, место у севроисточном делу Француске које крије под окриљем српске допунске школе праву љубав и понос у срцима деце српског порекла. Жељни знања, које их везује за завичајне корене, 57 ученика у три наставне групе сваке суботе непосредно прате наставу на српском језику коју реализује наставница Јасмина Милић.

Разлика у узрасту и нивоу познавања српског језика је приметна, али им је заједничка огромна љубав према Србији, која их води у откривање и упознавање традиције, славне историје и буди им жељу за националним и културним идентитетом. Кроз различите садржаје наставних и ваннаставних активности, док се чита и пише ћирилица, уче нове речи, рецитују стихови српских родољубивих песама, игра народно коло, рађа се права деčја радост и једна искрена другарска и братска веза.

Ова школска година обележила је и наставак сарадње наше школе и ученика школе из Малог Лаола из Србије, асоцијације „9 Југовића“, француске локалне самоуправе из места Арантон, места Сант Пијер, као и новоосноване црквене парохије и цркве Светог Јустина Ћелијског у Аизу, која се налази недалеко од Арантона. Ученици наше школе су активно учествовали у више прослава и приредби:

Вече српске културе, песме и традиције, божићна прослава у цркви у Аизу, прослава школске славе Светог Саве у свечаној сали у Арантону, помен палим српским борцима Првог светског рата у Саланшу, учешће у Великом пролећном вашару у Сант Пијеру, Крос РТС-а на стадиону у Арантону, једнодневни излет на језеро Паси са родитељима, дочек западноевропског епископа Јустина и прослава славе Јустина Ћелијског у цркви у Аизу... само су неке од активности које су допринеле да се нашој деци пробуди свест о пореклу, припадности, као и очувању вредности на којима се темељи наше постојање као народа.

Велика је љубав коју ученици наше школе негују и носе у својим срцима. Србија се воли, као мајка.

Божић у Аизу

Ученици српске допунске школе у Арантону

У седам група у Париском региону: Бурже, Културни центар Србије, две групе у Пјерфиту, Бонди, Есон и једној онлајн-групи, које укупно броје 140 ученика, наставу изводи Катарина Страиловић, професор српског језика и књижевности.

Већини ученика је матерњи језик француски, па је приоритет оспособити децу за свакодневну комуникацију на српском језику и научити их ћирилицу и латиницу. Деца које су почетници прво уче латинична слова, па, када савладају сва слова латинице, која им је по природи ствари ближа, онда почињу да уче ћирилицу. На редовним часовима уче језик, културу и традицију. Поред редовних учествују и у ваннаставним активностима.

Од ове године у пројекту „Умрежена Србија“, у којем сарађујемо са школом „Бранислав Нушић“ из Београда, учествују деца из новоотворене групе у Буржеу. Активно учествују у свим активностима: бирају теме, припремају презентације, излагања... уживају у дружењу са децом из Београда. Ученици традиционално воле да учествују на конкурсима „Дани ћирилице“ из Баваништа.

Украсавају ћирилично прво слово свог имена. Њихова бескрајна креативност и машта ту долазе до изражаја. На забави коју је организовао Горан Вукић испред Асоцијације „Србија“, у сали Општине Бонди, ученици из Пјерфита и Буржеа заједно са ученицима колегинице Славице Милић учествовали су у приредби, где су певали и рецитовали и на тај начин представили нашу школу и изразили захвалност Асоцијацији „Србија“, која нам годинама обезбеђује

просторе за извођење наставе и са којом имамо одличну сарадњу. На представљању свих асоцијација у Бондију, наша школа је традиционално имала свој удео на штанду Асоцијације „Србија“ из Бондија. Поред асоцијација имамо и одличну сарадњу са црквом. Ове године је први пут за Светог Саву одржана приредба у новој цркви Свети Василије Острошки у Пјерфиту и за Врбицу смо ишли на службу и правили традиционалне венчиће од врбиних грана. Деца из Културног центра Србије, захваљујући богатом програму Културног центра Србије, врло често имају могућност да се упознају са нашом културом и уметношћу и радо посећују догађаје о којима после разговарамо и они износе своје импресије.

У априлу је изведена екскурзија коју је организовао Савет родитеља. Деца која су желела посетила су дворца бајки и била су јако задовољни организацијом и садржајем. Уживали су у царству бајки, а садржај се могао повезати и са нашим бајкама по сличности и разликама.

На излету

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Љиљана Симић

Имам велику част и задовољство, а у исто време и одговорност, да већ годинама радим са децом српског порекла која живе изван граница Србије. Мотивацију за рад налазим превасходно у љубави према деци, наставничком позиву и прилици да допринесем у очувању српског језика, културе и традиције. Мотивација расте са сваком новом годином, посебно због тога што се број ученика који се уписује повећава.

У школској 2023/24. у групама у којима држим непосредну наставу у местима Сен Мор де Фосе и Рони су Боа похађа 54 ученика. Поред усвајања ћириличног писма и развијања говорне културе, уз упознавање са највреднијим делима српске културне баштине, приметила сам да моји ђаци највише воле када могу да покажу љубав према Србији. То осећање је засађено у породици, а мој је драгоцен ресурс, из којег подстичем децу мотивацију квивозима, стваралаштвом, изложбама, а све игровне и стваралачке активности повезује ћирилично писмо – писање и читање.

Пуне учионице у наставном месту Сен Мор де Фосе и насмејана лица ученика најлепши је дар који ме дочекује сваке суботе. У сарадњи са ђачким родитељима и колегиницом Милијом организован је „Ускршњи базар”. На импровизованим штандовима највише је било децом руком украшених васкршњих јаја, али и обележивача за књиге са васкршњим поздравом, разних украса и честитки. Ученичко стваралаштво употпунили су и колачи које су њихове маме направиле за ову прилику. Савет родитеља је одлучио да новац од продаје производа намени куповини симболичних поклона сваком ученику за крај школске године.

Поводом Међународне недеље солидарности у месту Рони су Боа, ученици су са поносом, кроз песму, игру и изложбу фотографија, представили и приближили Србију присутним представницима различитих нација. Колико је српски језик милозвучан и привлачан, показује и то да су песму „Дуње ранке” научили и певали и ђаци из француских школа.

Без сумње, ова школска година ће остати упамћена по лепом дружењу, пуним учионицама радозналих и веселих ђака, који са искреном љубављу долазе на наставу. За њих је Српска школа, како је радо зову, посебна јер је центар заједништва и лепоте учења српског језика.

Центар заједништва и лепоте учења српског језика

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Марија Праизовић

У Дижону, након свега пола године наставе на даљину и у сарадњи са Саветом родитеља и Парохијом Христовог Васкрсења, створени су услови за реализацију непосредне наставе. Ово је најлепши пример изузетне мотивације српске заједнице да нараштаји који долазе не забораве своје корене. Савет родитеља је, уз значајну финансијску помоћ Парохије, комплетно опремио учионицу која је, сигурно, једна од најлепших на територији Француске. Током непуних годину дана, осим редовне наставе реализоване су разне пригодне приредбе и радионице. Ученици су имали свечани јавни наступ за Божић, као и поводом прославе Светог Саве – школске славе, али и приликом доласка владике западноевропског, господина Јустина.

У сарадњи са свештеником Парохије, оцем Петром, реализована је радионица која је имала за циљ да ученици науче како се прави славски колач, славско жито и како се фарбају јаја посебном техником боја за сликање икона. Као круна њиховог туда и рада на Ускрс, на поноћној литургији, ученици допунске школе су заједно са свештеником секли славски колач, који су они правили тог дана.

Како су родитељи врло мотивисани и сарадљиви, успели смо да организујемо и филмско вече, где смо заједно гледали филм „Лето кад сам научила да летим“, а који је касније послужио као материјал за даљи рад на тексту из романа Јасминке Петровић.

На другој страни, настава на даљину, осим у већ постојећој групи Сент Авол, омогућила је ученицима из Гренобла и Бесансона да уче српски језик, историју и културу. Ови ученици су далеко од тренутно доступних наставних места, али су се укључили у све манифестације, конкурсе и узели учешће приликом реализације разних догађаја у оквиру промовисања српског језика и културе.

Припрема приредбе за Божић

Божић у Дижону

Ускршња радионица

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Милија Јевремовић

У Париском региону, у наставним местима Бонди (Црква Свете Петке), Курбевоа и Сен Мор де Фосе наставу тренутно похађа 125 ученика различитог узраста и нивоа знања. Ученици допунске школе имају могућност да се, не само кроз непосредну наставу, већ и кроз учествовање у бројним ваншколским активностима и конкурсима, вишеструко стваралачки изразе. Деца са великим задовољством и дубоком мотивацијом приступају разним активностима јер се на тај начин остварују у љубави коју несебично деле, а то је љубав према Србији и према српском језику.

Сабор песника дијаспоре, 23. март 2024 – У оквиру традиционалног окупљања песника дијаспоре, који организује песникиња Даница Дана Додић, наступају сваке године и ученици српске допунске школе. Програм овогодишњег сабора наши ученици су употпунили рецитовањем пригодне поезије и извођењем музичких композиција на пијанину и изазвали одушевљење публике. Манифестација овог типа доприноси афирмацији ученика у креативном смислу кроз осећај припадности заједници у дијаспори.

Обележавање празника Цвети (Лазарева субота) у Бондију, 27. април 2024 – У Цркви Свете Петке у Бондију сваке године ученици се традиционално окупљају на Лазареву суботу и празник Цвети. Ученицима је најпре на часовима предочен значај циклуса ускршњих празника, обичаја и симболике који прате те празнике. Ученици су се у великом броју окупили у познатом окружењу, учествовали у литији и правили венчиће од цвећа и врбових гранчица. Догађај је успешно реализован захваљујући неизмерној подршци протојереја Жељка Симоновића.

Ускршњи базар у Сен Мор де Фосеу, 4. мај 2024 – Након обрађене наставне јединице на тему Ускрса, организована је креативна радионица са циљем ускршњег базара у наставним групама које воде колегинице Љиљана Симић и Милија Јевремовић. Ученици су бојили и украшавали јаја, правили честитке са илустрацијама ускршњег поздрава и отпоздрава и обележиваче за књиге на тему најрадоснијег хришћанског празника. Родитељи су се радо одазвали овој дивној акцији, а ученици су уживали у улози продаваца, поносни на оно што су осмислили, ширећи тако осећај емпатије и заједништва.

У наставним местима Бонди, Курбевоа и Сен Мор де Фосе у Париском региону веома успешно је реализован час на тему „Туристичка разгледница Србије“. Ученици су имали задатак да на најбољи могући начин прикажу одређено место - град или село у Србији. Реакција на дату тему била је више него позитивна, ученици су са великом радошћу говорили о местима у којима проводе најлепше дане свог живота на распустима. Притом је нагласак њиховог излагања био на позитивној емоцији која проистиче из евоцирања боравка у Србији. Атмосфера на часу била је раздрагана, ученици нису скидали осмех са лица, а низале су се најлепше речи српског језика: Србија, топлота, слобода, „осећам се сигурно, лепо, мирно тамо“, породица, родбина, пријатељи, природа, лепота.

На часу смо се „прошетали“ кроз готово целу Србију: градови Београд (главни град Србије, појам метрополе, повољан географски положај, број становника, реке Дунав и Сава, ушће, Ада

Циганлија, Авала и Авалски торањ, Храм Светог Саве на Врачару, Калемегдан, спортски клубови и стадиони, Кнез Михаилова улица, ресторани, аеродром Никола Тесла, путовање авионом, аутобусом или аутом – раздаљина, рођаци), Ваљево, Чачак, Лозница, Топола, Аранђеловац, Крагујевац и околина (један од највећих градова Србије, географски положај: центар Србије Шумадија, самим тим и објашњавање етимологије речи Шумадија), знаменитости, Шумарице - историјски контекст, обележили смо раније и 21. октобар чега су се ученици такође сетили), Зрењанин, Нови Сад, Свилајнац, Јагодина, Ћуприја, Крушевац, Прокупље, Лесковац, Ниш (географски положај, југ Србије, река Нишава, историјски споменици: нишка трвђава, Медијана и Ћеле кула, Нишки универзитет и факултети, Казанцијско сокаче, ресторани и храна, околина Ниша: Ђавоља варош, бање Нишка, Куршумлијска, Пролом, Луковска; манастир Светог Николе у Куршумлији као прва задужбина Стефана Немање), Зајечар, Лозница (положај у Србији, говор у Лозници као стандард у српском језику, околина Лознице са Тршићем: кућа Вука Караџића, Бања Ковиљача).

Главни циљ часа у потпуности је био испуњен: кроз истицање улоге образовања и учења српског језика и културе на простору географски удаљеном од Србије снажи се нераскидива веза између матице и дијаспоре и ствара се посебан осећај тоpline и слободе.

Туристичка разгледница Србије

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Радмила Савковић

Полако се приближава крај школске године и док припремамо приредбу поводом Видовдана присећамо се свих лепих момената које смо доживели ове године. Захваљујући подршци Српске православне цркве у Ници, као и удружењу АЦУФСОН (*“Association Franco-serbe de Nice”*) друга година постојања наше школе завршава се веома успешно.

Ђаци наше школе су током целе године, увек у добром расположењу, учили слова азбуке, певали веселе дечје песме, писали, цртали, читали народне приче и трудили се да на најбољи могући начин негују српски језик и српску културу. Ова школска година у Ници почела је тако што су ђаци, који су током распуста имали срећу да отпутују у Тршић, поделили са својим другарима успомене на то незаборавно искуство. То нам је послужило и као додатна инспирација па смо контактирали једну основну школу у Крагујевцу са којом се од тада редовно дописујемо и на тај начин одржавамо контакт. Ђаци су пресећени сваки пут када добију писма од вршњака из Србије и са радошћу им одговарају. Било је и других дешавања. Поводом божићних празника посетили смо српску цркву Пресвете Богородице у Ници и разговарали са оцем Игором Вујисићем о Божићу и српским обичајима. Прослава Светог Саве је обележена ове године заједно са Српском допунском школом из Кана у богатом и заједничком програму. Такође, као и прошле школске године, током распуста су организоване ваннаставне активности, као што је упознавање фолклора и српске народне ношње. Наши ђаци су се усудили да заиграју своје прво коло, на опште одушевљење поносних родитеља. Као и 2023. године завршићемо ову школску годину једним незаборавним излетом, којем ће присуствовати ђаци Српске допунске школе, као и њихови родитељи.

Иако се ова школска година ближи крају, ученици већ нестрпљиво очекују нове другаре и нова занимљива збивања која их очекују следеће године.

Празничне радионице

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Сандра Пејовић**

Празници су дани када се трудимо да породица буде на окупу, када се радујемо и виђамо са ближњима. Тако чувамо породицу, нашу заједницу и сећамо се важних догађаја који су се догодили на тај дан.

Са ученицима допунске школе у Паризу обележили смо битне празнике и говорили о начину на који се празници обележавају и обичајима који их прате.

Ученици и родитељи заједно са наставницима потрудили су се да празнике учине што лепшим и занимљивијим кроз разне радионице које су пратиле најзначајније догађаје којима се сви радујемо. Чаролије код нас почеле су још крајем децембра, магичном атмосфером коју смо створили правећи новогодишње украсе, ручно израђене честитке са лепим жељама исписане ћиричним писмом. Божић је након Нове године закуцао на наша врата, а неуморни ученици су отпевали божићне песме и вратили дух заједништва и међусобног поштовања и уважавања.

На диван начин, пре само неколико недеља, ученици су имали још једну прилику да уживају у чарима креативности и заједништва, украшавајући јаја на јединствени начин, стварајући незаборавне успомене и радујући се најлепшем хришћанском празнику. То је била и прилика да се сазна више о обичајима који красе овај празник. Разговор о симболици фарбања јаја, али и првог црвеног јајета које се зове „чуваркућа“ показао је изузетно поштовање српске културе и традиције од стране ученика и њихових родитеља у дијаспори. Корени треба да се чувају, учвршћују и поштују јер само тако можемо сачувати своју веру и идентитет.

Празничне радионице су биле идеална прилика управо за то. Допуштење вери да нас води у непрегледно, привлачно и непознато. Љубав, милост, опроштај и надахнуће водили су нас ка стварању једне пријатне атмосфере која се ширила међу нама док смо стварали програм радионица и учврстили све наше жеље, хтења и могућности у једно.

Честитке

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Славица Милић**

У Крону, у Француској (*France, Crosne 91650*), уз присуство 17 будућих ученика и великог броја ђачких родитеља као и неколико представника локалних француских власти, отворено је одељење српске допунске школе. Отварање српске школе у овој општини, допринело је уједињењу српске заједнице у овом париском региону, али највећи допринос је у томе што је омогућено деци да уче српски језик, упознају се са српском историјом и традицијом, са циљем да не забораве своје корене.

„Зимске чаролије Бисера“, Дранси 2023. Величанствено вече српског фолклора отвориле су најмлађе ученице Ева Срејић и Викторија Стојановић, рецитацијом „Зима, зима, е па шта је“ и песмом „Дуње ранке“. Аплауз је дуго одзвањао у хали у којој се налазило око хиладу посетилаца. Велика љубав према домовини Србији, која испуњава дечја срца, учинила је да деца победе страх и рецитују

стихове српских песника у једном даху. Вече смо завршили песмом „Негујмо српски језик“, што је уједно била порука свих ђака српске допунске школе у Дрансију, предграђу Париза. Посебну част својим присуством указала је конзулка Републике Србије у Паризу, госпођа Бранислава Бечановић и свештеник, Жељко Симоновић. Захваљујемо на неизмерној помоћи и сарадњи КУД-у „Бисери“, а посебно директору клуба Горану Јаблановићу.

Наша заједничка дружења организују се заједно са родитељима, једна од њих је новогодишња прослава која је постала традиционална. Прослава Осмог марта - тада маме обрадујемо декорисаним честиткама и нежним речима којима им исказујемо љубав и поштовање. Прослављамо ђачке рођендане. Кроз оваква дружења деца се боље упознају, друже и причају на српском језику, негују другарство. Док деца пишу и читају ћирилицу, рецитују стихове наших песника, разговарају о српским јунацима, истакнутим и надалеко познатим српским војсковођама, природним лепотама Србије, ствара се нераскидива веза са домовином. Временом се стварају искрена пријатељства која ће се памтити целог живота. То је мој највећи циљ и моја жеља у раду са децом у српској допунској школи.

Српска школа у Дрансију

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Снежана Војкановић**

На месту некадашње Југословенске школе данас је Српска допунска школа на Монтреју (Париски регион). Часови се одржавају у Основној школи *E.E.PU Joliot 2,14.Irene et Joliot-Curi* и то суботом. Наставу тренутно похађа више од 36 ученика подељених у две групе. Ове године је уписано око 10 ученика. На наставу долазе ђаци од 5 до 18 година и сви су добродошли.

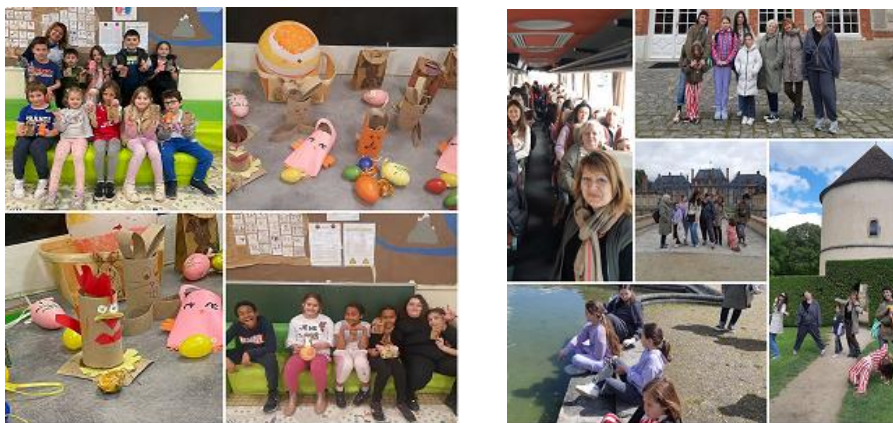
Наша настава подразумева учење српског језика, културе и традиције с пуно љубави и радости. На часовима преовладавају садржаји који су прилагођени потребама и интересовањима ученика у циљу очувања језика и ширења знања. Сем редовних часова, ученици су у прилици да кроз многе ваннаставне активности реализују своје потенцијале и покажу своју креативност.

Током ове школске године уз дружење ђаци су ширили љубав према отаџбини Србији, пореклу и традицији. Лепо је била организована литија у Цркви свете Петке у Бондију поводом Лазареве суботе - Врбице. Окупио се велики број родитеља и деце на позив протојереја Жељка Симоновића. Деца су плела венчиће и заједно са осталима обилазила три пута цркву. Сабор песника дијаспоре у Храму Светог Саве у Паризу био је успешан, а наша деца без грешке извела своје увежбане тачке. Имали смо једну посебно лепу радионицу у којој нам је помогла мајка која је у Савету родитеља. Правили смо ускршње честитке и корпице, као и сталке за чуваркућу или ускршње јаје. Деца су показала своју маштовитост, спретност и спремност да помогну другарима, као и такмичарски карактер. Велику подршку имамо од Асоцијације „Козара“ (која нам обезбеђује простор) и Савета родитеља. Савет родитеља нам је ове године организовао екскурзију до дворца Бротеј (*Breteuil*). За једнодневну регионалну екскурзију Париског региона било је спремно пет пуних аутобуса са родитељима, децом и њиховим наставницима. Сви су били задовољни и срећни и прижељкивали нову заједничку екскурзију уз озарена и од сунца препланула лица.

Поносни на своје корене, негујемо српски језик и писмо кроз учење, песму и дружење. Радујемо се распусту и одласку у отаџбину, а од септембра поновном сусрету и новим другарима и изазовима.

Српска школа на Монтреју

Поносни на своје порекло

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Тамара Нацик

У Епону, граду шездесет километара удаљеном од Париза, рад Српске допунске школе подржава Асоцијација „Србија“ из Епона. Сваке недеље тридесетак ђака распоређених у две групе радо долазе да причају, пишу и да се друже на српском језику.

Ученици су различитог узраста и нивоа познавања језика. Материјали се припремају примерено сваком нивоу знања. Најмлађи уче кроз песму, игру, прво латиницу; уочавају разлику између француских и наших слова, па потом ћирилицу, коју брзо савладају. Радо учествују на различитим конкурсима, а радови им буду и награђени. На часовима се учи лексика, развија култура изражавања говорним вежбама, а деца воле да певају, играју народне игре, да причају о Србији и упознају српску традицију. Неколико ученика свира на музичким инструментима - кларинет, виолончело, клавир, док неколико њих игра у културно-уметничким друштвима, те своја постигнућа показују на часовима мотивишући и другу децу и стварајући корелацију са музичком културом. Кроз наставне и ваннаставне активности деца уче али и стварају нова пријатељства и на тај начин одржавају везу са Србијом

Играмо заједно

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Тања Милосављевић**

Да су речи песника Љубивоја Ршумовића које је исказао још пре много година у чувеној песми „Домовина се брани лепотом“, свременске, показује пример ученика српске допунске школе из Кана, који су у сусрет Сртењу, обележили пригодно Дан државности Републике Србије у просторијама културног центра „Рангин“ у Кану. Тиме су показали велико интересовање за повезаност са матицом и осећај за историју и традицију.

„Домовина се брани чашћу, знањем и лепим васпитањем“, за њих ове речи звуче много јаче, осећају их много ближе, јер су далеко од отаџбине коју у срцу носе и воле целим својим бићем. Учитељица Тања Милосављевић, која ради са њима, напомиње да је изузетно битно да се сачува и одржи традиција, језик и култура. Битно је да се пробуди и стално подстиче радозналост наших најмлађих, да се подстакну на развијање и неговање патриотизма, што је изузетно важно за целу српску заједницу и будућност српске државе уопште. Овом приликом, удружење „Балкан Азур“ је даривало ученике слаткишима и симболима Републике Србије.

Српска допунска школа у Кану основана је недавно у овом граду (децембра 2023), у сарадњи са Министарством просвете и Амбасаде Републике Србије у Паризу. Поред обележавања Дана државности, ученици су обележили и Савиндан најпре у сарадњи са српском допунском школом из Нице, са којима су имали заједничку приредбу, а потом и самостално у просторијама школе. Организована је и посета глумице Драгане Трипић из Марсеља, која их је учила дикцији и лепом говору, потом онлајн-дружење са песником Драганом Вукашоновичем из Швајцарске, а недавно су, након што су обележили 25 година од бомбардовања СРЈ, подржали и хуманитарну акцију да се помогне породица Јовановић која живи у врло нехуманим условима.

Сасвим је извесно да овакве манифестације и време проведено у српској школи имају доживотан утицај на снашу дечицу. Без сумње, ученост и култура су оно што је неопходно да бисмо Србију представили својим пријатељима Французима достојанствено, храбро и постојано. Без тога, нема истинског напретка целог српског рода.

Ликовни атеље ученика српске допунске школе у Кану

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Зорица Сораќ**

Допунска школа на српском језику Министарства просвете Републике Србије окупља око 120 ученика узраста од 6 до 16 година на наставним местима Сошо, Белфор и Милуз у Источној Француској. Окупљени са заједничким циљем очувања националног идентитета и културе, српског језика и ћириличног писма, ученици се друже и уче развијајући своје компетенције за сарадњу, комуникацију на српском језику, решавање проблема и посебно развијање креативности.

Креативно у знак захвалности мајкама

часовима у допунској школи Министарства просвете РС. Прво су написали текст честитке мами на ћирилици или латиници, честитка је спакована у руком сваког детета израђену кутијицу од картона у боји и додатно украшену стикерима и словима.

За неизмерну нежност и љубав својих мајки ученици су у оквиру ликовних активности креирали својеврсне слике колаж-техником (на папирима у боји су лепљени различити облици – облаци, цвеће, лептири и то од различитих материјала – папир, туфери од вате, украсне трачице и исписиване поруке. Ти радови су затим пластифицирани).

Пре него што су сви ови поклони дошли у руке мајки, са поносом су били изложени 9. марта 2024. у месту Фонтан у близини Белфора, на средокраћи између сва три наставна места, у оквиру манифестације коју је организовало Удружење француско-српског пријатељства из Белфора представљајући сплет народних игара и песама из Србије. На манифестацији смо изложили ученичке радове, неколико ученика је било и у улози волонтера домаћина на изложби, а реализована је и радионица упознаваоница са будућим ученицима и родитељима.

„ЈЕЗИК, КУЛТУРА И ОБИЧАЈИ НАШЕ ДОМОВИНЕ”, ШВАЈЦАРСКА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА Александра Марковић

На месту где се највеће језеро Швајцарске, Леман, и највиши европски планински венац, Алпи, сусрећу, живе три величанствена кантона, Женева, Во и Вале, који су постали дом за многе српске породице. Под вођством наставника и дубоко посвећених родитеља, ова заједница негује и свој језик, и своју културу. Од северних простора до јужних обала овог дела Швајцарске, свуда се учи наш језик, негују обичаји и славе наши празници.

У сјају учионица градова Женеве, Екублана, Лозане, Вејева, Кларана (Монтре) и Монтеја, звуци српског језика ткају плетиво идентитета и традиције нашег народа. Кроз приче и песме, од највећих празника до свакодневних обичаја, деца уче о својим коренима.

Жељно ишчекујући прве мајске зраке, деца се припремају за највеличанственији хришћански празник, Васкрс. Украшавање јаја је велики занат, а за наше мале занатлије, то је чисто уметничко дело. Ове школске године, Српска православна црква у Женеви позвала је мале уметнике на Ускршњу радионицу која је реализована у школи надомак Женеве, у Мејрину. Деца су са својим другарима украшавала јаја с љубављу и пажњом.

Неизоставни део нашег културног наслеђа је и музика. Кроз радионице посвећене Васкрсу, мали ствараоци уче да се изразе кроз звук и боју. Уз звуке и речи песама „Ускршње јутро“ песника Саше Божовића и „Људи ликујте, народи чујте“ владике Николаја Велимировића, ученици у осталим градовима су исцртавали и исписивали ускршње поруке својим најдражима, како онима који су у Швајцарској, тако и онима који их сваког распуста жељно ишчекују у Србији.

На свечаном отварању удружења Српски круг у Монтеју на дан Васкрса, мали уметници су показали своје вештине. Након успешног проналажења јаја у процветалој росној ливади, врхунац усхићења је донела вештина у куцању јајима.

Тако, на бреговима Лемана и у сенци Алпа, негује се једноставност, али и богатство српске културе. Наши ђаци, мали амбасадори наслеђа, носе у себи огањ културног богатства и светлост која

осветљава пут у будућност.

Као светлосни зрак који обасјава и чува идентитет нашег народа у даљини, српска школа омогућава нашим младима да непосредно допринесу очувању језика, културе и традиције. Она је чувар нашег идентитета, преносилац културне баштине и извор интелектуалног богатства.

Ускршње радионице у Женеви, Вевеју и Кларану

Српска радионица у Екублану и Српска школа у Монтеју

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Бранка Манчић**

Почетком пролећа, док се листићи и пупољци буде, и читају и певају пролећне песме, у Српској допунској школи у Швајцарској започињемо радосну празничну причу о Васкрсу. А та прича је дуга и слојевита; креће од васкршњег поста, низа празника који кулминирају оним највећим: Васкрсом.

Наши знатижељни, вишејезични ђаци, који жонглирају између културолошких сличности и разлика, уче о Лазаревој суботи тј. Врбици, о празнику Цвети, Великој недељи, о тишини Великог петка и напослетку, о традицији и обичајима везаним за Васкрс.

Разне нове речи и појмови се ту јављају: врба, венчић, чуваркућа, разна цвећа и траве, као и мноштво деминутива: пилићи, зечићи, пачићи, звончићи...

На сву срећу, осим суве приче, мноштва појмова и дугих текстова, овај велики празник ипак прати пуно боје и шаренила. Васкршња јаја треба нацртати и обојити, корпице декорисати и још понечим напунити. Тако се прича прелива на васкршњу погачу, као и омиљене слаткише, чоколадне зеке и јаја; радост за све сладокусце!

Као шлаг на торти, одржана је и васкршња радионица, организована у сарадњи са Српском православном црквом, у оба православна храма у Цириху. Пуно ђака и њихових родитеља, свештеника и нас наставница, достојно смо обележили и зашаренили васкршњи празник. Било је ту фарбања јаја, учења лепом писању, калиграфији, прављења и украшавања корпица, ликовних радова и слатких чоколадних награда за најкреативније. Мама и тата су, као и увек, били на висини задатка да нас подрже, пропрате, и почасте слатким и сланим, посним ђаконијама. Велика васкршња радост!

И за крај, са озареним лицима, на здравље, радост и веру у вечни живот, васкршњи поздрав: Христос воскресе, Ваистину воскресе!

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Весна Савић**

Од школске 2023/24. године ангажована сам на пословима реализације наставе у Допунској школи на српском језику, у кантону Цирих, од стране МПРС. Своје вишегодишње радно искуство у просвети омогућило ми је да овом послу приступим на најквалитетнији начин, улажући све своје личне и професионалне ресурсе. За мене лично, сваки наставни дан је препун изазова и бројних ситуација на часу, када креативност, стручност и знања долазе до посебног изражаја.

Овом приликом издвојила бих једну ситуацију са редовних часова, која се показала занимљива ученицима, а може се применити на многе теме, које обрађујемо током године. Поред Божића, Савиндана и других празника, важно место заузима и Васкрс. Увод у тему и сама обрада и утврђивање садржаја трајало је ове године током априла.

Од слова до речи и реченице

повезивали боју са одређеним словом и тако састављали речи, а затим од тих речи и реченице, које су писали ћирилицом или латиницом. Примери речи били су: ЈАЈА, ПРАЗНИК, ВАСКРС, ПОРОДИЦА, СРБИЈА... Након тога, сви ученици су правили плакат мањег формата на тему Васкрса, и тиме су могли да кроз текстуално и ликовно изражавање покажу шта су научили о Васкрсу.

Важно је напоменути да смо током обраде теме организовали и слободну активност у цркви „Света Тројица“ у Цириху, где су ђаци и родитељи из свих група учествовали у реализацији радионице осликавања јаја. Истог дана у цркви је отворена и изложба дечијих ликовних радова

Прве недеље увод у тему подразумевао је обраду песама и прича, музичко извођење композиција о Васкрсу, као и приче о традиционалним обичајима у српском народу везаним за овај празник. На следећем часу Српског језика, ученици млађег и средњег узраста су у нацртаном јајету (чуваркућа), уписивали појмове повезане за Васкрсом. Од тих речи састављали су реченице (ћирилицом или латиницом). Израда ликовних радова на тему Васкрса изазвала је посебно задовољство у раду.

Нарочито је био занимљив 3. час Српског језика, када смо повезивали учење боја (најмлађи узраст), са писањем речи и реченица на тему Васкрса. На табли су биле поређане цедуље разних боја. На свакој боји било је написано по једно слово. Учећи боје, увежбавали смо и писање речи са старијим ученицима, тако што су

насталих на редовним часовима, када су изабрани најкреативнији radovi и најлепше oslikano uskršnje jaје.

Овакав метод реализације теме посебан utisak је оставио на ђаке, али и на њихове родитеље. Мени лично је путоказ за даља планирања васпитно-образовног рада у допунској настави у иностранству.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Зорица Алексић**

У прелепом кантону Тиђино, далеко од своје домовине, деца српског порекла оживела су традицију и културу својих предака кроз uskršnju čaroliју у учионици Српске допунске школе. Уз радост и смех, ови млади ученици показали су своју креативност и вештине кроз различите активности, док су истовремено учили о обичајима везаним за прославу православног Ускрса.

Учионица је место где је оживела српска традиција кроз боје, облике и симболе који су дубоко ukoreњени у српском uskršnjem običaju. Кроз ове активности деца граде мост између прошлости и садашњости, између своје домовине и новог окружења. Учење српског језика постаје путовање кроз историју и културу, оснажујући везу са својим коренима и идентитетом.

На првој слици, можемо видети шарене и симпатичне зечеве направљене од папира, техником оригами. Ученици су се забављали правећи ове слатке uskršnje zечеве уз помоћ своје наставнице. Различите боје и изрази лица на зечевима откривају богатство маште ових младих умова. Изради uskršnjih zечева претходио је разговор о симболици зеца у прослави Ускрса.

Друга и трећа слика приказују атмосферу радионице у којој деца украшавају јаја. Деца су са пажњом oslikavala и ukrašavala jaја, изражавајући своју креативност. Наставница је била ту да пружи подршку и савете, препуштајући деци да својим идејама оживе јаја. Четврта слика показује резултат њиховог рада.

На петој слици деца уче и истражују српски језик и културу на занимљив начин. Помоћу интерактивних активности, као што су асоцијације и слагалице са словима и речима, деца су стицала знање и јачала своје језичке вештине, укључујући читање и писање ћириличних слова.

Овај час у Српској допунској школи није само пружио знање о Ускрсу и српској култури, већ је и подстакао децу да буду креативна и радознала. Оваква искуства показују колико је важно омогућити деци да се изразе кроз уметност и креативност, док истовремено уче о својој култури, традицији и обичајима. Допунска школа српског језика и културе у Тићину наставља да пружа инспиративне и едукативне часове који обогаћују животе младих генерација.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Биљана Димитријевић

Од школске 2023/24. године ангажована сам на пословима реализације наставе на српском језику, у кантону Аргау, од стране МПРС. Због административних процедура у вези визе, рад у Допунској школи сам започела 1.2.2024. Радећи више од три деценије у школи стекла сам велико искуство и била сам увек спремна да се препустим разним професионалним изазовима који овај посао носи. Широк је спектар могућности, примене креативних идеја кроз игру и песму, а све у циљу

стицања разних знања. Због разноликости група изазов је већи, самим тим и захтевнији, али на крају када видим резултате и моје и задовољство ученика је веће. Овакво искуство је злата вредно, јер отвара нове видике.

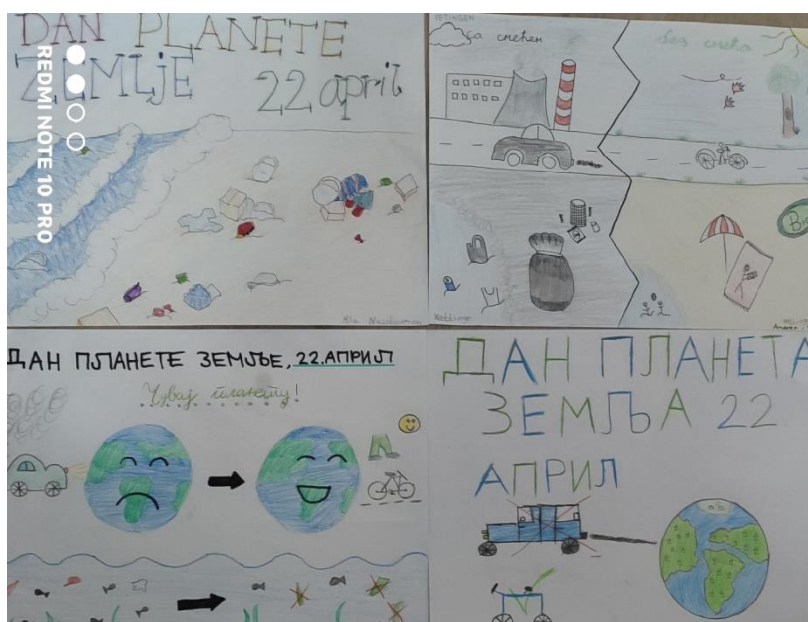
Дан планете Земље био је 22. априла. Била је то одлична прилика да се кроз песму и креативни рад подсетимо или научимо зашто је важно да водимо бригу о својој планети. Певали смо о планети Земљи, писали, разговарали како и због чега је уништавамо. Деца су, износећи мишљење о

поступцима нас одраслих, упутила својеврсну критику како се неодговорно понашамо. Давала су конструктивне предлоге како да је заштитимо, како да смањимо загађење... Била је то уједно лекција-упутство како да сачувамо земљу, ваздух, воду, биљке, животиње... заправо, оно највредније - ЖИВОТ. Нејасно им је како то ми одрасли не схватамо да ће нас неодговорно понашање довести до нестајања. Неки су, чудећи се, постављали питање: ЗАШТО? ЗБОГ ЧЕГА? На оваква питања, признајем, није лако било дати прави одговор. Све своје предлоге деца су преточила у ликовне радове, шаљући нам визуелну, али снажну поруку како треба да се понашамо! Након тога и писаном речју упутили су нам апел-наредбу да преиспитамо своје поступке, да

постанемо одговорнији. Наша Калина Ал Каиси из Волена (3.разред) написала је песму. Закачили смо њихове поруке на таблу, прочитали их, а потом залепили на нацртано дрво. Подсетили смо се и правописа. Набројали смо и остале планете и закључили да и њихова имена пишемо великим почетним словом . Једно дете рече да на Марсу има услова за живот, па да можемо да одемо тамо у будућности, ако не будемо пазили.

Хм! Можда нам ништа друго и не преостаје. И на крају, посебно их је бринула наша лепа Србија. Бојажљиво рекоше да су видели више пута, када су долазили, да и није баш чиста природа, да људи свашта бацају и да им се то баш и не допада. Али, верују да ће бити боље. И у тој, добронамерној критици, лебдела је снажна емоција. Беше то ЉУБАВ према домовини! Мој задатак је да ту емоцију сачувамо за будућност.

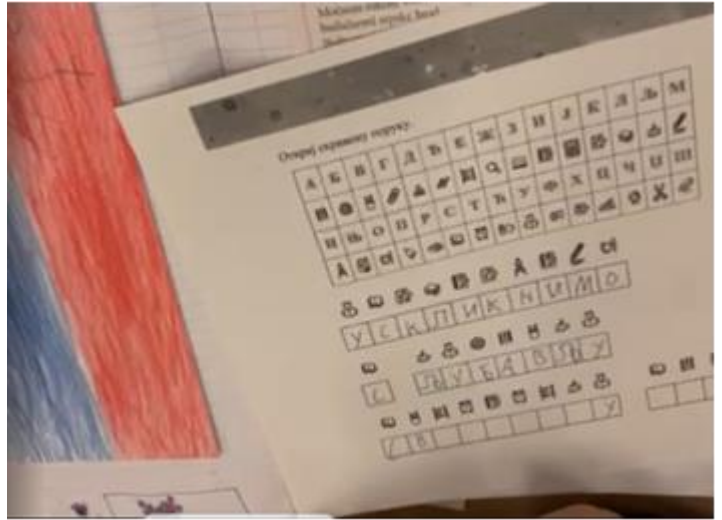

Дан планете Земље

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Слађана Бужек

У светлу швајцарских Алпа, у срцу Швајцарске, одјекује тиха симфонија српске културе. То је допунска школа у којој се рађа ново искуство за мене, учитељицу из Србије.

Осам месеци прошло је од мог првог корака на овој школској стази, осам месеци упознавања са новим облицима и бојама педагошког платна. Скоро тридесет година мога ранијег пута оставило је дубок траг у мом срцу, али овде проналазим ново светло, ново разумевање. Требало је времена да се привикнем, да осетим ритам другачијег света, али сада, ослушкујући шум језера и мирис планинског цвећа, осећам се као део ове заједнице. Непрегледна лепеза изазова ме шест

Слово по слово

дана у недељи води свакодневно у нови кутак ове лепе земље. Опфикон, Устер, Винтертур, Шафхаузен, Зебах и Ефретикон су места где ме чекају деца српског порекла.

Наши часови су једна од највећих драгоцености. Деца долазе једном недељно након напорног школског дана, жељна да открију нове светове. Дивим им се, тим малим великанима, који након школе још проналазе снаге да уче и истражују, да чувају и негују свој матерњи језик. Изнад свега, дивим се њиховој радозналости, њиховој жељи да спознају своје корене, своју историју. Учим их, не само говору и писању, већ и песме наших предака. Заједно, нитима што повезују прошлост и садашњост, ткамо српску културу и традицију и упознајемо наслеђе.

У нашој малој заједници, обележили смо многе приближе основни принципи дечијих права, кроз приче, игре, песме. Дан примирја у Првом светском рату обележили смо радионицом, филмом и песмом „Тамо далеко“, док је прављење и бојење наталијине рамонде развеселило најмлађе.

Амблем за Дан примирја у Првом светском рату

Наше припреме за школску славу Светог Саву биле су попут радосног путовања кроз српску историју и традицију. У цркви смо извели приредбе, а књиге и песме о Немањићима постале су део наше свакодневнице. Причу о Немањићима употпунила је кустоскиња Народног музеја Србије својим предавањем и радионицом. Облачењем средњовековног костима, деца су бар на тренутак била у улози властелина.

Учећи о српским празницима и обичајима, вежбали смо везивање за Материце и Очеве, осликавали јаја на ускршњој радионици и припремали ликовне радове. На књижевним сусретима у библиотеци смо се дружили са дечијим писцима и истраживали српску књижевност. Научили смо нове песме, а виртуелно смо шетали по нашим прелепим манастирима, као да смо створили мост између далеке домовине и овог малог швајцарског кутка.

Пред нама су још многе авантуре. Организујемо радионицу „Моја породица-моје сигурно гнездо“, кроз РТС-а, спремамо се за обележавање Видовдана.

Наша деца су наш украс света. Кроз њих откривамо лепоту српске културе, преносимо знање и љубав према нашој отаџбини. У овом малом кутку Швајцарске, српска традиција добија ново значење, ново срце. Њихов осмех, њихова радозналост, њихова љубав према Србији светлост су која обасјава наш пут, учитељевог и учениковог, у овом чаробном свету у којем се наши путеви преплићу.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Ивана Петковић**

Школске 2023/24. године, као и ранијих година, ангажована сам на пословима реализације наставе у Допунској школи на српском језику, у кантону Цирих и кантону Тургау, од стране МПРС. Своје вишегодишње радно искуство у допунским школама омогућило ми је да овом послу приступим на најквалитетнији начин, улажући све своје личне и професионалне ресурсе. За мене лично, сваки наставни дан препун је изазова и бројних ситуација на часу, када креативност, стручност и знања долазе до посебног изражаја.

Издвојила бих једну ситуацију са редовних часова, која се показала јако занимљива ученицима, јер смо Србији славили рођендан. Поред Божића, обележавања Савиндана и других празника, које обрађујемо током године, важно место заузима и дан када је Србији рођендан, а то је 15. фебруар – Сртење. Увод у тему и сама обрада и утврђивање садржаја била је у фебруару.

Прве недеље увод у тему подразумевао је обраду песама и прича, музичко извођење српске химне као осталих композиција о отаџбини.

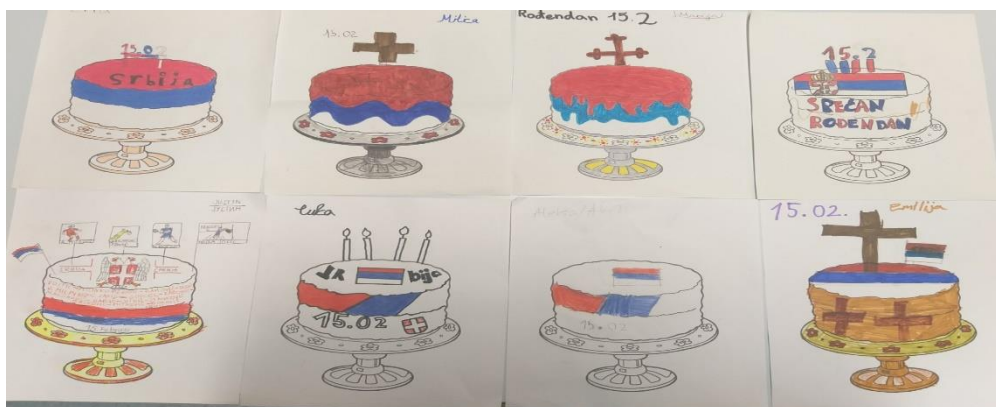
**Прослава Светог Саве у
Шафхаузену**

Годинама уназад, у свим групама, кад год је некоме од ђака рођендан, издвојимо мало времена да то на интересантан начин и прославимо. Тог дана слављеник бира игру на крају часа, а ми певамо песму и пишемо жеље на папирићима које се на крају часа читају. Овог пута била је то наша Србија.

На следећем часу Српског језика, ученици млађег и средњег узраста имали су групно такмичење (3 групе – црвена, плава и бела група) у састављању реченица од задатих речи. Ученицима се у средини стола ставе речи на папирићима од којих они састављају реченице, ћирилицом и латиницом. Реченице су у вези са темом Сретење. Ученици уживају у оваквом такмичењу јер је увек различита тема, са новим изазовима и сналажењима да се правилно и што брже састави реченица. На крају такмичења свака група је бирала по једну своју реченицу и записивала је на табли. Три реченице на табли записивали су у три боје, боје наше заставе.

Посебно је био занимљив 3. час Српског језика, када су ученици добили задатак да свако на свој начин украси тарту, Србији за рођендан. Торту се могла украшавати бојењем, исписивањем речи и другим креативним идејама ученика. На крају рада слике торти лепили смо на табли испод исписаних реченица, а затим певали химну која је тог дана била и рођенданска песма Србији.

Овако обрађена тема *Сретење* ученицима је била јако интересантна. Било ми је веома занимљиво да посматрам реакције деце која су први пут на овакав начин славила рођендан нашој Србији. Сада сви знамо за датум 15. фебруар и већ се појављују нове идеје како бисмо то урадили следеће године. Овакав метод реализације теме посебан утисак оставио је на ђаке, али и на њихове родитеље. Мени лично је путоказ за даља планирања васпитно-образовног рада у иностранству.

За рођендан мојој Србији

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Јована Нинчић**

Настава на српском језику у иностранству динамична је и креативна. Програм даје велику слободу у погледу избора теме и начина обраде наставне јединице. Изазов је радити у комбинованим групама. У одељењима су деца предшколског узраста заједно са децом која се спремају да упишу

гимназије и стручне школе. Добра припрема часа је неопходна, као и припрема материјала, фронталне наставе готово да нема, деца су вредна, али захтеви углавном морају бити конкретни и структурирани.

Оно што бих истакла као још једну особеност рада у српској допунској школи у Берну јесте и добра сарадња са другим колегиницама и повезивање школа, ђака, родитеља, како из дијаспоре, тако и из матице. Крајем априла смо имали приредбу посвећену ћириличном писму (пет година од пројекта „Путујућа изложба ћирилице“) у којој су ђаци из Берна и Лангентала учествовали заједно са представницима удружења „Милева Марић Ајнштајн“, фолклорним друштвом КУД „Карађорђе“ и ученицима и наставницима из београдских школа. Током приредбе ученици су имали и могућност да боје ћирилична слова. У организацији ђака су учествовале и учитељице Јелена Митровић и Тијана Крајина. Бојење јаја пред Ускрс је протекао у истом саставу уз учитељицу веронауке Ађену Марковић.

У плану српске допунске школе у Берну је и посета ЦЕРН-у коју организује учитељица Александра Марковић и која је заказана за 1. јун. Ово је јединствена прилика за нашу децу јер ће тура бити на српском језику, као и прилагођене радионице. У плану је такође и организовање Кроса РТС-а у сарадњи са ФК Дрина, а организацији би се прикључило и КУД „Карађорђе“.

Осим неговања ћириличног писма, српске културе, историје и географије, осим познавања језика и српске књижевности, једна од улога Српске допунске школе јесте и умрежавање и повезивање нашег народа у Швајцарској, као и неговање јединства и идентитета.

Путујућа ћирилица

Приредба у Берну

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Ивана Марчета

Кантон Сент Гален се налази у источној Швајцарској и пети је кантон по величини у овој држави. У овом кантону имамо седам група у шест градова. Групе су разнолике, различитог узраста, хетерогене, свака са својим специфичностима. Једно их, међутим, спаја. Спаја их невидљивим нитима

љубав према завичају, према језику њихових предака и заинтересованост за широк спектар садржаја које се тичу Србије. Веза између језика и културног идентитета је изузетно значајна, она се код наших ученика већ развија кроз породичну интеракцију васпитања у духу снажне културне везе са језиком, а ми је надограђујемо, богатећи језик и знање о историјским и географским особеностима наше земље. Приче се плету од оних најједноставнијих, прилагођених узрасту ученика, до оних сложенијих, испуњавајући часове богатом динамиком. Заједно певамо, цртамо и учимо.

Група у Алтштетену се састоји од 14 ученика од првог до шестог разреда. Само један ученик, Михајло, похађа шести разред, сви остали су млађи, али је он често мој помоћник и радо помаже млађима од себе да савладају ствари које им не полазе од прве за руком. Омиљени садржај су им бајке. Воле да седну на малим клупама око мене (учионица је тако конципирана) и пажљиво слушају бајке које им читам. Пуну су питања везаних за прочитана дела и показују јаку знатижељу за знања која се крију у њима.

Група у Роршаху има 13 ученика од првог до шестог разреда. И у овој групи имамо само једног шестака, Дилана, кога сва остала деца обожавају. Дилан се беспоговорно слуша и остала деца воле да раде у пару са Диланом. Забаван је и вољан да свакоме помогне. Такође, ова група је изузетно сложна, и сваки слободан тренутак користе да се играју. Код њих се градиво увек повезује са игром, тако најлакше усвајају знања.

Група у Сент Галену се састоји од 21 ученика од првог до осмог разреда. Имамо и два предшколца који радо и редовно долазе на часове, равноправно учествујући у свему што раде остали школарци. Група је заинтересована за рад па често допуњавамо наставу додатним садржајима у виду самосталних истраживања који ученици преносе својим другарима у виду презентација.

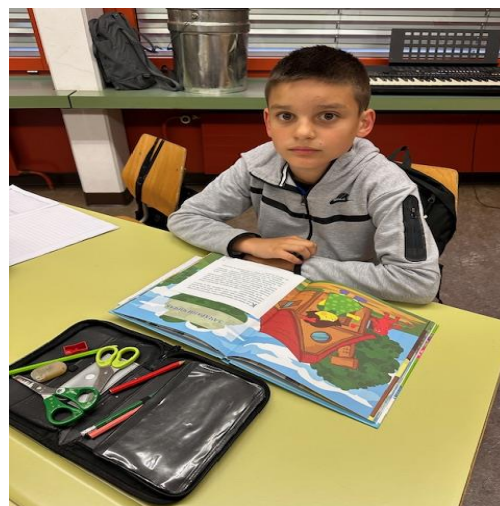
Група у Нидеруцвилу има 13 ученика од првог до осмог разреда. Ова група највише воли да слуша приче које им радо читам. Након читања, увек следи тумачење непознатих речи, као и, на њихов захтев, илустрација прочитане приче. Преносимо се за тренутак у измаштани свет и покушавамо да схватимо дубље значење прочитаних прича. Група је превасходно женска, са само три дечака, али и они радо долазе на часове. Ово је група која ми сваки час посвећује цртеже, исказујући тако своју наклоност.

**Осомарттовска приредба
у Нидеруцвилу**

**Ученици у Госау играју коло на часу
о српској традицији**

Припреме у Вилу и Алтштетену за конкурсе *Читалачка значка* и *Дани ћирилице*

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Јасна Живковић-Брајковић

Ове школске, 2023/24. године ученици Српске допунске школе у кантонима Базел-Штат и Базел-Ланд, срдечно су и уз велику радост дочекали успостављање наставе на српском језику. Иако је поновно окупљање група представљало својеврстан изазов, срећа и задовољство на лицима ученика због наставка заједничког учења и дружења у тзв. Српској школи, како је неформално зову и коју осећају као своју другу породицу, били су неизмерни. Јединствена заједница у којој се ученици осећају „као свој на своме“ поново је раширила своје руке да их прими крајем фебруара 2024. године.

То њихово сигурно место, где на свом језику разговарају и уче о језику и култури земље из које потичу, земље у којој живе њихови драги рођаци, место где читају и пишу на свом и писму својих

предака, где су у блиском додиру са својом отаџбином, поново је било ту за њих, и своје усхићење отворено су приликом сваког новог сусрета показивали.

Распоређени у седам група широм кантона Базел-Штат и Базел-Ланд, ученици су на часовима неговали љубав према српском језику, књижевности и култури. Читали су и писали ћирилична слова и текстове, слушали и разговарали о знаменитостима Србије, културним обичајима који се негују у Србији, бавили се стваралачким радом.

Учионицама на тремеђи Швајцарске, Немачке и Француске орила се химна Републике Србије - „Боже правде“, а ученици су учили како се на достојанствен и величанствен начин исказује љубав и поштовање према својој отаџбини, слушајући химну ухом, а посебно срцем. Уочи ускршњих празника, уз нарочиту пажњу и посвећеност, и звуке ускршњих песама, фарбала су се и украшавала јаја. Увежбавао се ускршњи поздрав, а који уз устаљено, котрљајуће „р“, које наши ученици свакодневно користе у говору живећи на немачком говорном подручју, испрва многим није био нимало лак за изговор. Но, миц по миц, и сваки ученик Српске допунске школе у Базелу сада зна како се на Ускрс поздравља, и са посебним поносом и сјајем у очима изговара речи ускршњег поздрава: „Христос васкрсе! Ваистину васкрсе!“

Активним учешћем у књижевном програму за децу са једним од најважнијих српских савремених писаца за децу – Стефаном Тићмијем, накратко су, на малој сцени, задобили и одоре карактера из пишевих књига. Умеће неговања здравог, спортског духа показали су учествујући у *Кросу РТС-а у дијаспори*, где су се међусобно надметали у брзини, снази и издрживљости. Најбржи од свих исказали су и да се дух заједништва и подршке поштује, када су по завршетку трке своје освојене медаље позајмили и окачили их о врат и осталим другарима из школе који су у трци учествовали или их током трке бодрили.

Књижевни програм за децу са писцем

Фарбање ускршњих јаја

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Мира Томић**

„Сваке седмице се радујем одласку у Српску школу јер волим да читам, пишем и да учим на српском језику. И када завршим осми разред, знам да ћу кад год будем имала времена, опет свратити до моје школе да чујем шта српска деца читају и причају и да проверим учи ли мој млађи брат добро.“
(Адриана Герзнер, 8. разред - *Моја школа и ја*)

Допунска настава на српском језику у двојезичном говорном подручју романског дела Швајцарске одржава се претежно у послеподневним сатима у учионицама швајцарских школа, након завршетка редовне наставе. Наставу на српском језику похађају деца припадници друге и треће, па и четврте генерације српске дијаспоре која углавном добро познају матерњи језик. Последњих година све више је и ученика из бракова наших држављана са припадницима других нација и веома су заинтересовани за упознавање српског језика и културе.

Школе су претходних година организовале бројне заједничке приредбе на којима су ученици показали своје рецитаторско, глумачко и музичко умеће. Ове школске године одржана је заједничка приредба и Светосавска прослава у цркви Сан Франсоа у месту Веира, као и велика заједничка приредба у православној цркви у Белпу код Берна.

Захваљујући сарадњи школе са домаћинима Швајцарцима, ученици су сваке године средином августа гости интернационалног фестивала нација „Редида“. У децембру ученици из свих градова

учествују својим ликовним радовима на Новогодишње-божићној приредби у организацији Амбасаде Републике Србије у Берну. У оквиру организовања Кроса РТС-а ученици су заједно на часовима урадили велики плакат који је остао као поклон швајцарској школи.

Током маја, ученици старијих разреда са великим ентузијазмом обележавају швајцарски Дан гласног читања представљајући својим другарима поезију и прозу познатих српских књижевника.

Колаж из романске Швајцарске

Како је већина ваннаставних активности оријентисана ка неговању српског језика и културе изражавања, део ученичких наступа забележен је на школском *YouTube* каналу *Ecole Serbe* : https://www.youtube.com/channel/UCMdZid6iyNzzCMzjD4w62_w

„ЧАРОБНА ВРАТА СРПСКЕ ДОПУНСКЕ ШКОЛЕ“, РУСИЈА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Татјана Берановић

Школа своја чаробна врата отвара само једном у недељи. Ко стигне – стигао је, али, зар је то мало?

Управо тада ми имамо прилику да сретнемо кога год пожелимо: и Јосифа Панчића и тог робусног Марка Краљевића, ту дође и Чика Јова Змај под руку са незаобилазним Пушкином, а онда завире руку под руку и мудри Андрић са Вуком... много их је, хвала Богу и нек тако и остане, бар на нашим часовима.

Упознали смо и једну Ану, до дан данас остала је тајна из које земље је дошла – говорила је на савршеном српском и руском језику. Како и не би, јер она је Преводаца. То је професија довољно лепа и необична, на страну што је прилично захтевна. Једна Ана нам је показала једне недеље како чаробним штапићем можемо пловити из једног језика ка другом, од једне обале до друге, технике пливања и одржавања на површини. Учили смо, упијали, многи су пожелели да буду као она – Чаробница Ана Смутнаја. Са њом је и стигао песник за децу Бранко Стевановић, са својом пријатељицом вилом Анастасијом Строкиној и то право са Међународног 66. Београдског сајма књига. Видели смо њихове нове књиге „Држиоблак“, „Бити буба“ и „Благо нама са животињама“. Чаробњаке видели на екрану, књиге додирнули уживо – прочитали, превели, одлутали на тренутак и полако се вратили на планету.

А стигао је био и једне недеље један необичан човек – тихо се прикрао у учионицу, у рукама му је била необична справа и још којешта необичног по цеповима, чудног одела и са капом необичног кроја, викнуо је: „Здраво живо“ и слатко се насмејао. Био је то чика Милош Ловћенски – гуслар наших дана. У Москви се обрео, па још и код нас долетео. Упознали смо и гусле и гајде и још какве необичне инструменте из славне прошлости наше Србије. Дозволио је чика Гуслар и да додирнемо историју и да нешто одсвирамо и тако осетимо старе ноте и прастаре мелодије наших предака.

Споменик Милораду Павићу

Допунска настава у Руској Федерацији

„ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ШКОЛСКИХ СВЕЧАНОСТИ И ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА“ ИТАЛИЈА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Данијела Јанковић

У заводљивом ритму који пулсира у срцима свих Срба, традиција слављења Светог Саве одзвања широм света, повезујући нас са нашим коренима, језиком и вером. Допунске школе у иностранству постају оазе очувања идентитета, места где се млади српски умови упознају са својом историјом, језиком и обичајима.

Припреме за овај догађај у српској допунској школи „Свети Стефан Нови Бранковић“ у Удинама почеле су недељама унапред, како би ученици и родитељи заједно са наставницом удружили снаге и створили атмосферу достојну Светог Саве.

Учионица се претворила у малу оазу креативности, а централни рад био је велика икона Светог Саве, рађена мозаик-техником, у чијој су изради учествовали сви ученици, од најмлађег до најстаријег узраста, а често су се у рад укључивали и родитељи. Израда иконе трајала је два месеца, а у међувремену су ученици заједно са наставницом припремали програм, песме и рецитације, док су се родитељи ангажовали у припреми традиционалних српских јела и послastiца.

Осим иконе Светог Саве, чији је рок израде био школска слава, ученици су паралелно кренули и у реализацију иконе Мајке Ангелине, ктиторке већег броја манастира у Србији и жене Стефана Бранковића, чије име носи наша школа.

На дан славе, све је одисало свечаним духом, али је пажњу свих нас привукла икона Светог Саве, која је стајала на зиду наше цркве у Удинама, на коју смо сви били веома поносни. Сваки квадратић уткан у ово наше дело подсетио нас је на заједништво и тренутке радости, пријатељства и повезаности око истог циља, очувања српског идентитета међу младима.

Мајка Ангелина, у својој нежности и благости, оживела је кроз колажне изразе два месеца касније. Ове иконе су светли примери сарадње и породичне хармоније. У њима се преплићу нити традиције, уметничког израза и верског значења. Уместо да се губе у свету дигиталних екрана, ова деца откривају уметност и духовност. На зиду српске цркве у Удинама, ове иконе сведоче о љубави, заједништву и вери.

Уместо да буду прошлост, оне постају прича о будућности - о креативности, вери и намери младих генерација да чувају сопствени национални и културни идентитет.

Свечаност у Српској православној цркви

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Јасмина Стојковић**

Започињући ову школску годину паролом „Дођи да заједно откријемо све лепоте нашег језика, наше земље и нашег народа“, ученици српске допунске школе „Свети Сава“ са својом учитељицом кренули су у нове авантуре у стицању знања. На првом заједничком часу учитељица је филмом, сликом и речју мотивисала разиграну дечицу да науче што више речи, да завире у прапостојбину Срба, вежбају да пишу штампаним и писаним словима ћирилице и песмом започну школску годину. Манифестацију „Сачувајмо од заборава“, коју је ораганизовало удружење „Свети Сава“ из Валдања, отворили смо приредбом. Весела атмосфера српског народа, који је био велика подршка, преплављивала је салу.

Са својим другарима из Зајечара дружили смо се путем онлајн-часова, увежбавајући тако свакодневну конверзацију и развијајући језичке компетенције, и тако на прави начин искористили предности нових технологија које су данашњим ђацима постале свакодневица. Почетак нове календарске године обележила је посета Деда Мраза Србослава, који је за труд, залагање и неговање српске традиције, језика и културе поделио пакетиће и пожелео срећне празнике. На заједничким радионицама са родитељима за Дан примирја и Васкрс, уживали смо правећи заставе Републике Србије, украшавајући јаја и учећи о српској историји и традицији. Са пуно љубави обележили смо Дан државности Републике Србије прављењем „торти“.

Међународни Дан жена обележили смо песмом, игром, порукама и исказали креативност при прављењу честитки за маму, баку, тетку. Министарство просвете Републике Србије поклонило је књиге за библиотеке за сва наставна места.

Поводом обележавања Светског дана књиге и ауторских права, отворили смо библиотеку у Вићенци, разговарали на тему зашто је важно читати, правили обележиваче за књиге и и тако

мотивисали ученике да што више читају и обogaћују свој речник. На излету, реализованом у сарадњи са Савезом Срба у Италији, посетили смо Роверето и Кастелано и обишли споменике који повезују српску и италијанску историју. Наши ђаци имали су прилику да стекну нова сазнања о историји Србије на простору Италије.

У току школске године ученици су кроз квизове и игру имали прилике да се на забаван начин још боље упознају са историјом, традицијом и културом српског народа и очувањем језика и писма.

Учење кроз игру

Кроз историју, традицију и културу српског народа

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Магдалена Донеvски

Суботом у Бусоленго стиже Србија и њена деца. Учи се српски језик, пише ћирилица, негује традиција и стичу знања о богатој историји и култури. У оквиру часова о крсној слави ученици су правили славске колаче и кроз игру и песму је прославили. Радо и са пуно емоција певају песме из родног краја својих предака.

Ове године школска библиотека је богатија за двадесетак нових наслова које је донирало Министарство просвете Републике Србије, а ученици редовно књиге носе кући и заједно са родитељима их читају. Обележили смо и Дан примирја учећи о славној српској историји. За успешно прво полугодиште Божић Бата је свој деци уручио пакетиће и пожелео срећне новогодишње и божићне празнике а највише су му се обрадовали ученици млађих узраста.

Дан државности Републике Србије обележили су песмом и рециталом, а за Дан жена су певали да свако има најлепшу маму на свету и поклонили им честитке и цвеће. Редовним и вредним похађањем наставе и учешћем у ваннаставним активностима, деца из околине Вероне, успостављају нераскидиве везе са домовином. Приредбом су отворили пројекцију филма „Енклава“ коју је организовала хуманитарна организација „Корени“ из Вероне. Једва чекају онлајн-дружење са другарима из ОШ „Свети владика Николај“ из Брадарца, где на италијанском и српском језику размењују знања и искуства и склапају нова пријатељства. Вредно припремају традиционалну приредбу где ће песмом, игром и рециталом поздравити стару и заказати сусрет са новом школском годином у српској школи. И ове школске године успешно се одржава настава на даљину и на Гугл миту се окупљају српска деца широм Италије. Понедељком и уторком се од Милана па до Рима ори српски језик и песма, игра се и коло и стичу знања из свих предмета српске допунске школе.

За крај школске године планирано је уручење ћачких књижица у Амбасади Републике Србије у Риму и Генералном Конзулату Републике Србије у Милану, које и родитељи и ћаци једва чекају јер су се током године створила дивна пријатељства.

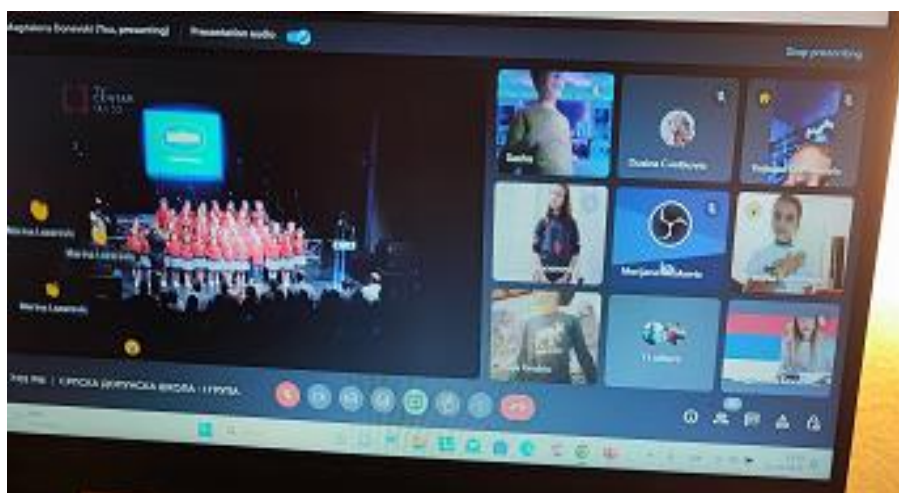
Суботом у Бусоленгу

Спремамо славу

На промоцији филма Енклава

Настава на даљину

„КРЕАТИВНЕ РАДИОНИЦЕ“, МАЛТА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Јелена Јабланов Максимовић

На свим нашим часовима, без обзира на тему, трудимо се да ђаци буду што више укључени у наставу, градиво што боље запамте, као и то да их подстакнемо да размишљају критички. Имајући у виду поменуто, радо угошћавамо занимљиве личности које посећују наше мало острво и желе да виде како функционише настава, али и оне са којима делимо животни простор, а баве се занимљивим пословима. У оквиру наставне јединице „Занимања“ ђацима се представила модна дизајнерка Јелена Милановић, која своју каријеру тек гради на Малти, и која је са ђацима разговарала о свом занимању, о предностима и манама предузетнице у данашњем свету, о „мушким“ и „женским“ занимањима, о томе да ли је довољно да се неки посао само воли или су одрицања неминовна. На крају часа ђаци су

имали прилике da нацртају неку креацију и покажу је дизајнерки, која је веома заинтересовано прокоментарисала сваки рад и дала своје мишљење.

Ове школске године имали смо и посету музеја Николе Тесле из Београда и том приликом смо млађим ђацима приказали луткарску представу о детињству славног научника, док смо са старијима погледали документарни филм „Бежично“. У оквиру оба часа био је и разговор са директорком музеја, гђом Ивоном Јефтић, као и екипом која је направила поменути документарца. Није изостало ни цртање импресија са часа.

Рад СДШ на Малти одликује то што ђаци имају прилику да скоро сваке недеље присуствују некој двочасовној креативној радионици, које организујемо у сарадњи са Српском православном црквом, креативним мамама или са Српским образовно-културним центром Св. Јелена Анжујска. Теме радионица увек су у корелацији са градивом на претходним часовима у виду: тематских радионица посвећених празницима или годишњим добима, појединим личностима из српске историје, ручном раду, кулинарству или читање прича на глас, затим певање, веронаука, сликање, цртање, најразличитије рукотворине. Ове школске године бисмо издвојили кулинарске радионице у оквиру којих су ђаци учили да месе славски колач и припреме медањаке у облику ћириличних слова, као и српских мотива, које смо излагали на свечаности поводом Дана државности коју је организовала српска заједница на Малти.

Креативне радионице на Малти

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Маја Маринковић**

Кроз бројне тематске часове, ученици наше школе долазе у прилику да се упусте у праве пустоловине ка свету културе, историје и уметности. Креативност и интерактивност су једне од главних одлика наших часова. Увек се радујемо наставним данима који су другачији. Такви часови чине да ученици много боље схватају, активно учествују и размишљају, изражавају оно што мисле и осећају, уче о правим животним вредностима. Тематски часови спадају у такве. Они васпитно и едукативно утичу на младе нараштаје, буде свест о одговорности, очувању и побољшању животног окружења. Часови су организовани и прилагођени свим узрастним групама.

Један од примера учења о животним вредностима је час поводом Међународног дана љубазности (13. новембар). Ова важна особина се у нашој школи обележава скоро сваког наставног дана. Значај међусобног поштовања и склоност да једни друге чувају, приме и узврате љубазност, лекције су које се уче од првог дана у школи. Ученици су тог дана играли игру „кљупко пријатељства“ и правили плакат под називом „Лепе речи“.

Још један час који нас учи о важности врлина као што су скромност и захвалност и шаље поруку о љубави и важности сопственог дома била је обрада дивне и топле приче „Јежева кућица“ Бранка Ћопића. Ову поруку ученици су схватили кроз низ активности: читање драмског текста, доживљај ликова кроз сликовнице, гледање анимираног филма. Водили смо разговор о најшумовитијим областима Србије и биљном и животињском свету. У наставку часа ученици су имали задатак да од пластелина обликују јежа и направе јежеву кућицу од природних материјала.

Час посвећен Међународном дану жена (Осми март) била је прилика да још једном обрадујемо наше маме. Млађи ученици су научили по једну песму, а старији су писали литерарне радове на ову тему и део часа посветили упознавању са знаменитим Српкињама. Пре реализације наставе, ученици су се бавили истраживањем значаја обележавања овог датума. Уз песму, различите материјале и са пуно уложеног труда и љубави, ученици су правили честитке својим мамама на дар.

Јежева кућица

Мамама на дар

УЧЕЊЕ КРОЗ ИГРУ, ДРУЖЕЊЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ АКЦИЈЕ, СЛОВЕНИЈА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Невена Ступар**

Слово по слово, реч по реч, заронисмо с лакоћом у четврту годину дружења и учења српског језика, историје, веровања и традиције. Радујући се сваком сусрету приводимо крају једну динамичну наставну годину коју је обележило отварање нове наставне групе у Шкофја Локи. Месту које је познато по својој чаробној природи, а од 2023. године и по српској допунској школи.

Књижевно путовање „На крилима речи“ ученици су представили на традиционалној манифестацији „Дани српске културе у Крању“ у организацији КД „Брдо“. Кроз рецитале, драмске игроказе и речи наших великана, ученици су ткали основу за једно предивно беседничко вече. Жив разговор надахнуло је дружење са писцем проф. др Душком Певуљом. Дружење је било испуњено причом о личним искуствима за која су се ученици посебно заинтересовали, јер занимљиво је слушати о томе како, када и зашто је писац почео да пише.

Значајан догађај за ученике српске допунске школе у Новом Месту било је обележавање храмовне и школске славе Светог Саве 28. јануара. Том приликом свету литургију служио је епископ буеносајрески и јужноцентралноамерички Кирило с којим су деца имала прилику да се упознају. Поетске интерпретације ученика изазвале су емоције и похвале свих присутних.

Како расту шампиони

Како расту шампиони сазнали смо у фебруару ове године на едукативној трибини у Новом Месту и Крању, под називом „ Неки нови клинци, нека нова стварност“. Од еминентних професора

са Педагошког факултета у Бијелјини чули смо бројне занимљивости о здравом начину одрастања, као и о методама подстицања здравих навика. Радост у ишчекивању васкршњих празника обележили смо онлајн-сусретом ученика из Новог Места и Основне школе „Свети Сава“ из Бијелјине у оквиру образовног пројекта „Идентитетска веза“ КРОС РТС-а. Ђаци су пожелели да у неком наредном периоду угосте своје другаре и покажу им све чари и благодети места о којима су говорили. Ученици су се такмичили у међународном „Васкршњем конкурс“ где су похваљени од стране стручног жирија за најлепше казивање васкршње песме или честитке. Усхићени и радознали настављамо наше путовање, на крилима ћириличног писма, чврсто везани за нашу отаџбину, чији смо саставни део, ма где живели.

Настава у Шкофија Локи

Ново Место

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Драга Давид

– За који месец пуних четири године – хвали се српска допунска школа из Словеније својим ученицима.

– А ја имам СКОРО шест! Следеће године бићу твој ђак првак! – каже Софија Р., док јој репић скакуће у ритму бројалице *Еци-пеци-пец*.

– Их, вас две! Ја сам вееееелики! Имам пуних ДЕСЕТ година – с висине им одговара Теодор М. – Ја сам ученик српске школе од самог оснивања!

– Сећаш се како смо почели? – пита Николина С.

– Како се не бих сетио!?! Тај ковид!!! – каже Константин Н. – Док је моја сестра Ана гледала у екран рачунара и читала реч по реч песмице исписане ћирилицом, ја сам стално вирио кроз одшкринута врата собе да и мене учитељица види... А види ме сад! Не изостајем ни са једног часа! Чак сам и на Кампу Кроса РТС-а прошле године био.

– Лако је теби, кад си био први на школском кросу! Зато смо Тијана и ја биле на Летњем кампу у Тршићу! – хвали се Анђела С. – Толико пута смо о Вуковом Тршићу причали на часовима, али је сасвим другачији доживљај кад то место видиш уживо.

– А колико је тек значајно кад историјска збивања, о којима учимо на часовима, можемо проверити на екскурзијама по Србији. Ја обожавам Нови Сад, српску Атину – додаје Никола С. – Поносан сам што ћу ове године завршити осми разред српске допунске школе!

– Мене више привлаче научне теме, посебно волим Теслу – надовезује се Сергеј С. – Био сам мали пре четири године, али сад разумем сасвим другачије рад наше школе.

– Био си и мали и несташан – задиркује га Немања, Сергејев брат – али си увек волео да учиш нешто ново, па су ти баш занимљиви били ручни радови које смо радили.

– Има нас још који волимо да се опробамо у креативним стварима, а девојчице се шале на наш рачун због тога – кажу углас Филип и Максим С., гледајући кришом у Милицу Д.

– Ви сте сви били учесници Светосавског бала, зар не? Учили смо плесне кораке месец дана, али ТАЈ доживљај! Мама ми је сашила балску хаљину, а бака купила ципелице са штиклицом! Поред свог брата Васка осећала сам се као права принцеза! – каже искричавих очију мала Јана З.

– Колико вас волим! И вас, који сте већ завршили осми разред, а и даље долазите да нас подржите, и вас, који долазите да будемо заједно и много пре самог уписа! – испуњеног срца закључује српска школа, слушајући разговор деце дуж целе словеначке обале.

Бруји српска реч у лету галебова, ваља се по пенушавим таласима мора, уздижу је до облака црквена звона, а затим се опет врати нама, у учионицу наше школе, умилна, весела и чиста као да је тек из књиге наше прве библиотеке на обали изашла.

Српски језик

Моја отаџбина Србија Географија

Моја отаџбина Србија Историја

Основи културе српског народа

Слободне активности

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Јелена Стефановић**

Као и претходних година, у оквиру допунске наставе на српском језику трудимо се да ученице и ученици, кроз учење, игру и дружење, стекну основна знања о својој култури и развију позитиван став према њој, уважавајући словеначку и друге културе са којима долазе у додир. Издвојићу неколико догађаја које смо први пут имали ове школске године.

Први пут смо имали стручно-педагошки надзор и на часу нам је био просветни саветник. Будући да је час организован уочи Осмог марта у групи у ОШ „Залог”, бавили смо се знаменитим Српкињама, женама које су утрле пут еманципацији, суочавајући се са многобројним препрекама, јер су биле прве жене у традиционално мушким занимањима. На питање шта би знамените Српкиње рекле када би могле да их виде, најмлађа ученица у групи је одговорила: „Рекле би како смо паметне” (у овој групи су само девојчице). Поносне смо што су сви стандарди квалитета на овом часу остварени у потпуности.

Први пут је екипа са РТВ Словеније снимила прилог о допунској настави на српском језику и емитовала га на телевизији (<https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/175033893?s=tv>) и на радију (<https://365.rtv slo.si/arhiv/sami-nasi/175038261>). Снимање је организовано на часу у ОШ „Трново”, у препуној учионици. Тема је овог пута била Живот и рад Доситеја Обрадовића. Поред динамичних снимака из учионице прилог се састојао и од изјава у којима су наставница, директорка школе, једна мама и један ученик промовисали

Школа ми је најмилија кућа

Први пут смо имали такмичење у рецитовању и то са 30 учесница и учесника, који наставу похађају код пет наставница у Љубљани и околини. Била је то прилика не само да се негује култура говора, него и да се ужива у изабраним стиховима српске књижевности за децу. Пред многобројном публиком у Парохијском дому, освојили смо сва три прва места у млађој категорији: 1. Виктор Волаш, 2. Миња Средојевић, 3. Коста Стојковић; и друго место у средњој – Анастасија Грубљешкић.

Први пут учествујемо у пројекту „Образовни круг”, у сегменту „Идентитетске везе”. На првом сусрету ђаци из групе у ОШ „Мартин Крпан” упознали су се са ученицама и ученицима из ОШ

„Стеван Немања”, из Горњег Драгаљевца, близу Бјељине. Поред тога што су кроз размену схватили да имају много тога заједничког, научили су шта је пенџер, тандрчак, шифоњер и имали су прилику да своје другаре науче нешто о Љубљани и словеначком језику. Али то је тек почетак једног лепог дружења и учења.

Тирилица

Вила и страшне аждаје

Калиграфски васкршњи поздрав

Божић у мом дому

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Маја Анђелковић Шегуљев**

Ученици српске допунске школе били су учесници летњег кампа у Тршићу „Лето у завичају“ од 2. 7. до 8. 7. 2023. године. Из Марибора је учествовало три ученика. Ученици су имали радионице српског језика, фолклора, музичке и драмске радионице. Наставница Маја Анђелковић Шегуљев је

ове године водила ученике из Словеније. Већ четврту годину имамо традиционално дружење свих мариборских школа у градском парку у Марибору 9. 9. 2023. године са ученицима српске допунске школе од 10 до 12 часова. Ученици учествују у спортским играма, дружењу, цртању и дечјим играма.

Приликом прославе Дана српског јединства, слободе и заставе ученици су учествовали у програму припремљеном за Дан заставе и снимљен је спот који је објављен на сајту Савеза Срба Словеније. Господин Анри Гујон је наш спот објавио на свом сајту. У сарадњи са Српским културним друштвом Марибор одржано је 22. септембра 2023. године предавање у просторијама овог удружења о српским народним ношњама, чувању традиције и њиховом значају. Ученицима су подељене књиге које је обезбедио Владимир Кокановић, председник Савеза Срба Словеније.

У новембру је одржана радионица „Магија пиротских ћилима – ћилим из мојих снова“. Посебну пажњу је привукло тумачење значења шара пиротског ћилима, а ученици су били веома заинтересовани за цртање сопствених визија пиротског ћилима.

Реализована је радионица „Хвала Вуку за азбуку“ на којој су ученици цртали портрете Вука Караџића.

Песник Дејан Алексић одржао је радионицу у просторијама Карантене које користи Српско културно друштво Марибор у суботу, 20. 4. 2024. године. Присуствовало је преко 20 ученика који су уживали у песмицама, загонеткама и занимљивим причама нашег песника. Ученици су откривали загонетке, истраживали и допуњавали приче и приповетке нашег писца.

У суботу, 20. априла 2024 у просторијама Општине Нова вас представљен је документарно-играни филм „Две Бранкове Козаре“ посвећен страдању српског народа на Козари у лето 1942. године. Филм је реализовао Музеј жртава геноцида, а представљен је у сарадњи са Савезом Срба Словеније. Предавање је одржао г. Никола Милошевски. Промоцији филма је присуствовао и господин Александар Гаталица.

У току месеца априла ученици наше школе учествовал су на „Васкршњем конкурс“ који сваке године традиционално организује допунска школа српског језика из Словеније. Ученици су рецитовали ускршње песме и здравице. Похваљени су за свој рад.

Ученици Филип Филиповић и Дамјан Божић из ОШ „Леон Штукељ“ творци су еколошке бајке коју су у оквиру стручног скупа креирали користећи се само вештачком интелигенцијом и апликацијама. Стручни скуп о коришћењу веб 2 и веб 3 алата одржан је 18. 4. 2024. године. Ученици српске допунске школе биће учесници летњег кампа у Тршићу „Лето у завичају“ од 7. 7. до 13. 7. 2023. године. Из Марибора ће учествовати три ученика. Ученици ће имати радионице српског језика, фолклора, музичке и драмске радионице. Наставница Маја Анђелковић Шегуљев ће и ове године водити ученике из Словеније.

Учимо ћирилицу

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Славица Радовановић**

Жељни знања које их везује за завичајне корене, 44 ђака из три наставне групе у Љубљани и Камнику, својом преданошћу и радом, свакодневно показују колико им је стало до очувања српског језика, писма и културе српског народа.

Поред усвајања ћириличног писма и развијања говорне културе на српском језику, уз упознавање ученика са највреднијим делима српске културне баштине, приметно је да је ђацима најупечатљивији моменат онда када могу да искажу љубав према Србији, завичају. То осећање је уткано у породици, а на нама наставницима је да то осећање негујемо и продубљујемо. Разлика у узрасту и нивоу познавања језика је приметна, али управо их та огромна љубав према Србији води у откривање нових сазнања о нашем језику, култури, славној историји...

Током наших часова, примећујем да је ученицима увек прво фокус учење ћирилице, након чега су са правом поносни на себе. Они, пак који тек крећу са учењем азбуке кажу да није тако једноставно у глави „пребацити” једно слово из латинице у ћирилицу, али након што успеју, мисле да могу и најснажнијем стати на црту.

Наши ученици имају могућност да се, не само кроз непосредну наставу, већ и кроз понуђене овогодишње радионице, приредбе, разноврсне ликовне и литерарне конкурсе, стваралачки и креативно изразе. Да музика и уметност оплемењују и испуњавају дечију душу, али и нас одраслих, најбоље показује њихов израз на сцени када су као и ове године на светосавској приредби показали раскошан таленат у глуми, певању, свирању, казивању стихова.

Свако дете је способно да створи нешто лепо својим богатим језиком и маштом. Тако настају занимљива слова ћирилице као нпр. и за недавни међународни конкурс „Дани ћирилице” у Баваништу. Ученици су израђивали необичне фонтове слова азбуке, па су тако настају „брката” слова, ватрена или жива слова. Ученик 2. разреда Лука Спасојевић је направио једно такво „бркато” слово и на овом конкурс у добио похвалу.

Такође су од организатора овог конкурса похваљени ученици Адриана Ковачевић и Вук Бајуновић за калиграфски препис текста на тему Завичај.

Свој таленат, креативност и свестраност неретко показује и ученица 5. разреда Нина Лазовић, која осим изузетних резултата у школи, показује таленат у игри балета, певању, рецитовању. На рецитаторском такмичењу у Љубљани, у априлу, заузела је треће место.

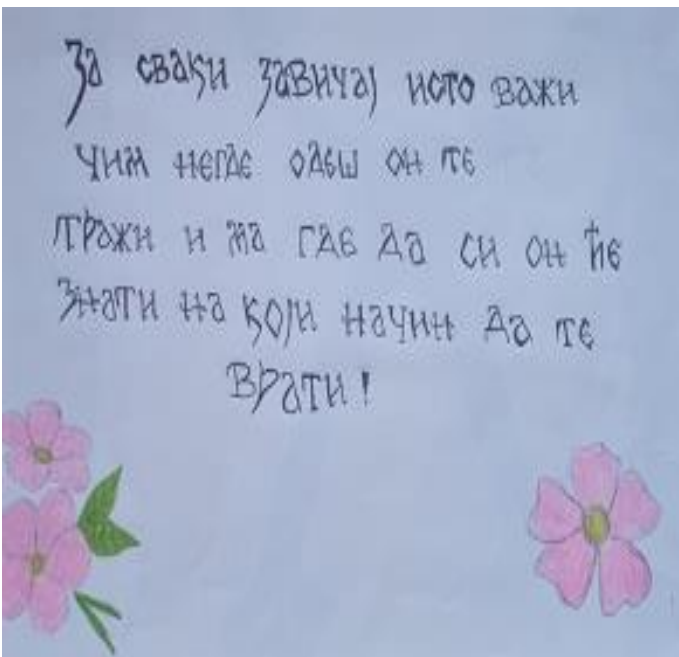
Многобројни ученици су узели учешће и у Васкршњем конкурс у, које је организовало културно друштво „Просвјета” из Тузле, и на њему добили дванаест диплома.

Поносни смо на све наше ђаке и њихов свеукупни рад, а настава на српском језику буди наду да ће се наш језик очувати и поред утицаја словеначког језика.

Рецитаторско такмичење
и радови са осталих конкурса

Илустрација иницијала Луке Спасојевића

Калиграфски рад ученице Адриане Ковачевић
За конкурс Дани ћирилице, Баваниште

Радови ученика за Васкршњи конкурс

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Светлана Годоровић

Велико је задовољство увидети да већ четири године исти ученици и ученице из Љубљане и Иванчне Горице показују интересовање за часове српског језика и да се број ђака наше школе из године у годину повећава јер пристижу и нове генерације.

На моју велику радост, имала сам прилику да ове године заједно са 124 ученика изучавам и анализирам многа књижевна дела и писце, попут Десанке Максимовић, Љубивоја Ршумовића, Душка Радовића, Бранка Ћопића, Чика Јове Змаја... Како би час био занимљивији, након обраде Десанкине бајке *Сликарка зима* и одгледаног истоименог филма, потрудили смо се да и сами будемо сликари, па су тако настали сјајни плакати који су дуго красили нашу чаробну зимску учионицу.

Да бисмо целе године задржали осмех на лицима и изашли задовољни са часа, потребно је понекад и изаћи из учионице. Тако смо, у сарадњи са Библиотеком „Михајло Пупин“ из Љубљане организовали крос око Бледског језера у част 169 година од рођења овог нашег научника. Овом приликом су ученици и ученице пред бројном публиком извели тематски програм у коме су рецитовали, глумили, певали и читали одломке из Пупинове *Аутобиографије*.

Празници су идеална прилика да организујемо радионице у Парохијском дому и уживамо у креативном умећу наше деце. Тако су за Божић настали предивни ликовни радови, венчићи од храстовог дрвета, декорације за божићну трпезу... које смо послали на конкурс Културног друштва *Просвјета* из Тузле и освојили многобројне похвале. На ускршњој радионици су наши ђаци фарбали јаја, правили честитке, писали васкршњи поздрав калиграфским словима, правили јаја у глини, осмишљавали ускршње корпице, певали ускршње песме... и говорили стихове које смо снимили и послали на Васкршњи конкурс Српске допунске школе.

Радо учествујемо и на *Данима ћирилице* из Баваништа, стварамо најлепше иницијале и пишемо калиграфским словима. Радове шаљемо и на конкурс *Светосавље и наше доба* из Новог Сада. А породична стабла смо обогатили називима књига препорученим од најближих и послали на конкурс *Читалићи словца*.

Ипак, посебно задовољасто је било организовати са наставницама из Љубљане смотре рецитатора. Нијансирано говорење стихова нас је на трен одвело у чаробан свет љубави какву само поезија може да пружи. Низали су се стихови незаборавних српских песника: М. Антића, Д. Радовића, М. Данојлића, Љ. Ршумовића, Чика Јове Змаја... Сви учесници су добили похвалнице, а најбољи су награђени књигом и дипломом.

Сликарка Зима

Божићни и ускршњи радови

Смотра рецитатора

Породична стабла и иницијали

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Тамара Сврзић

Четврту годину заредом, деца нашег порекла из Нове Горице све до Постојне, уче српски језик, историју и културу српског народа, чувајући је од заборава. Учионице одишу ведрином док причамо, певамо и дружимо се на српском језику. Сви знају ћирилицу и прегршт народних умотворина. Весели, радознали и вредни, приводимо крају једну веома динамичну наставну годину, чије су активности

резултат, сада, већ изузетно квалитетне сарадње српске заједнице и наше школе.

Започели смо тај креативни низ учешћем на традиционалним манифестацијама и једном новом „Дани кулинарике” у Изоли, за коју ћемо се потрудити да што дуже потраје. Манифестације „Поздрав јесени” и „Вече Николе Тесле”, у организацији СПД-а „Никола Тесла” уврстили смо у наше редовне, годишње активности. Предивним наступима, ученици из Постојне и Пивке побрали су симпатије публике. Ништа мање, пажњу српске заједнице привукло је и учешће ученика из Нове Горице, Солкана и Ајдовшчине, на манифестацијама „Разиграна срца” и „Европски дечји фестивал”, у организацији СКД-а „Слога”.

Пригодним активностима обележили смо и све значајне датуме. Изузетно посећена била је радионица поводом Савиндана у Постојни. Ученици су правили честитке и обележиваче за књиге, са Савиним ликом. Свечана Светосавска академија уприличена је у Новој Горици. Деца из школе и најмлађи фолклораша преломили су на крају приредбе славски колач, симболично представљајући значај заједништва и очувања традиције за српску заједницу.

Конкурси и радионице наше су неизоставне активности. На „Васкршњем конкурс” учествовала су деца из 9 земаља. Мила Тица из Постојне освојила је прво место на конкурс, у категорији радова за средњи узраст. Очекује нас дружење са писцем Урошем Петровићем, Крос РТС-а, завршна приредба. Наша школа с годинама постаје све утицајнији и значајнији носилац културних активности на територији Републике Словеније. Радујмо се!

Жаклина Кнежевић, Рингишпил

**Алексаи Куртеш,
представљање Србије у словеначкој школи**

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Вера Мајсторовић Христић**

„Није Цокович, већ Ђоковић!“ рекла је гласно Тамара другару из клупе. Да ли су Ђ, Ц и Ћ ове године мојим ученицима били највећи изазов? Јесу. Да ли су га савладали? Јесу! Балашевић је коначно постао Ђорђе, варош *ђавоља*, а цивџан врабац који цвркуће африкате.

Када сам их питала шта су ове године научили и остварили, набројали су углас следеће: да знају на којој новчаници је лик Николе Тесле, и да су се на изложби *Никола Тесла – човек из будућности* опробали у неколико експеримената; да знају како је мајка Олимпијада подстакла свог сина Михајла да оде у свет и изуми *Пупинов калем*, те да су на кросу око Бледа, тик испред споменика Михајлу Пупину, рецитовали посвећене му стихове; да су божићне и ускршње мотиве пренели на папир и честитке, те да су истим учествовали на три конкурса, добивши бројне дипломе и похвале, док је за видео-честитку на Васкршњем конкурс, Теодора Бајловић добила трећу награду; да сад знају да објасне да се 14. фебруара слави Свети Трифун и да су честиткама, направљеним том приликом, обрадовали своје најмилије; да у Србији расту најслађе сорте јабука, а да оне расту и *на друму* и у воћњацима, али и у српској књижевности; да су научили песме великих српских песника, а да је на смотри рецитатора, Теодора Бајловић, рецитујући мудру песму Мике Антића, *Опомена*, однела 3. место; да су научили и утврдили сва штампана и писана слова ћирилице те, да су заблистали украшавајући своје иницијале на конкурс *Дани ћирилице*, у чему се посебно истакле Ива Скочајић и Тјаша Закрајшек, али и Лена Лау, те Софија Мијановић; да су се сви уписали на страницу споменара који је исцртала, мотивом *плавог слеза*, талентована Софија Мијановић; да су на *Светосавској академији* сви заједно хорски певали, али и изложили своје радове, попут Катарине Ковачевић и Петре Симић; да су сазнали куда протиче река Тиса која *цвета* у јуну, те да су заједно хорски *чамцем* *пловили по Тиси* на Завршној школској приредби, а да су се на приредбама својим умећима додатно истакли Петар Јанић (клавир), Ана Ракита, Јулија Јанић и Теодора Бајловић (глума), Нина Лазивић (плес); те да су ове школске 2023/24. сазнали и научили све оно што не уче у редовној школи, као и да једвачекају наредну школску годину!

Читамо, пишемо, стварамо

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Жељка Карановић Бојанић

Уз помоћ Амбасаде Републике Србије у Републици Словенији у наставном месту Чрномел (Бела Крајина, Р Словенија) почела је са радом ново формирана група ученика.

У посебној празничкој атмосфери под називом „У сусрет Светом Николи“ на креативан и маштовит начин и од различитог материјала ученици су израђивали своје никољданске чизмице. Ова креативна радионица пружила је велику радост и понос због заједничког учешћа и као таква, сада већ традиционално се изводи у свим наставним местима (Вавта Вас, Требње, Кршко, Цеље, Чрномел).

Поводом школске славе, Светог Саве, ученици из свих наставних места учествовали су на свечаним приредбама у Српској православној цркви у Новом Месту и у Цељу.

Ученици допунске наставе из Цеља у одличној сарадњи са СКХД „Десанка Максимовић“ приредили су свечану приредбу поводом Дана жена. Богатим културно забавним програмом, на занимљив начин, ученици су одушевили многобројну публику представивши своја знања.

Кроз песму, плес и рецитале ученици из Цеља представили су учење српског језика у Словенији а плесом допринели очувању српске културе и обичаја при званичној посети министра без портфеља, г. Ђорђа Милићевића.

У Новом Месту, на 16. годишњици КУД-а „Ново Место“ ученици из Требња, Вавта Васи и Кршког су показали своје знање из српског језика кроз тематске песме посвећене Косову и Метохији. На 25. годишњици СКХД „Десанка Максимовић“ ученици из Цеља су многобројну публику одушевили својом кореографијом и знањем које су стекли на часовима допунске наставе на српском језику.

Нова група у Чрномелју

Посета министра Ђорђа Милићевића у Цељу

Дан жена у Цељу

Годишњица КУД-а у Цељу

ПОСЕБНО СМО ПОНОСНИ НА...

УСПЕСИ НА ТАКМИЧЕЊИМА И КОНКУРСИМА, БРИСЕЛ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Јелена Стојановић**

Ове школске године посебно смо поносни на ученицу трећег разреда Нолу Степановић, која је учествовала на два конкурса и на оба имала запажене резултате. На ликовно-литерарном конкурсима „Кад порастем, бићу...“, који је расписала Библиотека града Београда „Чика Јова Змај“, освојила је прво место у категорији ученика млађег узраста из дијаспоре, а за то је награђена дипломом и књигом. На другом конкурсима, расписаном од стране Народне библиотеке „Рака Драинац“ из Благаца, на тему „У свету бајки“, освојила је похвалу и награду. Нола је додатно мотивисала и све остале ученике да се у што већем броју одазивају на конкурсе и да наредне школске године и они покушају да остваре добре резултате.

Победнички рад - Нола Степановић

НОВА ШКОЛА У ПРАГУ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Мирјана Јовановић**

Посебно смо поносни на наше ученике који су, упркос томе што је школа отворена тек ове године, већ савладали ћирилицу и са радошћу долазе у школу. Веома смо почаствовани што је наш министар без портфеља, задужен за односе са дијаспором, Ђорђе Милићевић, званично отворио нашу школу у свечаности у којој смо са нашим ученицима њему, његовом тиму и представницима медија презентovali нашу школу и наш рад.

Посета званичника из Србије

УСПЕСИ УЧЕНИКА У РОТЕРДАМУ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Андријана Бредвелд**

У клупама Српске допунске школе у Ротердаму седи 32 ученика подељених у две групе. Као наставник, поносна сам на сваког свог ученика и њихов напредак. Они који су упознати са радом Српске допунске школе у Ротердаму, знају да је ова школска година 2023/2024. почела касније али то нас није спречило да учимо и радимо, да се припремамо и учествујемо у Светосавској приредби и да сами припремимо приредбу посвећену Међународном дану жена, да обележавамо значајне датуме и празнике нашег народа јер, иако физички далеко од своје земље Србије, не дозвољавамо забораву да нас отргне од истинских вредности наше културе и традиције.

НАГРАЂЕНИ УЧЕНИЦИ НА КИПРУ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Драгана Христу**

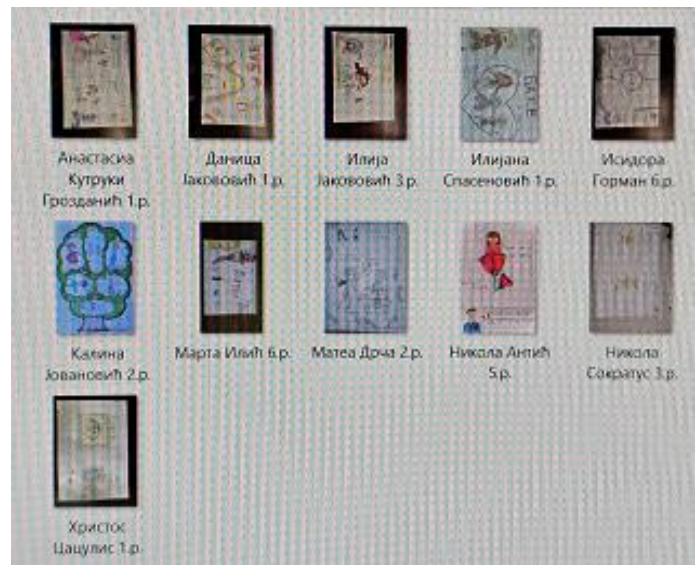
Посебно смо поносни на учешће на конкурсима: „Лепо је волети“, „Читалићи Словца“ и „Дани ћирилице“. Освојили смо и награде: на конкурсима „Лепо је волети“ две похвале и две награде, од којих је једна специјална награда, на конкурсима „Дани ћирилице“ једну награду и две похвале, а на конкурсима „Читалићи Словца“ освојили смо четири награде и многе захвалнице.

Дани ћирилице

Лепо је волети

Читалићи

ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА У ЛУКСЕМБУРГУ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Драгана Петровић**

Најпоноснији смо на хуманитарну акцију, коју је организовала наставница са ђацима, а на предлог председника школског савета, Иване Радовановић (у договору са другим члановима). Васкршња хуманитарна акција „Деца за децу“ одржана је 5.5.2024. године. Ученици су продавали васкршња јаја у црквеној порти, а сав прилог намењен је народној кухињи за бебе, у Братунцу, у Републици Српској.

ИСТРАЈНОСТ И ПОСВЕЋЕНОСТ УЧЕНИКА И РОДИТЕЉА НА НОВОМ ЗЕЛАНДУ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Сања Зубчић Жилић

Када је реч о похађању наставе на српском језику, у земљи у којој српски није примарни језик, мало је рећи да се из недеље у недељу суочавамо са изазовима. Деца редовну школу похађају на енглеском језику, често међусобно разговарају на том језику и што им је вокабулар на енглеском богатији, чини се да им разумевање српског, бива теже. Удаљеност Новог Зеланда од матице и чињеница да ређе можемо да посећујемо Србију, такође доприносе потешкоћама са којима се деца суочавају у развоју српског језика. Упркос свим овим препрекама и потешкоћама, наша деца и наше породице проналазе начине и време да се посвете учењу. Та истрајност је нешто на шта смо посебно поносни.

УЧЕШЋЕ УЧЕНИКА НА ЛИТЕРАРНИМ И ЛИКОВНИМ КОНКУРСИМА У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Јелена Ђорђијевић, Биљана Динић Спенсер, Слађана Стевановић и Вида Милојковић

Школа се поноси ученицима свих разреда, њиховим сјајним резултатима и одличним оценама, а посебно ученицима који похађају драмску секцију и имају прилике да стекну способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања.

Ученици се радују доласку у школу, вредни су, савладавају и ћирилично и латинично писмо, пишу домаће задатке, активно учествују у настави и развијају осећај патриотизма и припадности. Низ креативних литерарних и ликовних такмичења организованих у Србији: „Кад порастем бићу“, „Лепо је волети“, „Трећи Таблин међународни ускршњи конкурс“, „Дани ћирилице Баваниште“ пружили су ученицима прилику да покажу знање, умеће и креативност .

На сваком од такмичења, ученици су освојили награде и похвале, што им пружа осећај припадности и додатну мотивацију и охрабрење у даљим напорима и учењу српског језика, историје и културе. Њихов труд, креативност и ангажовање су нас заиста обогатили и поносни смо на њихове успехе.

НЕГОВАЊЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ПРЕДСТАВЉАЊЕ КУЛТУРЕ И ТРАДИЦИЈЕ У БРИЗБЕЈНУ, КАНБЕРИ И МЕЛБУРНУ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Уна Матовић, Смиља Рајак, Нада Миљанић, Лидија Милосављевић и Татјана Крнета

Неизбежно је поменути да је знатан број наших ученика, с обзиром на удаљеност Аустралије од матице Србије и нередовни додир са српским језиком, доласком у школу драстично напредовао. Ученици године у Бризбејну биле су Дивна Рађеновић и Милица Капуран, с обзиром на редовно присуство и постигнуте резултате. Такође, желимо поменути да су наша два ученика, Видак Рађеновић и Милош Јанчић учествовали у одобреном конкурс *Кидикем* (кратки филм) са видео-записом и интерпретацијом песме „Кад загрлим дрво“ (Уна Матовић) и добили похвалу. Милош Јанчић је додатно освојио треће место у конкурс Библиотеке „Чика Јова Змај“ у Београду *Кад порастем бићу...* са песмом „Кад порастем бићу цвет“.

Драмски прикази

У Канбери смо посебно поносни на труд и вољу ученика да науче српски језик. Велики број ученика који не говоре наш језик сада почињу да читају и пишу користећи ћирилично писмо и могу

да се представе на српском језику. Ученици поносно цртају и причају о основним обележјима Републике Србије, о животу Светог Саве и већим градовима Србије.

Посебно смо поносни на поштовање српске традиције. У Мелбурну смо и ове године као и ранијих организовали традиционално украшавање ускршњих јаја заједно са трком „Јаје у варјачи“.

Традиционалне игре

ХУМАНИТАРНИ РАД, СУСРЕТИ СА ВРШЊАЦИМА И ДРУЖЕЊЕ СА РОДИТЕЉИМА У ГРЧКОЈ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Весна Копривица, Ана Цогановић, Љубица Покрајац
Псарос, Милена Марковић**

Посебно смо поносни на активности које се тичу хуманитарног рада. Наиме, родитељи и ђаци из Атине су припремали бројне производе и несебично их даривали у хуманитарне сврхе. Том приликом сакупљена су новчана средства за децу без родитељског старања. Развијање и неговање позитивних људских вредности код ученика је циљ који је кроз хуманитарни рад у потпуности остварен.

Хуманитарна акција у Атени

Цртање чуваркуће за Васкршњи конкурс, калиграфски радови писани ћирилицом, ликовни приказ старословенских митских бића и значајних историјских личности, песме о мајци, о пролећу, о кућном љубимцу, читалачки дневници па чак и радови у форми стрипа, сви ти радови су похваљени а понеки и награђени другим и трећим наградама које су обрадовале највише младе ствараоце, али и њихове родитеље и рођаке који у матици добијају лепе вести о успеху својих потомака у иностранству. У Волосу и Лариси видео-сусрети са вршњацима ОШ „Мика Антић“ из Београда такође је једна у низу омиљених активности. Свечаности и смотре ђачког стваралаштва, као и сам наставни процес који свеобухватно проширује знање српског језика и културе, подстичу развијање свести ученика о припадности земљи порекла и представљају нераскидиву спону са матицом Србијом.

Српска школа на Криту игра кључну улогу у јачању заједништва српске дијаспоре на Криту. Кроз различите активности и догађаје у организацији школе, породице српског порекла се окупљају и друже стварајући пријатну климу у образовним и креативним оквирима, уједно негујући српску културу и традицију и не дозвољавајући да у срцима потомака потону у заборав.

ЕНТУЗИЈАЗАМ, МАШТА И КРЕАТИВНОСТ УЧЕНИКА У НОРВЕШКОЈ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Гордана Човић Јовановић, Ивана Лујић, Милош Зорнић, Сњежана Секулић, Наташа Динчић Раденковић, Сања Хундхамер, Вања Спахић, Милица Томић

Наши ученици у Ослу и поред великих обавеза које имају као ђаци својих редовних школа у Норвешкој, несебично шире своју позитивну енергију, љубав према Србији, српском језику и традицији на часовима Допунске наставе на српском језику. Својим ентузијазмом, маштом и креативношћу стварају велики пут ка стицању нових знања. У великом броју, редовно похађајући наставу, уз велики труд и рад, остварујемо заједно своје циљеве - њихов успех је највећи понос.

Сви ученици у Трондхајму су веома брзо савладали ћирилицу и латиницу и способни су да лепо и изражајно читају оба писма. Посебно смо поносни на наше најмлађе који вредно раде и на настави и код куће и упијају знање сваког дана све више и боље.

У Ставангеру ученици већ годинама учествују и остварују запажене резултате и награде на смотри „Читалићи Словца”. Ово литерарно такмичење са елементима ликовног веома је популарно међу ученицима свих узраста у Ставангеру.

Поносни смо и на сарадњу са другим школама. Ученици млађе и средње групе правили су новогодишње и божићне честитке за ученике четвртог разреда ОШ „Никодије Стојановић Татко” у Прокупљу. Тиме смо били део њиховог пројекта „Пишем ја, пишеш ти”. Слично, ученици старије групе су учествовали у пројекту „Нова пријатељства” сарађујући са Српском допунском школом у

Кристиансанду, размеђујући писма на различите теме и тиме се упознавали. За крај школске године планиран је и заједнички сусрет као круна овог пројекта.

Ученици из Фредрикстада су током ове школске године показали изузетну креативност, љубав према језику и отаџбини кроз ликовне и литерарне конкурсе „Дани ћирилице“ и „Лепо је волети“. Посебно смо поносни на нашег ученика из Фредрикстада, Димитрија Томића, који је на међународном конкурсима „Васкршњи конкурс“ похваљен од стране жирија за изразиту непосредност у казивању васкршње песме.

Поред свих обавеза које ученици Допунске наставе на српском језику имају у својим редовним школама, као и на ваннаставним активностима, посебно смо поносни на њихове редовне доласке у српску школу, на њихову мотивисаност и жељу за стицањем знања.

МОТИВАЦИЈА УЧЕНИКА И ЖЕЉА ЗА СТИЦАЊЕМ ЗНАЊА У МИЛВОКИЈУ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Биљана Јовичић**

Поред свих обавеза које ученици Допунске наставе на српском језику имају у својим редовним школама, као и на ваннаставним активностима, посебно смо поносни на њихове редовне доласке у српску школу, на њихову мотивисаност и жељу за стицањем знања.

Ученици су током ове школске године показали изузетну креативност, љубав према језику и отаџбини кроз ликовне и литерарне конкурсе „Дани ћирилице“ и „Лепо је волети“. Посебно смо поносни на нашег ученика из Фредрикстада, Димитрија Томића, који је на међународном конкурсима „Васкршњи конкурс“ похваљен од стране жирија за изразиту непосредност у казивању васкршње песме.

ЧУВАРИ СРПСКЕ КУЛТУРЕ, ТАДИЦИЈЕ, ОБИЧАЈА И НАЦИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА У НЕМАЧКОЈ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Марија Алексић, Мирјана Стефановић**

Ученици из Берлина су током ове школске године били део многобројних књижевних конкурса, а посебно издвајамо учешће на дечјем сабору „Дани ћирилице Баваниште“. На овогодишњем конкурсима, ученици су имали прилике да покажу своју креативност и стваралаштво у неколико области, које су се тичале теме завичаја. Ђаци су били посебно мотивисани да учествују у очувању српске културне баштине, посебно језика и ћириличног писма. Ове године је послато преко тридесет креативних радова на адресу Дечијег сабора и ускоро се очекују резултати овог дивног и традиционалног књижевног конкурса. У Амбасади је 15. септембра 2023. свечано обележен Дан српског јединства, слободе и националне заставе. Културно-уметнички програм су приредили ђаци Допунске школе на српском језику у Берлину и чланови културно-уметничког друштва „Младост“, који су поред рецитација најпознатијих српских песника извели и нумеру „Тамо далеко“ и одиграли сплет народних игара из Србије. Амбасадорка др Снежана Јанковић отворила је свечаност пожелевши добродошлицу гостима. Говорила је о значају овог празника за све наше грађане у свету, са посебним освртом на потребу неговања јединства.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: **Марија Качаревић Машић**

Значај српских допунских школа у расејању има за циљ очување српског језика, традиције, културе и историје. Тиме смо се и водили. Како се наш предмет састоји из три дела која се прожимају: Српски језик, Основи културе српског народа и Моја отаџбина Србија, осветлили смо и разјаснили

низ тема које ученицима из дијаспоре помажу да иако далеко, остану суштински блиски са својом матицом.

Обележавање Дана примирја у Првом светском рату је нешто што је као читава тематска област било изузетно значајно. Ученици из Сингена, Констанца, Филингена, Швенингена и Фрајбурга учествовали су у мини-изложби, квизу знања и хорском извођењу песме „Тамо далеко“. Ученици су били задовољни оним што су научили о нашој историји током ових часова. Неки су били бољи у приказаном знању, неки у цртању, а неки у певању, а све време смо били вођени крилатицом да „народ који не познаје своју прошлост, не може да разуме своју садашњост, а такав народ нема будућност...“ (М. Милојевић).

Празници и обичаји, такође, представљају неизоставан део националног идентитета, поготово у нас Срба. Кроз обраду Васкрса/Ускрса као најрадоснијег и најстаријег хришћанског празника, ученици су имали прилику да се креативно изразе кроз више аспеката: решавање асоцијација, рецитовање ускршњих честитки, здравица и кроз цртање и бојење васкршњих јаја и украшавање панона. Поред панона на коме је свако од јаја било себи својствено и другачије, сваки ученик имао је задатак да на стикеру напише реч која га највише асоцира на овај празник. Од оних уобичајених: крст, Бог, чуваркућа, дошли смо и до породице као стуба сваке заједнице, вере, колектива и очувања националне свести.

Како каже Доситеј Обрадовић „језик је хранитељ народа“, па је тако било очекивано обележити и Дан матерњег језика – 21. фебруар. Иако наш језик није у првих десет на свету по броју говорника, то не значи да је мање вредан. Напротив. То значи да баш из тог разлога морамо да га чувамо, негујемо и ширимо, што је наш примарни задатак. Ученици су поводом овог дана имали и задатак да напишу по пет речи које су за њих најлепше у нашем језику и онда смо из тог корпуса записивали најоригиналније на табли. Од домовине, мајке, Србије, љубави, вере, породице, нежности, химне, речи које садрже и емоционалну компоненту, имали смо и сарму, промају, бурек, ћевап и неизоставно бре.

На крају, обележавање ових датума није било само образовно и информативно, већ је представљало и моменте заједништва, радости, креативности и повезивања са целокупном културном баштином нашег народа без обзира на то где се налазили.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАСТАВНИКА: Александра Цветковић

У Инголштату се јесен 2023. године полако али сигурно се увукла у сваки кутак. Својим доласком донела нам је шаренило боја, нову школску годину и једну лепу, дугоочекивану манифестацију. 21. октобра одржала се 6. смотра фолклора. Тог 21. октобра сви заједно смо корачали путевима према нашој прошлости, нашим коренима, Вуку Караџићу, кроз игру, песму, глуму, филм, као и кроз рецитал. Сви заједно. Сви као један. Ђаци допунске наставе на српском језику са њиховом наставницом, Александром Цветковић, поносно су изашли на бину. Наставница је прочитала кратак

текст где је присутнима објаснила шта је то у ствари азбука и одакле потиче. Кренули су путем према Вуку Караџићу, те су ђаци рецитовали песме о њему. Тачка је названа „Хвала Вуку за азбуку“. На крају овог прелепог програма сви смо стекли дојам да смо народ који има прелепу културу, традицију, корене и писмо.

Вођеним идејом да морамо чувати наш српски идентитет и наше речи, група допунске наставе из Инголштата са наставницом Александром Цветковић учествује на интелектуалном божићном вашару. Када се празници приближе, Немачка се претвара у земљу вашара. Мириси куваног вина, божићна пецива и празнична атмосфера главна су обележја сваког божићног вашара. Децембарско предвечерје, Инголштат окићен божићним светиљкама светлуца, а ученици приказују српске божићне обичаје. Били су главна сензација.

Како настава тече неометано, ученици су имали прилике да учествују у разним ваннаставним активностима. Инголштатска група правила је иконице од дрвета поводом Савидана, за Осми март организовали су приредбу посвећену мајкама. Приликом обраде наставне јединице „Сликарка Зима“ ученици су сликали на окнима. За Дан примирја у Првом светском рату, сваки ученик имао је наталијину рамонду задену за ревер. Обележени су и важни хришћански празници - Божић и Ускрс. Деца су на практичним радионицама научила како да месе чесницу и да сами фарбају јаја од природног материјала. Ученици су такође показали да владају савременом технологијом те су учествовали и у ИКТ Филм фесту и снимили видео-материјал са темом „Тајна“.

Ученици допунске школе из Инголштата ове школске године учествовали су скоро на свим конкурсима и показали завидне резултате. Ђаци су показали таленат за ликовне, литерарне чак и практичне радове. Били су маштовити, активни и спремни за рад.

Наше дружење се наставља. Предстоји нам пројекат „Умрежена Србија“, где ће ђаци из Инголштата показати другарима у Новом Пазару како се негује традиција, воли отаџбина и учи ћирилица.

РАДИОНИЦЕ ЛЕПОГ ПИСАЊА У СЛОВЕНИЈИ

Радионица „Дворски писар“ показала је изванредну креативност ученика у представљању различитих ћириличних фонтова, допуњавању постојећих фонтова и креирању нових савремених ћириличних израза. Ученици су могли да обоје, доцртају или напишу свој иницијал и украсе га као у доба настанка Мирослављевог јеванђеља, као и да осмисле потпуно нов, другачији, савремен ћирилични облик слова и да њиме испишу реченице које говоре о значају очувања језика. Радионица је обухватила све ученике допунске школе српског језика у Марибору, Мурској Сobotи и Миклавжу на Дравском пољу.

Радионица „Магија пиротског ћилима“ привукла је ученике својом посебношћу и необичним начином исказивања порука преко појединачних шара ћилима. Тумачења различитих порука на ћилимима које имају код својих бака и дека или родитеља подстакла су их да и сами напишу, односно нацртају своје ћилиме који преносе поруке љубави, поштовања, мудрости, сигурности и среће.

Речник цвећа на српском језику, словеначком, енглеском и немачком језику у част пролећа употпунио је ученичко знање о врстама цвећа и њиховим називима у домовини и у земљи у којој живе. Уз коришћење апликација за превод и за препознавање цвећа, рад на речнику био је веома занимљив и подстицајан за ученике. Кроз израду картица за врсте цвећа посебно је до изражаја дошло вршњачко учење, где су и старији и млађи учествовали у бојењу, превођењу, доцртавању, именовану и транслитерацији назива цветова.

Магична комбинација дечје игре погађања слова и анализе књижевних дела, ликова и радње открила је своје моћи и поставила задатке за неке наредне генерације. Изванредна је заинтересованост деце и њихово ангажовање у откривању и обнављању знања кроз ову игру.

Ученице из Словеније

СВЕТОСАВЉЕ

БЕЛГИЈА

Као круна месеца посвећеног слављењу лика и дела Светог Саве, 28. јануара 2024. године, обележена је Светосавска академија у Бриселу, у Цркви Светог Саве. Ученици су показали и доказали да су достојни потомци нашег светитеља и патрона, који је неуморно утабавао стазе којима ће ходати српска поколења. Академији су присуствовали владика западноевропски Јустин, представници Амбасаде Републике Србије у Краљевини Белгији, родитељи, као и многобројне званице из културног и јавног живота српске заједнице у Белгији.

Светосавска приредба нас сваке године чини поносним на младе нараштаје, на њихов труд и залагање у очувању српског језика, културе и традиције.

Светосавска приредба у Белгији

ЧЕШКА

У свечаној атмосфери је протекла наша прва школска слава, коју су својим присуством увеличали наш свештеник Срђан и Њ. Е. г. Векић. Наша деца су хорски извела химну Србији и химну светом Сави, рецитовала су неколико песама и сви смо се заједно помолили и пожелели да наша школа дише и окупља децу још пуно година. Посебна захвалност иде нашој амбасади која је својим поклоном - прелепим дечјим књигама - учинила први и најважнији корак у формирању школске библиотеке.

ДАНСКА

Ученици су се марљиво спремали и били су врло узбуђени, када је Светосавска литургија почела, тако да су са нестрпљењем чекали да на њих дође ред. Програм смо отворили химном Светом Сави, уследио је рецитал „Корени“ у извођењу шест ученика, који су на шаљив начин описали, да свако дете личи на некога из породице. Низале су се разне рецитације о Светом Сави, а програм смо завршили песмом „Тамо далеко“.

Светосавска приредба у Данској

ХОЛАНДИЈА

Лик и дело Светог Саве осветљавају нам пут вековима и чине да никада не заборавимо ко смо, одакле потичемо, да не губимо веру, љубав и наду. Пут Светог Саве је и наш пут. На то су нас подсетили ученици Српске допунске школе који су се потрудили и припремали свој наступ и одушевили многобројну публику. Ученици су припремили рецитације о Светом Сави и играказ „Крсна слава“.

Светосавска приредба у Холандији

КИПАР

Насмејани, радосни, свечано обучени присуствовали смо литургији на српском језику у храму Светог Саве у Лимасолу и резали славски колач са свештеником.

Извели смо приредбу у част нашег просветитеља, а на понос и радост свих присутних. Рецитовали смо стихове о Светом Сави, говорили о његовим врлинама и доприносу просвећивању, књижевности и вери. Извели смо сценски приказ легендарних прича о Сави, певали Светосавску химну и лепо се дружили.

Светосавска приредба на Кипру

ЛУКСЕМБУРГ

Светосавске приредбе одржане су у недељу, 28. јануара после наставе. Ђаци су глумили у представама „Повратак са пута“ и „Св. Сава и ђаци“. Такође су рецитовали песме посвећене првом просветитељу, „Песма о Св. Сави“, „Млади Растко“, „У славу Светом Сави“ итд. На крају су ђаци, традиционално, отпевали светосавску химну.

Светосавска приредба у Луксембургу

НОВИ ЗЕЛАНД

Вођени мишљу да је „мало историјских примера, где у једној личности почива толико онога што данас вреднујемо и користимо и да је Свети Сава, изнад свега, наш молитвеник пред Господом и наша

Светосавска приредба на Новом Зеланду

звезда водиља”, наши мали и велики рецитатори, на Светосавској академији представили су низ врло важних рецитација, дечјих песама и скечева, чији смисао тек треба да разумеју. А ми смо ту да им у томе помогнемо, јер не може се суштина једног народа, као што је српски, и величина једног свеца, као што је Свети Сава, разумети тако лако. Без обзира на комплексност теме, светосавље је у сржи културног наслеђа које се промовише у нашој школи и из године у годину се понавља и обнавља кроз програм и курикулум

који се ученицима нуди. Светосавска одговорност наше школе тек је у својим почецима, али су наша деца, на Светосавској академији, направила диван посао.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Ученици из школе у Редхилу посетили су СПЦ у Лондону, где су присуствовали светосавској служби, а млађи ученици су примили пакетиће. Светосавској приредби наше школе придружили су се и ученици са онлајн-група.

Родитељи су се придружили и подржали ученике у певању химне, а онда су уживали у програму и умећу све деце у глуми, рецитовању и дружењу после приредбе. Ученици су на светосавској академији рецитовањем стихова, певањем песама и глумачком интерпретацијом приказали епизоде живота и дела Светог Саве, првог српског архиепископа, светитеља и просветитеља.

Светосавска прослава у области Рединга и Оксфорда биће запамћена по заједничкој приредби, у којој су учествовали ученици из оба града. Ова приредба је не само обележила дан Светог Саве, већ је истовремено повезала ученике и родитеље из оба града у духу заједништва и културне разноврсности. Приредба је доживела велики успех, а топли догађаји на позорници привукли су пажњу и одушевљење публике.

Након приредбе, сви ученици су с посебном радошћу примили пакетиће као малу награду за њихов велики труд и залагање. Ова додатна посвета и пажња ученицима допринела је утиску да је ова светосавска прослава била веома посебна и значајна за њих.

У исто време, у Бирмингему, светосавска прослава такође је обележена великим успехом. Захваљујући посвећености цркве и кола српских сестара „Царица Милица“ из Бирмингема, организован је пригодан славски ручак. Топла атмосфера и пријатна дружења делом су били резултат успешно организоване приредбе која је одржана након службе у цркви.

Ова светосавска прослава, осим што је пружила могућност за верски обред и дружење, такође је омогућила упознавање и уписивање нових ученика у допунску школу. доживљајима који су допринели јачању веза у српској заједни

Светосавље у Великој Британији

АУСТРАЛИЈА

Дан школе - Бријзбен

Ученици су показали своје знање кроз песме, рецитације и приче о Светом Сави. Ученици су такође рецитовали песме о отаџбини својих предака попут „Остајте овде”, „Косово” и „Моји преци”.

Иако школска година у Аустралији стартује у фебруару, па школску славу Светог Саву обележавамо у Мелбурну након почетка године, наши ученици се током летњег распуста вредно припремају за Светосавску академију, заједно са својима наставницама. Ове године су се низале рецитације, анегдоте и игракази о Светом Сави, а кад су запевали, орила се цела сала црквено-школске општине „Свети архиђакон Стефан“ у мелбурншком предграђу Кизборо. Уколико бисте имали прилике да их чујете, тешко бисте поверовали да је њима српски тек други језик.

Светосавска прослава

ГРЧКА

Светосавска свечаност и свечаност поводом отварања нових просторија школе, одржала се ове године у хотелу „Македонија Палас”. Представљајући лик и дело Светог Саве, ученици су у простор и међу присутне унели светосавски дух и одушевили своју публику, на првом месту своје родитеље, од којих су многи заплакали. Свечаности су између осталих присуствовали и Јасмина Милачић,

Светосавска свечаност – Солун

Одржана је у недељу, 4. фебруара 2024. године, у 18 часова, у свечаној сали Културног центра „Руф“, коју је Србима уступила Атинска архиепископија. Током вечери су се смењивале песме и рецитације о Светом Сави. Бираним програмом истакнута је потреба неговања наше традиције и утемељења у светосављу. Тако је дечји хор, којим је руководила госпођа Сања Ожеговић, приредбу почео Химном светом Сави, а завршио је песмом „Деца неба“, указујући тиме симболично на стазу коју нам је прокрчио Свети Сава, којом ходаћи стижемо до свог небеског дома. Овом приликом ђаци су научили

Светосавска приредба - Атина

прослављена је слава према српским обичајима уз домаће пите и колаче које су маме умесиле.

конзул жеран Генералног конзулата Републике Србије у Солуну, министар без портфеља задужен за дијаспору Ђорђе Милићевић, као и архимандрит Методије, игуман манастира Хиландара.

Деца из Допунске школе на српском језику припремила су свечану Светосавску академију.

колико је важно одржати веру своју, познавати своје корене и волети род свој.

Савиндан је обележен у цркви Свете Петке у Волосу. Ђаци су певали Светосавску химну и са родитељима учествовали у освештању и ломљењу славског колача који је направила учитељица Љубица Покрајац. Након литургије

Савиндан - Волос

Најлепша ваннаставна активност Српске школе на Криту јесте школска слава Свети Сава. Овај културни догађај прославља се са пуно ентузијазма и окупља ученике из Ираклиона, Херсонисоса, Агиос Николаса и Хање. Прослава је испуњена богатим културним програмом у којој ученици приказују своје таленте кроз традиционалне песме, игре и рецитације посвећене Светом Сави. Српска заједница на Криту поносна је што је део овог догађаја, чиме истиче важност Светог Саве у очувању српске традиције и културе.

Свети Сава - Ираклион

НОРВЕШКА

У суботу, 27. јануара 2024. године, у просторијама Рикин школе у Ослу одржана је светосавска академија. Око 200 ученика Српске допунске школе певало је Химну Светом Сави, а бројним рециталима, драмским текстовима, песмама ученици су указали на значај лика и дела првог српског просветитеља. Свечаности су присуствовали представници Амбасаде Републике Србије, удружења и родитељи ученика.

Иако далеко од своје отаџбине, ђаци допунске наставе на српском језику у Ослу, показали су колико велико поштовање и љубав осећају према Светом Сави, истичући значај очувања свог матерњег језика, културе и традиције.

Прослава Светог Саве

Трондхеим

Светосавској приредби присуствовала је већина ученика. Најпре је одржана свечана Литургија и ученици су присуствовали освештавању славског жита и колача. Певали смо Химну Светом Сави, а хору су се придружили сви присутни гости. Било је и суза јер се у овом граду никада раније није чуо стих „Ускликнимо с љубављу“, који сви знамо од најранијег детињства. Ученици су рецитовали песме и читали текстове о Светом Сави. Једна ученица је на флаути одсвирала Химну Светом Сави, а један веома талентовани ученик другог разреда насликао је малу икону свеца.

Берген

Приредба је била свечана и лепа. Ученици су певали Химну Светом Сави, а придружили су им се и сви присутни одрасли. Многи су били дирнути пошто су се присетили обележавања Дана Светог Саве некад давно у завичају. Били су срећни што њихова деца, иако расту далеко од завичаја, знају ко је он био и колико је значајан за просвећивање српског народа и православље. После певања химне, ђаци су рецитовали песме и текстове о Светом Сави.

Светосавска приредба

Кроз изражајно казивање стихова, анегдота и прича ученици су верно приказали живот и рад Растка Немањића. Приредба и прослава школске славе одржана је у цркви уз присуство многобројних верника.

Светосавска приредба

СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ

Милвоки

Преко 170 српских ђака учествовало је у Светосавској приредби и уз пригодан програм употпунило овај дан. Светосавска прослава започета је службом у цркви Свети Сава у Милвокију, а настављена у Културном центру. Изведене су рецитације „Светом Сави“, „Светски човек“, „Жеља Светог Саве“ и драмски текстови „Свети Сава помаже сиромашној породици“ и „Свети Сава и нерадна жена“. Ученици су били одлични. Говорили су течно, са пуно ентузијазма.

Светосавска приредба у Милвокију

НЕМАЧКА

Берлин

Светосавска академија обележена је у недељу, 28. јануара, у саборном Храму Светог Саве у Берлину.

Млађим ученицима припала је част да рецитују стихове посвећене највећем српском светитељу, док су старији ученици са великом дозом озбиљности изводили драмске играке, легенде о Светом Сави и разнолике музичке нумере. Ученица Наталија Стојилковић отпевала је песму „Деца неба“, док је Анђел Васић на виолончелу одсвирао нумеру „Ово је Србија.“ У завршници програма присутна публика је са дечијим хором отпевала „Марију славну“ и на прави начин обележила крај овогодишње Светосавске академије.

У суботу, 27. јануара, у Храму Васкрсења Господњег у Франкфурту на Мајни одржана је приредба поводом школске славе Светог Саве. Свечаност је отворена обредом ломљења колача и поучном беседом свештеника храма, оца Неђељка Ђокића. Након тога уследила је додела награда поводом ликовног конкурса „Светосавље“, а затим и свечани програм ученика Допунске наставе.

Координатор свечаности ове године била је наставница Олга Урошевић, а у припреми и реализацији програма учествовали су као тим сви редовни и хонорари наставници са својим ученицима из укупно 29 група. Низали су се стихови и ноте којим се слави Сава, његов живот и његово дело уз непрекидно подсећање да никада не изгубимо веру у снагу онога што радимо јер ни Сава никада није изгубио веру у духовност и посвећеност свога народа. Приредба је одржана и наредног дана у православној цркви у Визбадену, где је уз пригодни уметнички програм организован и засебни ликовни конкурс.

Светосавље,
Франкфурт 2024.

Светосавска академија је, у сарадњи са Српском православном црквом у Оснабрику, организована, као и претходних година, у једној основној школи са којом имамо дивну сарадњу. Наш циљ је ове школске године био да сви ђаци узму учешће у приредби, кроз рецитовање, певање и друге активности.

Ученици су били веома мотивисани, и чак 18 ученика

од првог до осмог разреда рецитовало је, док је петоро ђака кроз рецитал, праћен музичким извођењем, презентовало живот и пут Светог Саве. Сва деца су узела учешће у хору и отпевала *Химну Светом Сави*, као и и песму Војислава Илића *Ко удара тако позно*.

С обзиром на то да је велики број ученика члан фолклорне групе *Божур*, у оквиру цркве са којом веома уско сарађујемо, ученици су у склопу свечане академије одиграли, распоређени по узрастима, три различита српска кола. Приредба је била веома посећена. Поред родитеља наших ученика, било је посетилаца и из доста удаљенијих делова Немачке, чак и из Холандије.

Светосавска академија

Плакат за светосавску приредбу и годишњи календар

Карлсруе

Школска слава – Свети Сава! Дан када овај светитељ спаја све наше храмове, школе и сву српску децу на планети. Ако боље ослушнемо чућемо гласове „Ускликнимо с љубављу...“

Диван храм преподобне мајке Параскеве у Карлсруеу био је испуњен публиком до последњег места.

Протојереј Александар Шкорић је између осталог рекао: „...Свети Сава не само да нас је уздигао као народ, него нас је и спасао од овог нестајања, јер једини спас од нестајања јесте управо љубав, несебичност, а љубав јесте Богочовек Христос и његове вредности које је оставио нама преко нашег Светог Саве, преко његове Цркве, које су универзалне, хришћанске...“

Сваке године на овај дан, 27. јануара, изговарамо најлепше речи о Светом Сави и његовом оцу, Стефану Немањи. Читамо и слушамо беседе многих људи о оцу и сину који свом народу показују пут од почетка наше културе и књижевне историје. У мноштву таквих речи налази се и беседа нашег песника Слободана Ракићића (1940-2013), „Слово о Светом Сави“, чијим смо одломком започели свечаност:

„ (...) Наше доба, у коме су нагомилана огромна знања и умећа, али и све чешће злоупотребе тих, у основи вештина, сведочи о неопходности постојања свести о истинским вредностима (...)“

Могли бисмо да кажемо „вечни Свети Сава“, али и да га у овим временима великих искушења сматрамо нашим савремеником, јер нам је и данас потребан, као путоказ и духовна светлост, и на просветитељском, и на државном, и на политичком, и на националном, и на дипломатском, и на законодавном, и на моралном плану.

Како бисмо без њега препознали ко смо? Светородна династија Немањића није нам оставила велелепне дворове и градове, већ манастире и цркве, поезију и сликарство – данас иконе наше духовности и самосвести. А изнад свега вредније, оставио нам је, као завет, живо предање Светога Саве које је он уткао у српски народни дух и идентитет. Зато свој идентитет, ма колико то било тешко, треба с поносом да носимо (...). Докле год смо на његовом путу, ми смо на путу светосавља, а то значи на путу спасења (...).“

Ученици српске допунске школе округа Карлсруе су кроз беседу, песму и сценски наступ приказати живот Светог Саве од његовог рођења.

Ученици су бриљирали, а наставница Славица Ступар је на крају рекла: „Хвала, децо, за овако дивну свечаност! Живи били и нека вас Свети Сава води и драги Бог чува!“

Посебно одушевљење публике изазвали су занимљиви костими, које је за ову прилику израдила наставница Славица Ступар. Заслужено су сви награђени громогласним аплаузом.

Уследило је дружење у сали цркве уз послужење житом, славским хлебом и колачима. Уз смех, нова познанства и децју грају, овај свечани догађај је завршен.

Светосавска академија

Инголштат

Пре више од осам векова на мрачном средњовековном небу Балкана, као блистава звезда засјао је лик Растка Немањића - Светог Саве, и блиста, ево, истим сјајем и дан данас. У част нашем првом просветитељу у евангелистичкој цркви Свети Јоханес у Инголштату, дана 4. фебруара 2024. године одржана је Светосавска академија.

Прво је одржана литургија, а након тога и беседа коју је говорио свештеник Милорад Јовановић, истичући историјске и просветитељске детаље из Савиног живота. Након очеве беседе, ученици допунске наставе на српском језику имали су кратку приредбу. Ученици су припремили са

својом учитељицом Александром Цветковић приредбу, коју су започели Химном Светом Сави „Ускликнимо с љубављу“. Свако дете је имало рецитал, а за крај сви су једногласно отпевали песму „Ми смо деца неба“. Родитељи су се придужили дечјим гласовима и пратили их. За крај дечјег рецитала ђаци су заједно узвикнули: „Чуваћемо језик, ћирилицу, српство, дајемо вам данас обећање чврсто!“ Схватили смо да Свети Сава не долази од године до године, већ је увек са својим народом уколико је народ са њим и са Богом.

Деца су након приредбе добила пакетиће од кумова и присуствовала су свечаном сечењу славског колача. Славски колач пресечен је са свим ученицима, децом и присутнима. Окупљени су уживали и у трпези коју су припремили овогодишњи кумови.

Светосавска академија, којој су се највише радовала деца, дотакла је срца свих присутних и сви су били срећни што су се окупили баш у цркви јер је Савина мисија баш одатле, пре осам векова, потекла. Свети Сава је дошао међу Србе као благослов, да их научи, излечи, оснажи - очовечи. Живи у сваком од нас тихо и скромно - када смо племенити, вредни и душевно усмерени.

Ројтлинген, Хајлброн, Зинделфинген, Баден-Баден, Хајделберг и Фаинген

Као и сваке године, одржане су пригодне свечаности посвећене лику и делу првог српског просветитеља. То је била прилика да се ученици у Ројтлингену, Хајлброну, Зинделфингену, Баден-Бадену, Хајделбергу и Фаингену кроз разнолике активности подсети на његове заслуге. Да светосавски дух живи кроз нове нараштаје у дијаспори, који му изнова одају почит и јачају сопствене снаге и мотиве за просвећивање и општи духовни напредак, показало се и на овогодишњим окупљањима која су започела резањем славског колача и традиционалним извођењем Химне Светом Сави. Низали су се стихови и прозни текстови о одрастању, духовном животу и просветитељском раду Светог Саве. Након програма, традиционално су подељени пакетићи за сву децу.

Минхен

Светосавска академија која окупља ученике и наставнице из 11 градова из Бајерна традиционално се одржава у Минхену.

Свечана академија у Минхену

ИТАЛИЈА

У суботу 27. јануара 2024. у цркви Светог Апостола и Јеванђелисте Луке у Вићенци свечано је прослављен Савиндан. Након свете литургије, коју је служио парох Далибор Ђукић, ђаци Српске допунске школе „Свети Сава“ Вићенца, заједно са учитељицама Јасмином Стојковић и Драгицом Додеровић, обележили су славу певањем химне и рецитовањем песама посвећених Светом Сави. Подељени су светосавски пакетићи, које је даровала Српска православна црквена општина Вићенца.

Вићенца

Српска допунска школа „Свети Сава“ Вићенца је Светосавском академијом у Арзињану 3.2.2024. године обележила Савиндан. Учествовало је око 180 ученика са наставних места Вићенца, Арзињано, Бусоленго, Скио, Валдањо, Басано дел Грапа, Тори до Квартезоло, Алонте и Роверето. На почетку академије протојереј отац Далибор Ђукић освештао је колач у част нашег првог просветитеља, позвавши на јединство Срба у дијаспори. Кумови, породица Младеновић из Скиа, припремили су колач. Први пут је наступао парохијски хор при цркви „Свети Лука“ Вићенца који је својим свечаним наступом увеличао свечаност.

Ученици, предвођени учитељицама Драгицом Додеровић, Магдаленом Доневић и Јасмином Стојковић, обучени у бојама српске заставе, песмом, игром, рециталом и глумом на оригиналан и креативан начин дочарали су живот Светог Саве. Песме су певали у пратњи Бранка Тадића, професора традиционалног певања, на хармоници. У сарадњи са Српском православном црквеном општином Вићенца организовано је послужење за децу, родитеље и госте. Академији су присуствовале саветнице Министарства просвете Републике Србије др Славица Јашић и Љиљана Симовић, конзулка Марина Лозар, градоначелница Арзињана Алесија Бевилаква, отац дон Мариано Ловато, потпредседник Савеза Срба Италије Душан Алексић, председници удружења са територије Венета, која помажу школи. На крају академије додељене су захвалнице свима који доприносе и пружају подршку у очувању српског језика, традиције и културе.

Програм је завршен сплетом игара најмлађе групе ученика из Вићенце и песмама Јулије Лазић. Српска културна заједница „Јелек“ из Арзињана обезбедила је простор, а за успешну реализацију догађаја највише су заслужни ученици српске допунске школе, који су послали поруку да су вера, љубав и слога једини прави пут који треба да следимо.

Удине

Српска допунска школа „Свети Стефан Нови Бранковић“ у Удинама, заједно са учитељицом Данијелом Јанковић, обележила је пригодним програмом, 27.1.2024, школску славу Свети Сава. Ученици су песмом, игром и глумом представили живот и дело Светог Саве. Учествовали су сви ученици школе, од најмлађег до најстаријег узраста. Позорница је била декорисана као стара српска домаћинска соба. Домаћин и домаћица били су обучени у народну ношњу. Ученици су хорски певали

химну Светом Сави. Представа је почела после Свете литургије, а на крају представе ученицима су додељени пакетићи, које су даровали представници Удружења Срба „Никола Тесла“ из Удина.

Један део ученика српске допунске школе на даљину обележио је школску славу Свети Сава, заједно са учитељицама Магдаленом Доневи и Данијелом Јанковић, 28.1.2024. у Милану, у српској цркви Светог Симона Монаха. Ученици су рецитовали песме о Светом Сави и заједно са учитељицама извели Химну Светом Сави. Ученицима су после приредбе додељени пакетићи и књиге. Приредби је присуствовала и вицеkonzулка из Милана, Милица Кривокапић.

Велики број ученика српске школе на даљину, заједно са учитељицама Магдаленом Доневи и Данијелом Јанковић, узело је учешће на онлајн-приредби, 1.2.2024. преко платформе *Google meet*. Приредби је присуствовала амбасадорка Републике Србије у Риму, Мирјана Јеремић, која је поздравила присутне ученике и подржала рад српске школе на даљину у Италији, која сваким даном броји све више ученика и на тај начин шири српску културу и традицију у Италији. Приредба је свечано почела Химном Светом Сави. Затим су ученици гледали филм сачињен од ученичких радова на тему Светог Саве. Такође су слали и своје фотографије начињене у месту у коме живе, у Италији. Заједнички су одговарали на квиз питања о животу и делу Светог Саве, и на крају свечано завршили приредбу певањем химне Србије.

МАЛТА

Српска допунска школа „Света Јелена Анжујска“ Министарства просвете Републике Србије на Малти са својих 9 група ђака учествовала је у првој прослави Св. Саве, организованој од стране српске заједнице у овој медитеранској држави. С обзиром на то да се настава одвија и на суседном острву Гозо, обележавање значајног празника није изостало ни за ђаке на овом наставном месту.

Прослава под називом „Светосавски дани на Малти 2024. године“ трајала је два дана, 27. и 28. јануара. У суботу, 27. јануара у свечаној сали парохијске католичке цркве у Гзири, у вечерњим часовима, одржана је школска приредба Српске допунске школе на којој су осим ђака учествовали и малишани Предшколице српског језика, узраста од 3 до 5 година, Дечји хор, као и КУД „Дукат“, чији ансамбл чини велики број ђака наше школе. Приредби су присуствовали и уважени гости из Србије и са Малте: г. Владимир Котуровић из Управе за дијаспору и сарадњу са Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије, г. Бошко Шукић, шеф Канцеларије Амбасаде Републике Србије на Малти и малтешки парох СПЦ, о. Ристо Горанчић.

На почетку програма наставница Јелена Јабланов Максимовић одржала је кратко уводно слово о значају прославе Савиндана и поздравила све присутне. Програм је почео Светосавском химном коју су певали сви учесници приредбе, од трогодишњака, до петнаестогодишњака. Након тога уследиле су пригодне рецитације, драмски текстови и легенде о лику и делу првог српског просветитеља и учитеља. Текстове су говорили ђаци из свих пет наставних група на Малти, као и предшколци, који

су виђени као будући ђаци наше школе. Новоосновани дечји хор, састављен од ђака наше школе, представио се први пут публици на Малти песмом „Нек свуд љубав сја“, док су учесници на почетку приредбе певали и Светосавску химну.

На крају програма КУД „Дукат“ извео је три сплета српских народних игара са три узрасне групе деце.

Наставница Маја Маринковић захвалила се ђацима на учешћу и родитељима на подршци школи, без које би њен рад био скоро немогућ, и тиме затворила приредбу уз најаву сутрашње прославе на острву Гозо, где такође предаје.

У приредби је учествовало око деведесеторо деце, а у публици је било скоро 200 присутних родитеља и рођака, који су одушевљено пратили прву велику ђачку приредбу на Острву.

У сали су такође били изложени цртежи на којима је представљен Свети Сава, а које су урадили наши ђаци на јануарским часовима.

У недељу, 28. јануара, ђаци са Малте имали су прилику да узму учешћа у Св. Литургији, у оквиру које је резан славски колач, као и да добију пакетиће, које је припремило Коло српских сестара. Истога дана је и на острву Гозо, у оквиру мешовите групе, одржана такође Светосавска приредба са изложбом ђачких радова, послужењем у организацији родитеља ове групе, а нису изостали ни светосавски пакетићи које је припремило такође Коло српских сестара са Малте.

Иако је група на Гозу најмања по бројности ђака, а острво не баш преко целе године приступачно за редовно одржавање наставе, задивљује чињеница да и овде већ трећу годину постоји мешовита група ђака који желе да негују српски језик у оквиру образовно-васпитног програма. И ова приредба уписана је као прва у историји српске заједнице на острву Гозо, са искреном надом свих актера да је тек прва у дугачком низу.

Светосавски дани на Малти и острву Гозо 2024. године

СЛОВЕНИЈА

Сарадња српске допунске школе са српским црквама и српским друштвима широм Словеније највише долази до изражаја за Савиндан.

У Постојни, ученици су већ 21. јануара имали Светосавску радионицу у сарадњи са СПЦ Постојна, а затим је приређена и изложба дечијих радова у самој цркви.

Ученици из Крања и Шкофје Локе имали су прилику да већ у раним јутарњим сатима, за Савиндан, рецитују пригодне песме и певају Химну Светоме Сави у СПЦ у Крању. Стихови песмица и химна нашег светитеља могла се чути током преподнева у црквама у Марибору, у Цељу, а увече у Копру, на храмовној слави.

На сам дан школске славе, одржане су и две светосавске академије, једна у Парохијском дому у Љубљани, у сарадњи са СПЦ Љубљана, где је приређена и изложба дечијих радова, а друга у Новој Горици, коју су уприличили ученици школе српског језика из овог краја и најмлађи чланови СКД Слога. На академији у Љубљани, 150 ученика српске допунске школе певало је, рецитовало и играло играчке посвећене животу и раду Светога Саве.

Мариборски ученици наше школе, на сам Дан Светога Саве, одржали су и приредбу у Културном друштву Марибор. Рецитације и Химна Светом Сави могла се чути и 28. јануара на слави храма у Новом Месту пред епископом буеносајреским и јужноцентралноамеричким Кирилом, администратором Епархије загребачко-љубљанске. Истог 28. јануара одржан је у Копру и први Светосавски бал ученика српске допунске школе у Словенији у сарадњи са СД „Приморје“ и СПЦ Копер.

Крањ и Шкофја Лока

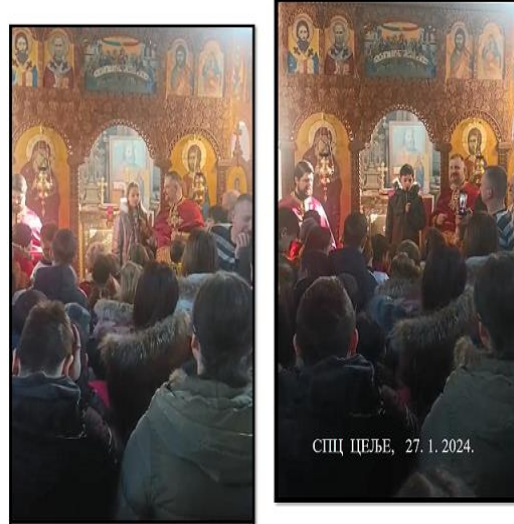
Марибор

Љубљана

Светосавски бал, Копар 28. 1. 2024. године

ФРАНЦУСКА

Светосавски дани у Париском региону

У последњој недељи јануара и почетком фебруара широм Париског региона одржане су приредбе у част српског просветитеља Светог Саве. Креативни и занимљиви програми и ове године пружили су прилику ученицима да се остваре и покажу у разноврсним улогама, а такође су изазвали велику пажњу бројних посетилаца посвуда где су приредбе реализоване. Тимским радом и разменом идеја, наставнице у Париском региону омогућиле су садржајан програм достојан првог српског учитеља.

Дани светосавља у Паризу отворени су приредбом у Културном центру Србије у Паризу, 24. јануара 2024. године. У програму су учествовали ученици свих узраста, њих 40. Уваженим гостима – владики западноевропском Јустину, конзулки Бранислави Бечановић, директорки Културног центра Србије у Паризу Натали Бељански, бројним представницима удружења на подручју Париског региона као и бројним родитељима презентован је живот и рад Светог Саве, на занимљив и инспиративан начин, а све у циљу развијања и неговања патриотизма код ученика, као и јачању веза између дијаспоре и матице.

Културни центар

У четвртак, 25. јануара, српска допунска школа својим програмом се представила у оквиру Светосавских дана у Париском региону, на позив Петра Гојковића, у свечаној сали Цркве Свети Сава на Симплону. Ученици су извели занимљив програм и привукли пажњу бројне публике. Такође, на дан славе Цркве Светог Саве на у Паризу, 27. јануара, на позив владику западноевропског Јустина, ученици су приказали програм који су са својим наставницама увежбали за тај наступ. Том приликом, присутни ученици добили су пакетиће од парохије Цркве Свети Сава, а наставнице су присуствовале свечаном ручку. И овог пута показала се чврста веза и сарадња између Српске православне цркве и српске допунске школе.

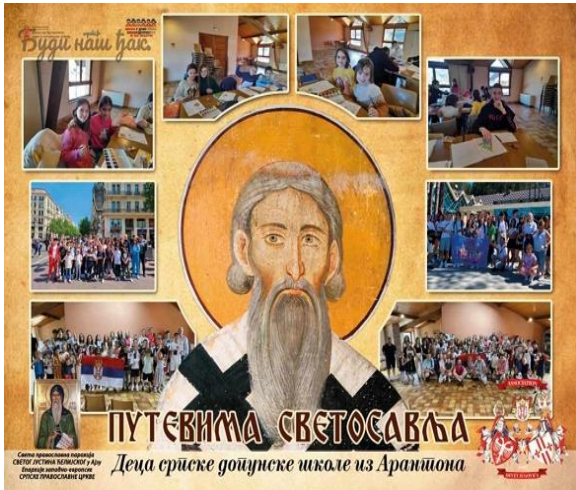
У Цркви Светог Василија Острошког у Пјерфиту, недалеко од Париза, 28. јануара је одржана по први пут у том простору заједничка приредба за око 50 ученика из трију наставних места: Пјерфита, Буржеа и Есона. Велику помоћ у реализацији приредбе пружило је свештенство цркве, представници удружења „Морава“ и „Краљ Петар Први“, као и бројни родитељи. Ученицима су, након што су надахнуто извели предвиђени програм, подељени светосавски пакетићи на општу радост и задовољство.

Истог дана, у Епону – граду шездесет километара удаљеном од Париза, одржана је приредба поводом школске славе. Ученици су казивали рецитације, извели кратке драматизације и одиграли народно коло пред окупљеним гостима. Приредби је присуствовао и Горан Добрић, председник Асоцијације „Србија“ који је обезбедио пакетиће за ученике.

У Цркви Свете Петке у Бондију, 3. фебруара, одржане су две велике приредбе, у два термина: прва са почетком у 10.00, друга са почетком у 13.00 часова. Богат културно-уметнички програм извели су ученици из наставних места: Бонди, Сен Мор де Фосе, Дранси, Рони су Боа, Монтреј, Ножан сур Оаз, Ле Плеси Робенсон, Иври и Обервилије. Захваљујући изузетној сарадњи са парохијом Цркве Свете Петке у Бондију, на челу са протојерејом Жељком Симоновићем, програм је успешно изведен, на велико задовољство бројних посетилаца и родитеља. Талентовани ученици представили су се на разне начине: рецитацијама, свирањем на виолини и пијанину, певањем и глумом. У целокупном програму тог дана учествовало је преко 100 ученика. Традиционално су ученицима подељени пакетићи које поводом Светог Саве годинама обезбеђује парохија Цркве Свете Петке у Бондију, као и похвалнице које су осмислиле и припремиле наставнице.

Заједнички рад наставница окупљених у Париском региону - Биљана Кнежевић, Катарина Страиловић, Љиљана Симић, Милија Јевремовић, Сандра Пејовић, Славица Милић, Снежана Војкановић и Тамара Нацик – још једном је указао на прави пут којим треба ићи, пут светосавља, љубави, доброте и знања. Уз подршку и помоћ родитеља, представника удружења и истакнутих

чланова српске дијаспоре у Париском региону, и ове године на достојанствен начин обележена је успомена на српског просветитеља и умовађу Светога Саву.

Вијорила се српска тробојка и чула „Ускликнимо с љубављу“ у читавој Француској, не само у Париском региону. Посвећене учитељице и вредни ђаци из Српских допунских школа у Нансију, Стразбургу, Колмару, Белфору, Милузу, Лугру, Лиону, Витролу, Ници и Кану такође су обележили празник у спомен на највећег српског просветитеља и заштитника школства Светог Саву. Зорица Сорак, Јасмина Милић, Наташа Радојевић, Александра Бурсаћ, Тамара Драгић, Радмила Савковић и Тања Милосављевић дале су све од себе како би, заједно са ученицима, што репрезентативније представиле лик и дело Светог Саве, а тиме и указале на значај светосавља нашем подмлатку.

Након литургије и сечења славског колача, у свим овим градовима, приказан је богат културно-уметнички програм у част првог српског архиепископа и учитеља. Поред химне Светом Сави, весели и мотивисани ученици су, са великом вољом и ентузијазмом, певали и друге песме: химну Србије, „Тамо далеко“, „Ми смо деца неба“ и многе друге. Они талентованији за рецитације употпунили су програм најлепшим песмама и причама о Светом Сави, а изведени су и бројни позоришни комади. Цртежи ученика свих допунских школа красили су сваку салу у поменутиим градовима, а ученици су у знак захвалности за уложени труд, добили пакетиће и светосавске захвалнице.

Поред узорног подмлатка, програм је у понеким местима употпуњен наступима фолклорних група („Алка“ из Кана у Кану, Ници и Витролу) чији су полазници између осталих и наши ђаци, а неретко су се видели и специјални гости приредби, као што је то био гуслар и песник Раде Радовић из Црне Горе, који је ученике у Витролу и њихове родитеље разгалио песмама о Светом Сави изводећи их на гуслама. Велику подршку организовању овог дана пружили су представници Српске православне цркве из Лиона, отац Горан Илић Бенке и отац Игор Вујисић из Нице.

Поред Министарства просвете и Амбасаде Републике Србије у Паризу, под чијим покровитељством функционишу српске допунске школе у Француској, сарадња српских допунских школа и Српске православне цркве

такође је веома битна. Тако је српска допунска школа из Арантона, која броји око 60 ученика,

прославила празник Светог Саве са члановима новоотворене црквене парохије Свети Јустин Ћелијски, на челу са свештеником Драгољубом.

Изузетност ове године чини српска допунска школа из Кана, која је основана недавно у овом граду и која је два пута обележила школску славу Светог Саву.

Најпре 27. јануара у сарадњи са Српском допунском школом из Нице у цркви Светог Апостола Томе у Кану, на позив учитељице Радмиле Савковић и свештеника СПЦ Игора Вујисића, а потом је и 28. јануара приказан богат културно-уметнички програм у културном центру „Рангин“ за родитеље, сараднике и све оне који су имали жељу да дођу и присуствују овој свечаности. Покровитељ приредбе је „Балкан Азур“ удружење, а школски прибор је поклон удружења „Деца Јасеновца“ из Париза.

Кажу да је наставнички позив један од најодговорнијих и најплеменитијих. Нема сумње да су наше колегинице, мајстори свог заната, пробудиле интелектуалну радозналост код ученика и тиме их подстакле на развијање и неговање патриотизма, што је изузетно важно за цело друштво и будућност наше државе. Генерације које долазе усмераваће се ка правим вредностима, а време које су провели у српској школи имаће доживотан утицај на њих и бити само инспирација за напредак.

ШВАЈЦАРСКА

Савиндан је врхунац сваке школске године у свакој српској школи на планети. Међутим, Свети Сава се у школама у дијаспори слави уз једну додатну димензију свечаности, радости, саборности и дирљивости. Окупљање родитеља, бака и дека, мале браће и сестара, свештеника, наставника, свих оних који су посвећени томе да прате наше ђаке на путу Светог Саве, мирна и свечана лепота деце у белим кошуљама, први тактови химне и прве речи научених песама и прича, све то чини атмосферу ових светосавских прослава посебном и емотивном за све, без обзира на то колико од оног о чему је реч заиста познају и разумеју.

У Швајцарској су ове године организоване прославе од Женеве, преко Белпа и Перлена, до Цириха и још даље, до Шафхаузена и Сен Галена. И поред тога што су неке од наставница у ово доба године тек пристигле у Швајцарску и почеле да упознају своје ђаке, дух светосавља, али и практична помоћ свих окупљених око наших школа, учинили су да ученици свих група подједнако учествују у радости празника.

Прослава у Сен Галену

Представа ученика из Винертура

Ученици из Сиона и Сиера

Женевски Савиндан

Свети Сава у централној Швајцарској

Свечаност у Белпу

Савиндан у Успенском храму у Цириху

ВИДОВДАНСКА СВЕЧАНОСТ

Холандија

Српска школа у Холандији узела је учешће у уметничком програму поводом обележавања Видовдана. Ученици старије групе говорили су народне здравице које је сакупио Вук Карацић, а онда су са децом из млађе групе певали песму „Најлепша је земља моја”.

Нови Зеланд

Као и прослава Светог Саве, обележавање Видовдана и освртање на косовски завет, обухвата неизоставан део нашег програма. Изузетно смо поносни на Видовданску академију, коју смо организовали и одржали, а на коју смо позвали читаву заједницу која живи у Окланду, у циљу да се окупимо, одамо почаст палима и не заборавимо оно што је најважније за одржавање нашег националног и културног идентитета и интегритета.

Аустралија – Бризбејн

Поносни смо на остварену блиску сарадњу са српским школама на тлу Аустралије, која је крунисана гостовањем и наступом наших ученика на Видовданској академији одржаној у Новом Јужном Велсу, Сиднеј. Академија је одржана у свечаном амфитеатру Универзитета Новог Јужног Велса и окупила је око 700 посетилаца. По повратку, наша школа је одржала своју Видовданску академију, која је изазвала многе дирљиве успомене и похвале од стране посетилаца. Академији је присуствовало око 200 људи, а ове године очекујемо знатно већу посету.

Аустралија - Мелбурн

Српска школа је сваке године организатор Видовданске академије, а прошлогодишњи програм увеличало је преко 100 учесника. Видовданска академија отворена је српском химном „Боже правде“, а затим су се низале песме, рецитације, говори и кола, која су говорила о богатој историји српског народа. Била је то прилика да вероучитељка Мирјана Куљанин са нашим ученицима премијерно изведе песму „Ми смо деца неба“ и одушеви све присутне.

Немачка -Берлин

Велика Видовданска приредба одржана је 24. јуна 2023. у прелепом амбијенту Амбасаде Републике Србије, уз свечано уручење ђачких књижица ученицима свих разреда. У културно-уметничком програму учествовао је велики број ђака, а приредбу је пратило око триста присутних ученика и гостију.

Наставнице српске допунске школе Марија Алексић и Мирјана Стефановић срдечно су дочекале бројну децу и њихове родитеље и захвалиле им се на континуираном омасовљењу и праћењу наставе.

Амбасадорка др Снежана Јанковић изразила је велико задовољство што се допунској настави на српском прикључује све више ученика и што се велики број ђака са родитељима одазвао позиву да увелича обележавање великог српског празника Видовдана и доделу ђачких књижица. Говорила је и о значају Видовдана за српски народ и жртвама које су наши преци поднели за слободу и независност.

Испред Амбасаде Републике Србије у Берлину

Изведен је и ђачки играказ „Комади различнијех косовскијех пјесама“ уз сјајну кореографију „Шумадија“ коју су маестрално одиграли фолклораши српско-немачке заједнице „Младост“, који су били гости на овој ђачкој свечаности.

Уз аутентичне епске звуке гусала, реномирани и вишеструко награђивани гуслар Светозар Копривица отпевао је део из „Кнежеве вечере“. Лепе и дубоке емоције изазвала је и песма „Ој, Косово, Косово“ коју је отпевала ученица другог разреда Јозефина Милетић, уз громогласни аплауз свих присутних гостију и ученика.

Немачка – Минхен

Видовдан је датум, који за православни српски народ има велику симболику и на који су се, осим Косовске битке, одиграли и други значајни догађаји. Видовдан се обележава у различитим временима, системима, државама и епохама. Свака од прослава Видовдана у Бајерну била је слика времена и људи који су га чинили, али је Видовдан и поред свега остао симбол опстанка православног српског народа на балканским просторима па и шире.

Видовданској академији присуствовао је министар Ђорђе Милићевић, генерални конзул Републике Србије у Минхену, Божидар Вучуровић, генерални конзул Републике Србије у Штутгарту, Драган Димитријевић.

Академија је одржана традиционално у просторијама Генералног конзулата Републике Србије у Минхену са симболиком на црвене косовске божуре.

Видовдан у Минхену

KPOC PTC-a

Грчка - Атина

Крос РТС-а одржан је у недељу, 19. маја 2024. године, на Панатанаико стадиону. Такмичећи се на месту где су одржане прве модерне Олимпијске игре 1896. године, научили смо да ова спортска манифестација носи поруку мира, љубави, издржљивости и дружења.

Победници

Норвешка - Кристиансанд

У току су и припреме за крос РТС – који ће се одржати у Поршгруну 1. јуна, где ће се ученици из Кристиансанда срести са другарима из школа из Драмена, Шијена и Поршгруна. И ове године, ђаци из Кристиансанда недвосмислено показују и доказују - домовина се брани дечјим срцима и расте и цвета на свим просторима где живе Срби.

Немачка - Хесен

Традиционални Крос РТС-а организован је шести пут у покрајини Хесен у СР Немачкој 9. маја 2024. године.

Под покровитељством Министарства просвете Републике Србије, а у организацији Допунске наставе на српском језику у Хесену, ФК „Темпо“ и Генералног конзулата Републике Србије у Франкфурту, окупило се око 200 учесника у чак 20 категорија.

Част да отвори манифестацију припала је Биљани Букинац, координаторки Допунске наставе на српском језику. Први на стартној позицији били су најмлађи, деца старости три и четири године, а затим и деца предшколског узраста.

Ученици Допунске наставе на српском језику такмичили су се у 16 категорија и још једном показали и истакли значај здравог стила живота, али и своју везу са матицом. У ревијалном делу трчали су родитељи и одрасли, праћени подршком и навијањем деце.

Дипломе и медаље најуспешнијима у свим категоријама доделила је Марија Ракић, вицеконзул Генералног конзулата Републике Србије у Франкфурту

Крос РТС-а,
Франкфурт
2024.

Аустралија - Канбера

Припреме за крос

Учимо имена справа у парку на српском језику

Немачка – Бајерн

КРОС РТС-а је постао не само важан спортски догађај већ и симбол наше заједничке снаге и јединства. Стотине малишана имају прилику да покажу своју посвећеност и спортски дух, кроз традиционално дружење 11 градова из Бајерна који су се окупили ове године у Регензбургу.

Крос у Регензбургу

Позив за Крос РТС-а у Арантону, Француска

Крос око Бледског језера, Словенија

Швајцарска - Базел-Штат и Базел-Ланд

У оквиру манифестације Крос РТС „У дијаспори“, ученици Српске допунске школе у кантонима Базел-Штат и Базел-Ланд, трчали су крајем априла 2024. године на спортским теренима Сент Јакоб у Базелу.

Такмичење је организовано у сарадњи са Фудбалским клубом „Србија 1968“ из Базела, који је поред обезбеђивања термина на спортским теренима, обезбедио и медаље за најбоље такмичаре у својим категоријама, а руководилац такмичења је била наставница Српске допунске школе у кантонима Базел-Штат и Базел-Ланд, Јасна Живковић-Брајковић.

На кросу су трчали ученици Српске допунске школе у наведеним кантонима, а такмичењу су се прикључила и остала деца нашег порекла. Тркачи узраста од 6 до 13 година били су подељени у шест категорија према узрасту и полу, и трчали одговарајуће дужине стаза у складу са својом категоријом. Сви такмичари су добили дипломе за учешће у Кросу РТС „У дијаспори“, а сви тркачи који су освојили прва три места у оквиру својих категорија освојили су и медаље.

Поред ученика Српске допунске школе који су трчали и на тај начин узели директно учешће у кросу, наши ученици су и присуством такмичењу желели да дају подршку својим другарима, бодрећи их поред стазе и пре и после трке. Учешћем у такмичењу ученици Српске допунске школе показали

су да умеју да негују здрав, спортски дух, али и да развијају дух пријатељства, заједништва и подршке, када су по завршетку трке неки од њих своје освојене медаље позајмили и окачили их о врат и осталим другарима из наше школе који су у трци учествовали, или их током трке здушно бодрили.

Целокупној манифестацији, односно самој трци, као и свечаном уручењу медаља и диплома су осим великог броја ученика, родитеља, бака, дека и рођака, присуствовали и други многобројни гости.

